

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avla ... Thesavrorvm Dei In Passione D. N. Iesv Christi
Effusorum ad Resvrrrectionem Mvltorum**

Eyschen, Georg von

Coloniae, 1655

Cap. XXVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45515

acceleratæ fuerunt eius lacrymæ, & illico ad se redijt: ita electicum labuntur eadem præventi gratia citò ad se redeunt, uti & equus generosus, qui à cespitatione fortuita illico se colligit & quasi verbera metuens exilite cautiorque incedit. plane ita, plane Petrus lapsus unico nutu Dei semel ab eo respectus, ad eò conuersus est, & tanta cum celeritate ab omni perturbatione, tam fortiter sese conuertit ad Deum, ut is enim reciperet in amicitiam, peccatum remitteret, & in amore multo amplius stabiliret.

Olesi benignissimè quàm felices sunt illi, quos ita respiciunt oculi tui, quos sic micantibus illustras radijs diuinæ lucis tuæ, ut & fundum suum perspicere & vitia sua agnoscere queant, quam citò illi conuertuntur quam celeriter frigida illa & dura corda emollescunt, accenduntur, amore liquecunt & fluunt lacrimis: quæquæ antea à peccatis abstinere non poterant, jam corde conuerso clamant, peccavi Domine, miserere, peccavi Domine quid me vis facere? Certe mirum non fuit lugere Petrum amarè magis autem mirandum non creuisse præ angustia & tremore cor illius, cum Dominus de tecto eius fundo suæ eum peccata fecit intueri, cernereque quantum dilecto suo Magistro contemptum & iniuriam itrogasset. O qui sic vel semel suum pelleret fundum conscientia perspicere. Iesu bone, mihi maximo peccatori hanc gratiam concede, ut & cum Petro lacrimarum calidarum fontes ob peccata ex oculis cordis & corporis uberrim scaturiant, ut & cum Petro merear gaudere in die resurrectionis corporum, quod hic in terris fleuerim amare, fleuerim amore, & criminum meorum maculas expurgatum.

CAP. XXVII.

5. 128. Mane autem factò. v. 1.

Quæ huc usque contemplati fuimus, nocte illa tristi tenebrosa & amara valde, quæ præcessit parasceuen, facta sunt, nunc illucescit dies, dies sæculi, dies tam diu desideratus, in quo reparandum erat genus humanum, de vincenda mors, coercendus infernus, cælum aperiendum princeps mundi acie & prælio magno prosterneendus, & scripturæ implendæ. Hic est enim ille dies, quem ante multa sæcula videre desiderauit Abraham, cum omnibus credentibus. imò hic est dies, quem etiam ipse Christus desiderio desiderauit. denique hic est ille dies quem principes Iudæorum auide expectabant, sed valde dissimiliter, Abraham cum fidelibus, ut à Christo redimerentur, Christus ut eos redimeret, Iudæi ut Christum perderent.

K. 3.

O lesa.

O Iesu desideratissime, quid tibi animi erat cum diei huius matutinum crepusculum cerneret? Credo iisdem te affectibus & cogitatione utum, quibus S. Cæcilia virgo tua postea usa fuit, in animandis martyribus: & ego cū illa, & tecū simili affectu dico: *hac est dies desideratissima omnibus hominibus, hac est dies quā fecit Dominus, hac est dies qua Dominus afflictionem populi sui respexit, & fecit redemptionem.* Ergo hunc diem nostræ redemptionis deuote recolamus, cum omni gratiarum actione dicentes: Gloria tibi Domine, quod vixerimus & viderimus hunc diem redemptionis nostræ: diem propitiationis, quem patris nostri videre capiebant & non viderunt, nec valuerunt. O magna gratia Dei nostri, erga nos miseros peccatores.

§. 129. *Consilium inierunt omnes Principes Sacerdotum & seniores populi aduersus Iesum. v. 1.*

Heri instituerant consilium postquam ab Anna fuisset missus ad Caiapham de nocte, nunc iterum mane conueniunt omnes Principes Sacerdotum & seniores populi ad consilium ne forte censeretur minus legitimum quod de nocte habuerant, & absentibus quibusdam, ne & obijceretur parum exacte & semel tantum pōderatum fuisse negotium Christi damnationis, imo vero & multo magis ut consultarent, quā viâ ratione & modo possent Iudici Romano & gentili eum tradere, ut morte turpissima damnaretur, quali ipsi damnare nequebant. Quam verò totum id callide, quam vafre actum?

O mi Iesu, quam vigiles, prompti & veloces sumus ad faciendum malum! obsecro te per hoc consilium iniquum, ne vnquam conueniam aut velim nocere proximo quouis modo, sed studeam omni tempore honestati, iustitiæ, æquitati circa omnes, idque propter amorem tui solius, ne aduersum te quid agam ne in partes trahar malignantium, vel specie boni pulchrè illudentium incautis. sed simpliciter, uti iussisti proximum diligere, sicut seipsum, sic præceptis tuis satisfaciam non credens omni spiritui, etsi sanctus videatur. Regat me sancta sedes Apostolica Romana, & quantæ vis aliæ succedant phantasiæ Humanæ.

§. 130. *Vt cum morti traderent. v. 1.*

Ecce finis consilij Principum & conuentus, adeo matutini. erat quidem conceptus pridem in mentibus eorum, à tempore scilicet, quo cepit Iesus docere & prædicare, Noui Testamenti Euangelium, & increpare vitia Sacerdotum & Principum Iudæorum, inde enim cœperunt cogitare, sed illo mane cœpit nasci malus fœtus cordis, putantes per mortem extinguer

guere eius doctrinam, & fidem apud eos, qui crediderant in eum, quasi in filium Dei. Caiphas enim humanæ prudentiæ simulachrum erat, Christus diuinæ. Christus cum sibi pro fine proposuisset patris voluntatem perficiendam & gloriam propagandam, ad eum finem omnia direxit in primis se ipsum, Caiphas autem & omne Concilium tum propriam dignitatem tum amicorum, æstimationem quæ sapientiæ, & opes & commoda secularia pro fine proposita habebant, & collimantes omnia illuc destinabant & dirigebant. Cum igitur Christi Domini sapientiæ opinio, & seueritas doctrinæ, non minimum eorum dignitatem atque æstimationem læderent, statuerunt eum de medio tollere, ad eum finem nec mendacijs, nec periurijs, nec calumnijs, nec sacrilegijs ullis pepercere, & populum & Principes & Pilatum & Herodem eo pertrahere conati sunt, & Deum ipsum si potuissent.

EX tam diuerso fine, diuersus etiam agendi modus obertus est, nam qui Deum pro fine habet, quem finem naturaliter omnia creata spectant, non cogitur vim rebus inferre, non eget dolis, non fraudibus, non violentia, non denique ulla legum transgressione aut ordinis semel positi perturbatione, sed velut secundo flumine se à diuina prouidentia per causas secundas, quas Deus moderatur ac dirigit, ferri sinit: at contra qui aliud spectat & intendit, quam Deum, Dei que voluntatem, opus habet infinitis machinis & technis ad se suaque commoda facta tecta conseruanda. Et hinc est quod illi tota vita securi & læti uiuant sine ulla grauiore sollicitudine, & ne inopinatos quidem casus pertimescant, quippe qui sciunt omnia à Deo ad salutem electorum, ex quibus se esse utcumque morali certitudine confidunt, ordinari: at qui contraria Principia sequuntur, ij pauidam semper fugacem, suspiciosam, sollicitam, & inquietam vitam agunt, & ne in suamet simulatione deprehendantur expauescunt.

O Iesu, mi Iesu, desidero quidem sub cælo nihil nisi te, tuamque implere voluntatem omni tempore, ut mihi bene sit, in tempore tribulationis & iudicij, cum omnia ad amissum scrutabuntur & præmiabuntur, minus vero volo ob commodum aliquod meum machinari malum proximo meo. sed angustior dum cogito quam ægri homo possit vitare falsos fratres, per speciem boni illa, queate parantes, ad eum ut ipsi, sepe propter affectus suos cæci non videant quod laqueos tendendo laqueos circumferant dolosos. Esto igitur Dux noster, esto nauarchus consiliorum nostrorum.

S. 131. Et uinctum adduxerunt eum. v. 2.

At quonam? Ad Concilium mane congregatum sub specie æquitatis, utilitatis publicæ, Dei gloriæ, sed plenum fraudibus liuoris & odij in aper-
tum

ram perniciem tui, ð Christe, at quomodo te adduxerunt? ex tetto carcere vel militum custodia ligatis manibus, & funibus & catenis circa collum, & corpus plenum fœdis spuris & sordibus, tumescentibus & maxillis & oculis, dentibus & crinibus sparsis & sanguine madidis, ut, malefactorem, qui es ipsa bonitas, ut proditorem qui es ipsa veritas. In quem vero finem? ut iudicium hominum Deus audiat de se, & sententia iniqua mortis feratur.

Quis hic se continere poterit à lacrimis? Cuius cor non rumpatur præ dolore dominum gloriæ & iustitiæ, regem cœli tam turpiter adduci & tractari videns ab hominibus, quibus tam multa præstitit bona? malum nullum. Aspice, ð anima mea, quam speciosus forma præ filiis hominum modo deformis appareat coram Iudicibus: illud speculū claritatis æternæ, cuius pulchritudinem sol & Luna miratur, quomodo obductum catenis & funibus, quantum humiliatus sedit se in concilio ad audiendam sententiam mortis: ut agnus innocens ad victimam ducatur: vere & bene eum comparat Propheta leprolo cuius nemo non horret aspectum, quando quidem amabilis Christi vultus adeo ex plagis intumuerat, sanguine obductus, phlegmatibus repletus, unguium laceratione dissectus erat, ut non esset illi species hominis neque decor.

Ergo, mi Iesu, obsecro penetret passio illa cor meum, inflammet me in gens charitas quæ hæc operata est pro me, erubescam superbus homo, vile stercus, qui me aliquid esse puto, qui obedire detrecto etiam superioribus & mandatis tuis, cum te Deum omnipotentem video paratum adeo, ut te sitas hominibus, victum catenis & humiliatum nimis pro me dicentemque cum Propheta: *Quoniam ego in flagella paratus sum.*

§. 132. *Et tradiderunt Pontio Pilato præfidi. v. 2.*

Habebant Iudæi hunc morem quoniam apud eos ius gladij habebat Cæsar, & eius vice Procurator eius, ut quem adjudicassent morti ligatum Iudici traderent, erat enim eis à Romanis ablatum jus gladij, quando Archelaus, Dux relegatus erat, & eius ditio ac bona in Fiscum Cæsaris erant redacta per Sulpicium Quirinium, teste Iosepho Iudæo, & ipse met, uti dicetur, ideo tradiderunt eum Pontio Pilato præfidi Romano, tum ut crimen iniustæ cædis à se in Pilatum transferrent, quasi non ipsi, sed Pilatus eum occiderit, tum ut videretur Christus iustius damnatus, utpote non ipsorum tantum Iudæorum, sed gentilis etiam præfidi iudicio, tum ut à gentilibus durius tractaretur, adeoque crucifigeretur turpissimo illo genere supplicij, quod Iudæis erat execrabile, denique ex Dei consilio, ut indicaretur Christum à Iudæis dandum esse gentibus cum Evangelio & regno suo, & qui-

dem

dem jure merito, quoniam eum à se ablegarunt, & gentibus tradiderunt, & sic utrisque factus est redemptio & salus.

Eccel peccator, pro te hodie traditur Dominus in manus gentilium, & ducitur ad Pilatum breui educendus ad supplicium.

Ecce quomodo innocens Iosephus à fratribus suis traditur Ismaelitis: Ecce quomodo fortissimus noster Sampson traditur à sua Dalila, id est Synagoga, in manus Philistinorum incircumcisorum.

Surge ergò, anima mea, sequere Dominum tuum, sequere sanctissima vestigia humilitatis eius, patientiæ, obedientiæ & resignationis usque ad mortem crucis: sed & ô clementissime Deus, miserere miserimæ creaturæ tuæ, quando quidem magnam tibi confiteor infirmitatem & perversitatem meam qua & ego te sæpe à me repali & alijs tradidi. Nihilominus adiuua me Domine Deus, ut te sequar & me ipsum abnegem, naturamque meam voluptuariam ita crucifigam, ut peccato ad sanguinem usque reluctet, nihil enim possum absque auxilio gratiæ tuæ.

§. 133. *Tunc videns Iudas, qui eum tradidit, quod damnatus esset. v. 3.*

Hic Evangelista relicto tantisper Christo apud Pontium Pilatum præfidem, describit, quid fecerit Iudas Traditor, quonam deuenit, & quomodo peccatum traditionis in illo confestim fuerit punitum, ut vel sic abstererentur cæteri socij Iudæ. Ait autem: Tunc videns Iudas qui eum tradidit, quod damnatus esset, hoc est quando vidit præter suam opinionem Iudas qui eum tradidit, (ad distinctionem Iudæ Thadæi discipuli Christi fidelis) quod Christus damnatus esset in concilio Iudæorum, Seniorum & Principum, & quod iam traditus esset præfidi Romanorum ad exequendam sententiam mortis, purabat enim forte avarus homo & fur aut liberandum Christum per Iudæos ob varia in eos beneficia, aut euasurum è manibus eorum sicut alias, aut facinus suum, in seruore concupiscentiæ suæ pecuniariæ, non ita ponderauerat, pœnituit eum facti, non solum propter offensum Deum, sed quod omne in posterum pecuniæ in Christi familia tractandæ & usurpandæ commercium ac lucrum amicæ cessaret, abrogatâ familia, cuius ipse fuisset procurator, temporaliumque custos, & proinde inermis, sine auctoritate omni, imo inglorius & contemptus apud omnes esset futurus, quæ consideratio & metus inde proueniens ad eum in homine cupiditatibus dedito intumuerunt, ut collatione pecuniariæ summæ adeo parua, & mali sui, in quod se ingererat, adeo vasti, animo linguæ, & vertigine inquietudineque immani, veluti intemperie quadam Melancholica agitari inciperet. Ita ut in corde eius tanquam in theatro quodam confusio, cupiditas, damnum,

L

con-

conscientiaque & omnia mala eliminatis cunctis bonis tumultuari videntur fera æstimatione cuncta in maius efferente supra ipsam mundi magnitudinem.

O Christe hominum redemptor, quam grande est tormentum conscientia sceleribus inquinata, imo vel uno crimine deturpata! certe omnia mundi monstra non sunt monstra comparatione illius, malum ingens, horrendum, infandum! & quid erit, si quis in inferno talium monstrorū milliones aspicere cogatur? vere bene dictum est, à quibusdam DD. quod conscientia magis damnatos affligat, quam ipsi dolores infernalis ignis, & ideo fortasse ita tenebras amant damnari quo monstrositas hæc sua lateat, nec ipsi eam in luce intueri cogantur. O lucis creator optime aspice me, & aspiciendo corrige me, ut semper filius lucis esse velim, & non cum Iuda in tenebras primum, deinde in tam enormem cruciatum me conijciam.

S. 134. *Retulit triginta argenteos principibus Sacerdotum & senioribus. v. 3.*

Vulgare dictum est, Res aliena clamat ad Dominum, nec tantum ad hominem qui eam prius possidebat, sed multo valentius ad Deum, teste S. Iacobo, ubi ait, *Ecce merces operariorum, qua fraudata est à vobis clamat, & clamor eorum in aures Domini Sabaoth introiuit.* Non temerè positum est, in aures Domini Sabaoth id est exercituum, quo scias non defuturos illi satellites, si priuatus es: exercitus si princeps, quibus & rem quam occupasti Domino reddat, & te in ius ad suam tribunal trahat. denique tantus est rei clamoralienæ, ut eum ne Iudæ quidem conscientia ferre potuerit, quin statim argenteos male quæsitos referret, & cum non reciperentur, in templo proijceret: atque is quidem non tam male partam pecuniam Dominis restituit, quam factum infectum reddere voluit, & animo turbato qua via alia, se scelere tanto exonerare posset, non vidit. Nam quia scelus suum venderat, pecuniam abominabili lucro suam fecerat quare & agrum quem ex illa emere Iudæi, B. Petrus merito ait Iudæ fuisse, licet is nunquam eum emerit, nunquam eo frui potuerit. *Possedit, inquit, agrum de mercede iniquitatis.* Tam gravis est pecunia male quæsitæ, ut etiam si ea iam parra sit, & in possessionem veram propriamque transuerit, nemo tamen eam ferre, nec Iudas nec templum, nec sacerdotes omnes simul potuerint. Quis ergo non eos Iudæ peiores esse dicat, qui rerum quarum nunquam nec jure, nec virtute Domini effecti sunt, occupatam semel possessionem dimittere cunctantur.

Domine si tam periculosa res est habere pecuniam propriam, scelere partam quid erit habere cum scelere rem alienam? obsecro ergo etiam atque

atque etiam ne quid possideam unquam de mammona iniquitatis, aut red-
dam statim cum cognouero, & quidem cum Zachæo potius quadruplum,
ne ideo puniendus reseruet in futuro, aut si læsi quempiam sine in fama sine
bonis fortunæ pœnitenti corde & humiliato restituiam, & veniam deprecet
in tempore, ne clamor eorum veniat ad aures Domini Sabaoth me accu-
sans de iniustitia facta, & iniuria, meque tandem conscientia mea reum ac-
cuset & condemnet.

§. 135. *Peccavi, tradens sanguinem iustum. v. 4.*

Ecce pœnitentia, Ecce confessio, Ecce causa mouens pœnitentiæ tra-
dens sanguinem iustum; omnia bene, omnia sanctè, si ex corde vere contrito
& humiliato processisset hæc confessio verbum *peccavi*, si vere voluisset Iudas
non fecisse, quod fecit, ex corde sincero erga Deum solum, cumq; offensum,
certe actus contritionis, restitutionis & confessionis fuisset celeberrimus: sed
non fuit pœnitentiæ ex corde sincero & contrito de offenso Deo, magis vero
subdola, se, & sui utilitatem, & conseruationem & honorem intendens: alias
impossibile puto fuisse quin accepisset gratiam & misericordiam, veniamq;
omnium scelerum ab eo qui nos omnes quotidie vocat ad pœnitentiam,
clamore valido per semetipsum, per Prophetas suos & Apostolos dicens:
Matt. 11. 8. *Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis & ego reficiam vos.* Et
Ezech. 18. *Si impius egerit pœnitentiam omnium iniquitatum eius non recordabor am-
plius, visio ego nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur & viuat.* Et Matth. 4. *Pœ-
nitentiam agite, appropinquabit enim regnum cœlorum, & cum comminatione
quidem, nisi pœnitentiam, hoc est, veram ut decet Christianam hominem,
dignamque egeritis, omnes simul peribitis.*

Quia ergo Iudas Ischariotes pœnitentiam quidem egit, & non secun-
dum quod decet verum pœnitentem, ex motiuo scilicet supernaturali,
de offenso Deo, & cum spe veniæ, ideo periit & æternum periit.

O Verax hominū amator qui neminem vis perire, sed conuertere omnes
& ad veritatis agnitionem venire: obsecro te ex intimis cordis mei, re-
spice me oculis misericordiæ (sicut respexisti Petrū, Magdalenam, Matthæ-
um, pluresque alios quos fortiter valde à via iniquitatis abstractos ad singu-
larem tuam pertraxisti dilectionem,) ut radij diuinæ lucis tuæ, in obscurum
animæ meæ fundum lucere queant, ut sic immensam vilitatem, vitiositatem,
peccatorum immensitatem, perspicue cognoscam, adeoque in proprijs o-
culis nihili fiam, & tam me profunde humiliem coram te & hominibus unj-
uersis, quam & mihi possibile & tibi gratum ac placitum est, tantam tamque
veram pœnitentiam ob te solum offensum agam quotidie, cum tanta sub-

missione spiritus & lacrimarum imbre, ut gratiam tuam non amitam cum Iuda Ischariothe, sed eam acquiram magis ac magis in remissionem peccatorum omnium & vitam æternam, Amen.

§. 136. Tradens sanguinem iustum. v. 4.

Forma peccati Iudæ fuit Traditio sanguinis iusti, ex propria confessione, quæ & causa fuit desperationis. vere enim pœnitere noluit & veniam precari ab eo, quem offendit Deum, quem & sibi præsentem habebat in domo Pilatæ secundum impœnitens cor suum toties monitus, *thesaurizavit ergo sibi thesaurum suum*, hinc de Dei misericordia desperavit, cum Cain fratricida, in fide errando nolens cum Petro se humiliare, & Zachæo & publicano agnoscendo & Deum & gravitatem peccati veniam petendo, eligens potius mori quam confusionem pari in mundo, & æternaliter perire in inferno, quam misericordiam pœnitendo adipisci, nec sine dispensatione Dei, ut hoc facti Christi innocentiam principibus contestaretur, ipsosque emptores de iniquo contractu argueret atque totum mundum à scandalo liberaret, exemplumque esset principibus Sacerdotum, qui Christum gentibus iam tradiderant, nisi Deum agnoscerent, & veniam ab ipso peterent, perituros cum ipso miserabiliter, uti factum esse historiæ testantur.

Domine peccator sum maximus & multoties tradi te, & sanguinem tuum vendidi ad flagellandum, colaphizandum, spinis coronandum & crucifigendum per peccata, heu nimis multa & magna nimis, doleo & confiteor coram te & sanctis tuis totoque mundo, & cupio veniam à te cum lacrimis vere contrito & humiliato corde, nunc & semper & maxime in hora mortis meæ, nunc & pro tunc, ne subito præoccupatus morte non paratus inueniar: da igitur hanc gratiam, ut non maneam obstinatus in peccatis cum Iuda, aut de tua misericordia diffidam cum Cain, sed semper cum Petro recurram ad tuam piam misericordiam & gratiam, eam implorando pœnitenti corde.

§. 137. At illi dixerunt: quid ad nos. v. 4.

Attendite, ô Iudæorum principes, & considerate, quid loquamini; hic Iudas fatetur culpam suam de Christo innocente male tradito, fatetur & ipsum iustum, & dicitis: *quid ad nos?* nonne estis Iudices constituti, ut secundum legem & æquitatem iudicetis populum, malos perdati, bonos conservetis: istos puniatis, hos præmio afficiatis juxta meritum; videtis ergo &

audientes

audientes iustum Christi sanguinem traditum vobis malitiose, cur non dimittitis Iesum iustum, innocentem, sanctum & prophetam de vobis bene meritum? & hunc sponte confessum proditorem capitis & loco innocentis Pilato traditis, si estis iustitiæ amantes & patroni? sed male conscij pessime consolamini, pusillanimum. Et dicitis quid ad nos? Hæcine doctrinæ Moysis & legis vestræ, ut innocentem perdatis? Væ vobis scribis & pharisæis! In caput vestrum hæc iniustitia redundabit, qui confitentem culpam suam proditorem audire noluitis, nec innocentem damnatum absolueret aut dimittere: Nam patet quid in Christo perdendo causæ habuistis.

Non sicego, non sic, Domine Deus meus, dicam unquam *quid ad me?* si audiero confitentem culpam, audiam libens semper, & secundum æquitatem iudicem, malos incorrigibiles puniam, innocentes & iustos defendam & promouere studeam propter te & ipsam iustitiam. Hoc Christianum est, aliter agere peruersum est, Iudaicum est.

5. 138. Tu videris. v. 4.

Quasi dicerent, si male egisti, tu videris quomodo defendas apud Deum & homines, nos tecum agere non habemus, si tradidisti magistrum & Dominum tuum, solum est tibi stipendium & pretium habes in manu tua, nos à te emimus traditionem tuam; malo tuo usi sumus ad bonum nostrum; permisimus boni politici mala, ut euenirent bona. Quæsiuimus enim capere Christum magistrum tuum, ut inimicum nobis, & Reipublicæ, Legi nostræ contradicentem: si igitur aut bene aut male fecisti, *tu quid ad nos? tu videris.* O Hypocritæ! quid dicitis: Tu videris? cur & vos non videtis idem quod Christi innocentis proditionem ex inuidia & odio in ipsum, e merito: an non estis prima causa culpæ & proditionis Iudæ? non enim esset proditor nisi esset cui proditio placeret. an non in eodem sunt prædicamento peccatorum & fur & detentor, proditor & receptator? cur non videtis in conscientijs vestris iniustitiam & proditionem vestram illam magnam, qua ex rancore, inuidia & odio non solum emistis à discipulo traditionem eius, sed & captiuastis, & condemnastis innocentem, dicitis, alteri *Tu videris* quid feceris, etiam vos videte & considerate quid feceritis? ista non est excusatio, sed obstinatio. O Principes, modo despicitis audire testimonium omnium maiorem, nec eius testimonium examinare vultis, ne scrupulus vobis iniiciatur ad dimittendum innocentem Christum, sed ex illo scrupulo, quem modo declinatis, fiet lapis magnus instar montis suo tempore.

IL 3

O Iesu,

O Iesu, Iesu! quantum malum est videntem videre nolle! certe magnum malum oportet esse peccatum, à quo contemplando sic & conscientia abhorret & nata. Videam ego obsecro mi Deus semper quæ recta sunt ut ea faciam, considerem libenter miseriam meam & peccata mea, instantia & futura, præmia & labores, actiones & finem contemptor operationum mearum & non auertam faciem meam ab illis malo affectu, sed & nisi sint pure ad tui solius gloriam & proximi ædificationem & salutem ea castigem ipse donec emendentur, ne ea propter confundar postea, uti hic Iudas irridetur ab illis ipsis, in quorum gratiam tam enorme scelus perpetravit. quid iam quæso lucrificet?

§. 139. *Et proiectis argenteis in templo. v. 5.*

Cum videret Iudas quod principes Iudæorum & seniores neque se pœnitentem audire, neque confessionem suam de Christi iustitia acceptare vellent, per verba: *peccavi tradens sanguinem iustum*, sed laborarent continuo, ut morti traderetur Christus, se quoque illudi à Sacerdotibus loco præmij & maioris remunerationis, vel solatij indignabundus præ confusione proiecit in templo triginta argenteos, quos à summis Sacerdotibus pro Christi traditione acceperat, & hoc ex odio iniquissimi pretij. Ita enim quæ initio perperam amantur, postea cane peius & angue odiuntur & pecunia tam auidè quæsitæ à proditore ita demum fit ei carnificina. Videant qui aliena vel auare detinent, vel non restitunt, ne etiam ipsis olim in agone fiat carnificina mentitus est sapiens Prouerb. 20. cum dixit: *suavis est homini panis mendacij & postea implebitur os eius calculo.*

Domine si quando mecum non agitur pro ut voluero, & confundar ob peccata mea, non desperem, aut indignabundus mihi, aut aliis nocere velim, sed quidquid euenerit tibi solum acceptum feram, si malum, humiliter & sapienter suscipiam, si bonum, gratias tibi referam jugiter.

§. 140. *Recessit. v. 5.*

A Principibus Sacerdotum, tristis, ob repulsans, iratus sibi ipsi, iratus hominibus victus à diabolo instar Cain fugitiuus quærit extra ciuitatem in locis abditis inter dumeta & arbores solatium, ad quod ipsum adegit carnifex conscientia ex una parte, ex altera dæmon sua suasionem, solet enim primo cum perpetrandum est peccatum, id extenuare, post ubi patratum est exaggerare, ut spem veniæ adimat, & secum in barathrum abdu-

cat

cat. Certè malum magnum est tristitia nimia & inordinata. quo enim non adegit Iudam!

DEus meus ad te clamo, ne ita unquam affligar aut contrister, ut desperem, aut nullam admittere velim consolationem, neue dæmon cor meum ita possideat, ut velim mihi manus violentas inferre, sed in omni tribulatione & angustia succurre misero mihi peccatori, ut nunquam desperem propter gloriam nominis tui.

§. 141. *Et laqueo se suspendit. v. 5.*

Ecce finis miserabilis peccatoris. Ecce finem. quid iam tibi profuere argenteis? quid cupiditas? quid omnia? O quam periculosum est pœnitentiam differre: & nolle audire Deum monentem? Horresco. Sed. Quid mirum si spiritu oris sui interclusi vitam perdidit proditor, qui spiritum oris sui, Christum, in captiuitatem vendidit, & quia per desperationem exclusit spiritum sanctum ex se, ita laqueus collo interiectus, inclusit spiritum eius in ipso ut deficeret in se ipso. Cum ergo ea sit cupiditatis improbitas & Tyrannis sollicitè & caute agere oportet eos, qui aliquem ei locum partemue in se dare sciunt, vel constituerunt, ne si angulum ei dederint, totam domum sibi vendicet. Spectent obsecro omnes cupidi hoc exemplum & tragediam sæculorum omnium maximam admittentur. Quoniam autem omnes qui lethale peccatum admittunt, Christum velut hostibus suis tradunt, sollicitè pensandum est, quantæ sit amentia ob terræ particulam, cœli terræque regem & conditorem à se abdicare, & quantum in eo est quid facit, Iudæis crucifigendum rursus addicere, ita discemus caute agere, ne maculemus corda nostra lethalibus criminibus, & impœnitentes desperemus cum proditore, & æternum cum ipso damnemur.

Horrescit animus ad exemplum Iudæ, Domine Deus meus, & timeo mihi ob nimia mea peccata ne & ego excluderò à me spiritum sanctum & deueniam in desperationem, ideo iam supplex procido ad pedes largitatis tuæ, ut peccata dimittas, veniamque largiaris nec in futurum punienda referues, clamans iugiter humiliato corde & cōtritione aio: *Miserere, miserere Domine miserrimo peccatori*, indigna agenti & assidue peccanti, non facias mihi secundum peccata mea, quibus iram tuam commerui, sed secundum magnam misericordiam tuam, quæ superaretiam peccata totius mundi. *miserere mei, Domine, miserere mei* & adiuua me sicut nosti quod mihi est necesse in corpore & in anima, scis enim omnia & potes omnia melius, quam ego dicere possim.

§. 142. *Principes autem Sacerdotum acceptis argenteis. v. 6.*

Cum proditor ductus misera pœnitentia non bona, proiecisset in

tem-

templum pecunias male acquisitas, coram Deo & hominibus contestatus: innocentem sanguinem à se traditum, emptum vero ab ipsis principibus Sacerdotum ad occisionem, tunc etiam à propria conscientia condemnati principes aliquid memorabile gesserunt ad gloriam Christi. nam receperunt ad se eas pecunias factique sunt socij faris & latronis. & quid fecerunt? accipiendo eas suum scelus abscondere voluerunt. & maledictam pecuniam, quam maxime ab hominum oculis amouere & memoriam confessionis Iudæ opprimere: sed nihil profecerunt, defecerunt scrutando scrutationes malas. Noluerunt in templi usum convertere, sed extra urbem amandare, ut longe ab eis esset occasio te memorandi confessionem, bonam Christo, sibi malam, & pro hoc falsum prætextum quaesierunt:

Domine si contingat, quod auertat tua bonitas, me in enorme crimen labi, & constet, ita ut excusare non possim, non addam oro peccatum peccato, mentiendo, ut palliare velim, ne te magis offendam sed cum David, Theodosio &c. contrito corde agnoscam culpam & insipientiam meam, veniamque à te, & proximo laeso petam humiliter, & si opus fuerit pro charitate Dei, & confessione mei, de dato scandalo publice pœnitentiam agam & culpam confitear: melius enim est incidere in manus hominum, quam Dei viuientis & videntis, & præstat hic rubore perfundi, quam postea in sempiternum confundi.

ſ. 143. Et dixerunt non licet eos mittere in corbonam, quia pretium sanguinis est. v. 6.

Quare, ô Principes, non licet eam pecuniam reponere in corbonam, aut gazophylacium, ut ad pios vsus & sacrificia applicetur in remissionem peccatorum vestrorum? Audio, *quia pretium sanguinis est*, sed quid est hoc pretium sanguinis est. Vel iniquum & tunc vos reos facitis, vel æquum, cur igitur eam Deo non offertis. Vel potius relinquitis, quando Dominus eius eam templo obrulit atendo culpam & quodam modo satisfaciendo, nescio quid dicam? O Hypocritæ vos vultis &c. vestram culpam abscondere & palliare, ideo dicitis, *non licet eos mittere in corbonam, quia pretium sanguinis est*, ut appareatis hominibus religionis valde studiosi, & tamen non erubescitis nec religioni ducitis sanguinem justum condemnare, & quidem in summæ festiuitatis Parasceue. Timetis pretio sanguinis polluere ærarium templi, & non timetis sanguine Christi polluere animas vestras. Proh! quam radicata est iniquitas vestra, *ut videntes non videatis & intelligentes non intelligatis*. Quomodo gratia diuina apud vos locum habere potest?

Ad

Ad te igitur Jesu humillime recurro. ô gratia divina, nunquã oro me per-
mittas eo venire, ut intelligens non intelligã, aut intelligere nolim, & vi-
dens justiciam & præcepta tua, videre nolim. Certe magnum æternæ dam-
nationis signum est tam malum peccatus, quod à me avertat Illustrator men-
tium Jesus Dominus & Salvator noster.

§. 144. *Consilio autem imò emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam
peregrinorum. v. 7.*

Cùm non scirent, quid facerent & scirent quid vellent perversi Princi-
pes ineunt consilium, ut saltem in oculis hominum, aliquid agant ne nihil a-
gant ad conciliandam sibi auctoritatem & opinionem religionis apud po-
pulum, inveneruntque necessarium esse locum ad sepulturam peregrinorũ,
quorum magna frequentia in tam Augusta & ampla Civitate, & copia mo-
rientiũ erat. Agrum ergo vendibilem cujusdam figuli scientes, emerunt eũ,
nec sine divina providentia, ut sicut omnia quæ circa, & in vita & Passione
Christi Domini facta sunt tendunt ad bonum, ita & ipsa hæc pecunia appli-
cetur ad opus pium, nemo enim est qui non censeat indignum fuisse, ut ea
vel per epulas, vel lusus, vel alia vitiorum genera dilapidata fuisset, cum præ-
tium fuerit tam sancti & pretiosi sanguinis: nec conveniens, ut reposita fuisset
in Corbonã, cum ex ijs pecunijs, quæ inde sumebantur, emerentur oves
& boves ad sacrificia veteris testamenti, quæ erant figura hujus cruenti ve-
rique sacrificii & vivi Jesu Christi, Novi testamenti in salutem credentium,
veruntamen ipsi, qui sic consultabant ignorantes consilium Dei impleve-
runt. ipsi volebant abscondere nequitiam suam, Deus autem exaltabat glo-
riam suam: & ager emptus est in sepulturam peregrinorum. quare ager is
enim repræsentat Ecclesiam Dei, qui est figulus noster. cujus sanguine emp-
ta, plantata & irrigata est, & quidem in sepulchrum peregrinorum, hoc est
Christianorum qui se advenas & peregrinos agnoscunt, nec non mortuos
mundo & vitæ hujus sæculi.

Domine Jesu scrutator cordium & renum esto quod malitiose & ex hy-
pocrisis emerint Principes hunc agrum, tamen cessit in singulare bonũ,
sepulturam scilicet peregrinorum. Rogo te igitur, ut nunquam quid faciam
vel ex malitia vel hypocrisis, sed omnia mea dirigantur & disponantur secun-
dum tuam semper, voluntatem & meam necessitatem, nec è memoria ef-
fluat, me esse creaturam tuam, à te figulo æterno creatam, positam in Eccle-
sia Dei, quam redemisti Christe sanguine tuo & plantasti, ut in ea operer o-
pus perfectum, ad summi Dei gloriam & honorem, meque advenam & pe-
regrinum esse semper agnoscam, donec veniam ad illam cœlestem patriam,
in qua laudatur Deus in omnibus, & per omnia perfectissime.

M

§. 145. *Prop.*

§. 145. *Propter quod vocatus est ager ille Haceldama, hoc est, ager sanguinis usque in hodiernum diem. v. 8.*

Propter quod, scilicet pretium, vocatus est locus ille Haceldama, hoc est ager sanguinis quia pretium sanguinis fuit ex quo emptus est; nec sine causa, ut sic nunquam deleteretur memoria istius tragœdiæ magnæ, proditoris Iudæ, iniustitiæ & iniquitatum populi & principum Iudæorum, etiam apud peregrinos ex toto terrarum orbe eodem adventantium; sed maneret recens & stabilis tam apud incolas & Iudæos ipsos quam peregrinos & gentiles; ut dum adveniret calamitas & vindicta super se & Civitatem & filios suos, non mirarentur causam, aut investigarent, sed in promptu haberent cui intuerentur agrum illum Aceldama, hoc est sanguinis iusti, quem iniuste damnarunt Patres ipsorum, qui & testaretur & clamitaret vindictam semper donec vel per pœnam plane satisfecerint, vel pœnitentiam, adhuc enim ille sanguis bulliens est & vivens.

Domine iram tuam mereor in dies & vindictam sanguinis tui pretiosi, quem in dies calco quodammodo pedibus, vendito hostibus tuis, per multitudinem & gravium peccatorum meorum, & vix pœnitentiam ago, ideo timeo ne sanguinis tui ultio veniat super me & moriar æternaliter, rogo ergo. *Converte me Deus salutaris meus & averte iram tuam à me, ne sanguinis tui ultionem sentiam, sed meritum in cœlis.*

§. 146. *Tunc impletum est quod dictum est per Hieroniam Prophetam dicentem: Et acceperunt triginta argenteos pretium appretiatum, quem apretraverunt à filio Israel, & dederunt eos in agrum figuli, sicut mihi constituit mihi Dominus. v. 9. & 10.*

Afferit hic Evangelista Sacræ scripturæ seu Prophetarum auctoritatem, qui multos ante annos hoc ipsum Iudæis vaticinati sunt potissimum Hieronias & Zacharias, quarum hic partem unam, alteram ille prædixit futurorū, scilicet ut pecuniâ sive triginta argenteis, quos daturi essent pro traditione Christi Messîæ, empturi essent agrum figuli, in sepulturam peregrinorum. Cur autem Evangelista intermiscet Prophetarum auctoritates? certe non alia ratione, quàm ut ostenderet in Christo completas esse Prophetias ipsorum, & Iudæos non habere modò excusationem amplius sperandi adventum Messîæ & Salvatoris promissi, qui tam clarè promissiones fecisset impleri. & ipsi viderent Prophetarum dicta adeo quadrare & convenire vitæ Christi, ita ut vel inde elucescat zelus Apostolicus qui conatus est Iudæos ad agnitionem veræ fidei adducere, ut salvi fierent in die Domini. Providentia autem mira Dei factum puto, ut pretium Salvatoris venditi & empti, non
lump-

sumptum peccatoribus, præberet, sed peregrinis mortuis requiem, ut intelligamus Christi Passionem, non in solis viventibus habere vim, & ad eos pertinere solos; sed & ad mortuos, quod convenienter scripturis semper credidit & credit Ecclesia Catholica, dum sacrificium Christi, non solum pro viventibus, sed & defunctis, obstrepentibus licet Pseudo-Evangelicis, quotidie in orbe terrarum immolare non cessat.

Domine Jesu Christe, qui voluisti ut pretio sanguinis tui ager ille totius mundi, & figuli sempiterni emeretur in sepulturam & requiem peregrinorum: peregrinus à te sum ego miser & imbecillus, longè à virtutibus & mandatis tuis evagatus, cupio redire ad te: concede ergo gratiam mihi peregrino & misero, ut ita in hoc agro mundi vivam peregrinus, ut aliquando inveniam absoluta peregrinatione mea requiem sempiternam. Amen.

§. 147. *Iesus autem stetit ante Præsidentem. v. 11.*

Absoluto tragico interludio de Iudâ proditore, redit Evangelista ad Christi Passionem virtutes & merita, & dicit, *quod steterit Iesus ante Præsidentem.* Ecce homo, ecce Salvator tuus, legifer tuus, Deus tuus quomodo humiliat se, ut coram creatura sua Creator, Dominus coram servo, Deus coram homine stet humiliatus, agnoscens in homine creatura sua potestatem, & prælaturam Judicis, uti reus se habet Dominus coram servo, imo sedente servo stat Dominus, submissis oculis expectans vel sententiam vel interrogaciones servi. ô inversum ordinem! sed vide hic, ô superbū animal, homo. Vide, an tu coram Deo tuo te ita humilies? an non subinde ex mera ignavia se deas coram Deo tuo in Eucharistia? An & coram minore te sedente stares adeò humilis? Non credo. Veruntamen ea est humilitas & virtus Christi.

Pudeat me, Domine, quod ita superbus sim, ut tibi similia necdum facere possim aut velim, te duce & præcedente. Velim, ô, velim Domine humiliare me in omnibus propter te: & à me discedat omnis phantasia superbiæ, ut semper humilis toto corde & puro affectu tibi sincere serviam & placeam. Ita me Deus adjuvet & amet.

§. 148. *Et interrogavit eum præses. v. 11.*

Præses facit officium boni Iudicis saltem politicè, quia accusatum interrogat de reatu suo, ut possit secundum allegata & probata iuste iudicare, ne ab ipsis Iudæis apud Cæsarem accusari posset, de negata vel male administrata iustitia. Utinam omnes Iudices sic facerent, nec tam cito ad verba adversariorum, vel amicorum suorum sententiam ferrent, donec bene examinata causa, vel ipsis reis confitentibus veritas pateret.

M 2

ô Jesu

O Iesu, Pilatus hic instruit omnes Iudices, & monet officii sui ut non tam facile credant referentibus, sed bene examinent, interrogent, ponderent dicta, verba, facta, antequam accedant ad iudicium & sententiam; id obsecro mihi detur à te, mi Iesu, ut nunquam simpliciter credam referenti maxime in iudicio. sed videam, interrogem, examinem, ipsemet graviter ac industriè causas fundamenta & rationes in omni negotio, antequam iudicem, vel sententiam pronuntiem, ne in extremo iudicio tanquam levis & iniquus Iudex à te merear & iudicari & damnari.

§. 149. *Dicens: Tu es Rex Iudaorum? v. 11.*

Prudenter Pilatus interrogat Christum super una hac quæstione decerpta ex accusationis Iudaicæ multis capitibus, tanquam eâ, quæ cæterarum omnium anima esset & caput, nimirum. *An ipse esset Rex Iudaorum*, hæc enim maxime spectabat ad suum Præsidis officium ne Rex proclamaretur in Iudæa, alius quàm Cæsar Romanus. vellet devictis enim per Pompeium Iudæi Romani supremum ius in regione eorum obtinebant, quorum vicarium Pilatus eo tempore agebat, & quidem Tiberii Cæsaris qui immediatus erat Iudææ Dominus, ex quo Archelaus ante xx. annos Tetrarcha Judææ, relegatus erat in exilium, & opes eius per Sulpicium Quirinium, teste Iosepho Iudæo, in fiscum Cæsaris erant redactæ. Itaque salvo jure Cæsaris nulli licebat temporale Regnum in Iudææ parte illa occupare. ideo hanc quæstionem urget & interrogat: *An vere sit Rex Iudaorum?* an se pro tali habeat & æstimerent pro munere suo in tempore adverteret. & sane admiratione non caret, quod Pilatus in re tanti momenti non agat ferventius, zelosusque. ita ut videatur valde vel domitas habuisse passiones, vel iam ante de Christi persona & regno aliquo Metaphorico instructus fuisse: utinam agnosceret illum, & regnum eius, cuius certè finis non est alius, quam ut omnes Iudæi & gentiles & ego miser felices essemus. quam conatemur ei servire? ut cum eo esse, & aliquando regnare, & cum eo gloriari possemus. Vere enim ei servire regnare est, quia ibi omnia iucunda semper & lata, erunt omnia nobis ad nutum & desiderium æternum.

O Mi Iesu ad tuum quæso regnum me perducas, te enim Regem meum, & Deum meum, & Dominum totius mundi & cæli agnosco & adoro. tibi igitur me devoeo semper & irrevocabiliter, tibi servire desidero, ut illam mercedem regni tui habere quandoque possim.

§. 150. *Dicit illi Iesus: Tu dicis. v. 12.*

Quasi replicaret Christus, Pilate quod dicis interrogativè *Tu es Rex Iudaorum*, verum dicis pronuntiativè, Rex sum etenim natura, consentia Iudæo.

Iudæorum eligentium me & volentium facere Regem, secuta inauguratione. Natura enim ex Iudæorum stirpe regia nempe David natus sum per matrem. Electione, etiam cum in deserto milia multa paucis panibus saturavi, cum tamen manus ipsorum effugi: Denique inauguratione cum me venientem Ierosolymam ante 5. dies exceperunt, uti filium David, Regem Israelis. acclamantes mihi Osanna, Benedictus &c. sed multo solidioribus adhuc argumentis & causis Rex sum. nam ira Rex sum Iudæorum, uti Deus universorum est Dominus, creatione, dominatu, ac gubernatione, paterna donatione, quem in finem etiam veni in mundum ex cælis, ut perditam Iudæam, totumque mundum à potestate diabolica, Tyranno invasore mundi liberarem & meam potestati iterum subjugarem, ergo Rex sum ego & Iudæorum & gentilium, & cæli & omnis terræ, bene ergo dixit Pilate pronuntiative. *Tu es Rex Iudæorum.* & hæc Christi responsio magis confirmat quod Pilatus non fuerit ignarus rerum Christi, & quod innoxie Rex esset, salvo jure Romanorum.

Agnosce ergo Pilate amplius mecum hunc Regem, ut tibi bene sit in regno ejus, regnum enim ejus omnis felicitatis est, & sempiternum, nec vinci potest ab ullo hoste, aut debellari.

Adoro te, Rex meus & Deus meus, tu enim aliter multo Rex es, quam alii Reges & Principes mundi hujus, illi exigunt à subditis utilia sibi, tu quaeris utilia subditis tuis. Tuæ ergo dispositioni me & omnia committo, ut mihi bene sit in ejus regno in æternum. Venite omnes gentes & jubilate huic Regi vestro, adoremus eoram eo, salutari nostro.

§. 151. Et cum accusaretur à Principibus Sacerdotum & senioribus populi nihil respondit. v. 12.

Stabat aut sedebat Pilatus in sua Præsidis majestate ut iudex, hinc atque inde latera illius stipabant Lictores Romani & apparitores, Pilati sententiam expectantes, parati obsequi ad nutum Præsidis sive ad vivificandum seu interficiendum. Ante Prætorium stabat impia crudelium Iudæorum turba instar leonum rugiens & horridos edens clamores, accusando in variis Jesum Christum. Intet hæc omnia agnus mansuetissimus, os suum benedictum ad sese purgandum & excusandum non aperuit, utpote paratus mori pro salute miserorum.

Anima mea vide & adverte quid hic geratur: cape exemplum, ut discas, quando accusaris, vituperaris, molestaris, etiam iniuste, tunc non continuo esse elamari dum male dicentem adversaris &c. sed primo in silentio Deo cor nostrum apertendum, lubenter hæc iniurias ferendo, tantisper propter

M j;

peccata

peccata nostra olim admissa vel etiam recens commissa, ut sic prudenter displiciamus, quomodo nos defendamus, nam impetus semper malus est consiliarius, disputando quidem poterat Christus arguere eos & mendacij convincere, sed maluit tacendo pati & parcere honori inimicorum & in se potius suscipere confusionem, quam aliis inferre ne inde gravius incendi-um excitaret, atque ita peccata, ex quibus Deus magis offensus fuisset evita-ret. O si sic in omni actione & operibus caveremus ne essemus causa peccati, sed virtutis & cum aliquam rem penitus corrigere non possumus, saltem non vitia remus.

Hanc doce me, obsecro Domine Deus meus sapientiam, ut sciam pati prudenter omnia ad tui gloriam meamque salutem, donec tempus iustæ & prudentis defensionis adveniat & illucescat.

§. 152. Tunc dicit illi Pilatus: Non audis quanta adversum te dicunt testimonia? v. 13.

Cum immites & impii Iudæi terribilibus in Christum oculis torvo-que aspectu intenderent, stidentes dentibus suis, & eum continuo accu-santes apud Pilatum præsidem implicite conclamarent sententiam mor-tis: & ipse amabilis ac pius Dominus staret illic humili verecundia, depres-sis oculis, vinctis manibus, paratus ut agnus paschalis ad immolationem & calicem patris sui super se effundendum; Pilatus tanta humilitate & pacien-tia vel ad benignitatem vel ad indignationem motus Christum alloquitur dicens: Non audis quanta adversum te dicunt testimonia? quibus verbis vel inve-hitur Pilatus in Christum, quod ita taceat & nil respondeat, vel gravius au-dire suspicatur, vel frivola testimonia Iudæorum iridet, & ex amore iusti-tiæ ut audita altera parte Christi defensione & publice contestata veritate rei, posset satisfacere formæ iudicii, scilicet accusatione simul & defensione auditis, sententiam ferre, quam silentio partis accusatæ stante non posset pro Christo dare etsi sciret quod ex invidia tradidissent eum, & testimonia eorum non essent convenientia, ideoque urgebat Christum ut se quovis modo defenderet, vel sola inficiatione, ut per eam inveniret occasionem dimittendi eum: sed qui reliquerat omnem felicitatem cæli & venerat in hanc vallem miseriarum pati omnem dolorem, etiam ignominiosissi-mam mortem crucis, noluit respondere, ne ex passionibus Iudæorum daret occasionem plura accumulandi mendacia, sed permittit ut eas servent illæ-fas, & sub eis ipse operetur mundi redemptionem.

O Amor erga genus humanum, quis poterit te digne comprehendere, aut in minimo respondere tibi! Certe mirabilis es Domine in omni-bus

bus sed in patientia, in mansuetudine, benignitate, largitate & amore, erga nos miseros peccatores, ultra omnem rationem mirabilis in silentio, ad cui defensionem, capere non possum magnitudinem Mysterii huius, taces apud Pontificē Iudæorum Caiphā interrogatus! & accusatus graviter per falsos testes taces! & hic apud Pontium Pilatū præsidem gentilem taces! Omnino credo, ut doceas & Iudæorum populū & paganos & omnem nationem silere in tempore propter Deum? Imo ut iniquas iras, fabulationes, mendacia, periuria, falsa testimonia omnia deleas apud patrem tuum pietissimo illo & humili silentio.

Ergo, mi Iesu, mi Domine, pone custodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis meis, ut non declinet cor meum in verba malitiæ ad excusandas excusationes in peccatis, & non delinquam in lingua mea.

§. 153. *Et non respondit ei verbum, ita ut miraretur Pilatus. v. 24.*

Interrogationi præsidis: *Non audis quantum adversum te dicunt testimonia?* opponit humilem taciturnitatem & patientiam, Christus; ita ut miraretur Pilatus, comprehendere non valens illam insueram & tamen discretam & sapientem virtutem, secundum quam melius est tacere, quam inutiliter loqui sine fructu: & pari, quam inutiliter se defendere. Et hoc sane sensu, patientia habet opus perfectum, ut inquit Iacobus, nam calumniæ erant, satis manifestæ quæ subinde melius refelluntur silentio, quam multa actione. & bene noverat Christus Iudæos non acquiescuros, nisi eum occiderent per fas vel nefas. Cum igitur omnis Christi actio nostra sit instructio, voluit potius Dominus, præsidem iudicem suum, tacite suo exemplo docere, & sic in animo eius regnare tacendo, quam regno desistere loquendo. Voluit & nos instruere, certis in casibus, quæ immituntur nobis sustinenda esse in patientia, utpote Dei vel ordinatione vel permisso eventientia.

AH! quis non ad humilitatem, & patientiam, & amorem accendatur, ubi advertit, quam humiliter Dominus Dominorum, qui iudicaturus est vivos & mortuos, coram vili astiterit homuncione & quidem condemnandus ab eodem, tantaque cum patientia omnem hanc accusatorum iniuriam, probra confusionemque perpeffus sit! Accendor quidem ad tur amorem mi Iesu, sed quid, cum manus ad aratrum est ponenda? proh! perspicio retro, vix enim verbulum Dei amore ferre valeo, si quid adversi inferatur à proximis vel iram indignationemque concipio in pectore, vel etiam protestor & clamito iniuriam mihi factam, vel vindicare me conor nec per horam sed per dies, menses sæpe & annos integros per iræ insaniam misere me devasto: nec attedo, quod Dominus majestatis quotidie tantam à me, &

alii

aliis contumeliam, infidelitatem, iniuriam, contemptumque sustineat, dum sacra illius mandata tories contemnantur, & eius obstititur voluntati: & quoties ipsius gratiam negligamus & in vacuum recipiamus, atque indices eum deuo irrideamus, vulneribus diris conficiamus, ut sacrum illius crucem quodammodo effundere velle videamur.

Cur hoc? ô piissime Domine, nisi quia omni virtute & facultate meam tuum honorem & gloriam non quero, cur autem non quero? gloriam tuam, nisi quia te toto corde non diligo. Quare autem, quantum debeo, te non amo? nisi quia me ipsam inordinate adhuc diligo, & uti pridem debui me nec contempsi nec abnegavi! hac scilicet de causa, te Deum totis viribus non quero, sed potius me ipsam idque multipliciter & inauiter. Hæc ratio est, cur sanctissima vestigia humilitatis & patientiæ, obedientiæ & resignationis tuæ non amplectar. Sed ô clementissime Deus miserere; miserere mihi miserrimæ creaturæ tuæ, quandoquidem magnam agnosco & confiteor infirmitatem & perversitatem meam. A diuina me Domine Deus ut me ipsum abnegem, naturamque meam voluptati malæ deditam, & quasi sub peccato venundatam, seuerè crucifigam, ut mundo, carni & dæmoni, ad sanguinem usque relincher, nihil quippe possum absque auxilio gratiæ tuæ.

§. 154. *Per diem autem solemmem consueverat præf. populo dimittere unum vincitum quem voluissent. v. 15.*

Consuetudo hæc dimittendi unum vincitum in Paschate, nata erat à liberatione populi Israëliti ex Ægypto, quæ paschali die facta est, & habebat quidem hæc consuetudo speciem pietatis & Indulgentiæ sanctæ cum intuitu sanctitatis huius festi magni, quo patres Iudæorum liberati erant, etiam nepotes eorum liberabant, saltem unum eorum qui sibi erant obnoxii etsi enim Iudæi opus non habebant, ut per hanc liberationem vinciti hominis admonerentur liberationis suæ ex Ægypto olim factæ, quippe ante quorum oculos Deus ipse huius rei memoriale signum instituerat, agnum paschalem, atque adeo totum ipsum festum, Ipsi tamen huic signo à Deo instituto pie ut creditur olim etiam illud addiderant, nec contra nec secundum legem Dei sed secundum rectam rationem, qua in re multum superarunt isti Iudæi malevolentiam nostrorum hæreticorum qui ex solo Dei verbo & quidem non nisi scripto, volunt ædificare Religionem, sed de his alius erit dicendi locus. Cæterum in Pilato hic iterum videmus egregiam iustitiam & prudentiam Civilem, atque utinam nunquam sortiremur peiores & imprudentiores eatenus Magistratus. Optamus quidem bonos & pios Reipublicæ principes, sed si omnino propter iniquitates nostras meremur

impios

impios magistratus optemus Pilato non peiores, aut imprudentiores in prima sui processus parte: nam considera quæso quanta prudentia insonem Christum liberare studeat. Cum enim vi ac potestate morali hoc non posset, ob tumultum seducti populi & Pontificum potentiam & importunitatem, rem prudenti consilio ac iudicio aggreditur, consuetudinem proponens, & ipsis quidem satisfacere volens, etiam antequam petatur, nam sperabat fore ut animos Iudæorum sibi hac parte promptos & obediētes faceret ad dimitendum Iesum, quod consuetudinem eorum quamvis Ethaius tanta promptitudine veluti confirmaret & non nihil videretur voluntati ipsorum favere, hæc videns & intelligens vehementer miror, certè vehementer.

Domine, consuetudines pias & festivitates Ecclesiæ sanctæ tuæ observem obsecro semper & devotè, ut vincat ego in iis, à peccatis præteritis præsentibus & futuris periculis insuper animæ & corporis liberari per te mereat, ut tibi gratias referendo magis magisque serviam, & sic solemnitates speragam hic, ut æternas mereat videre & eis interesse in cælis. Sed & prudenter me geram & ubi directe iustitiam nequeo obrinere, saltem accommodem me, captui hominum, & velificando prudenter, eandem obtinere, semper laborem.

§. 13. *Habebat autem tunc insignem vincum, qui dicebatur Barabbas.*

At cur anne dicit Evangelista hic nomen *vincum*, & epitheton *Insignem*, ut notam faceret toti mundo comparationem eius factam cum Iesu, quæ ille insignis adeo latro, notus suis sceleribus horrendis & maximis obnoxius pænis, dignusque qui per totam civitatem potius debuisset eligi, ut moreretur, quam ut Iesus innocens & benefactor damnaretur ad mortem nihilominus est absolutus. Ideoque ad notitiam & clariorem sensum ponit Evangelista nomen, *latronis, vincum* & vocem, *Insignis*, ut maior Iudæorum appareat malitia qui huic talem Christo propulerint. Interpretatur autem Barabbas, filius patris, nempe diaboli vel Adam prævaricatoris cuius filiorum vicem iste unus insigniter gerebat.

Domine absit à me, ut ego velim unquam comparare tenebras cum ipsa luce; iniustitiam cum æquitate malum cum bono, temporalia cum æternis, & multo minus illa his præferre in animum indicam.

§. 56. *Congregatis ergo illis, dixit eis Pilatus. v. 17*

Quibus congregatis nisi principibus Sacerdotum, & senioribus accusantibus, manebant enim & non recedebant à prætorio, quia metuebant

N

ne si-

ne sibi præda elaberetur. loquitur ergo eis Pilatus, tanquam congregatis nomine totius populi, qui tam alia de causa nempe adversus Iesum, erant congregati.

Vide hic anima mea, Pilatus adhuc stat pro iustitia Christi, & quem ex iustitia non audebat liberum declarare, ex medio aliunde sumpto propter Festum scilicet solemne Iudæorum Paschatis iuxta morem vult liberum esse, ita tamen ut prius assensum darent principes congregati. Hinc paulatim peccavit Pilatus & reus factus est mortis Christi, quia non simpliciter propter iustitiam liberabat Christum, quem sciebat innocentem, sed simul voluit Iudæis placere propter metum honoris sui perdendi, ideo incipiens quærere voluntatem principum demum eo pervenit, ut faceret voluntatem eorum uti mancipium, iudicans eum reum esse mortis ob ipsorum instantiam solum.

O Domine in omni consilio & actione innitar obsecro veritati soli, & puræ iustitiæ, ita ut potius eligam mortem, & perditionem honoris & bonorum, quam ut velim iustitiam cum hominum placito sive in publicis sive privatis negotiis copulare, quia hæc plerumque ita constituta sunt, ut copulari non possint, cum prava sint hominum corda, iustitia autem Domini recta.

§. 156. *Quem vultis vobis dimittam? Barrabam? an Iesum quem dicitur Christus?*

Ecce propositionem Pilati in congregati omne Principum Iudæorum, Ecce comparationem inter Iesum & Barrabam! quæ autem conventio inter Belial & Iesum? inter iustum & iniustum comparatio esse potest? Barabbas enim nomine est filius patris. Sed cuius? utique diaboli vel Antichristi, Iesus vero Salvator filius Dei est: Barabbas homicida est & latro & seditiosus, Iesus benefactor Iudæorum, conservator & pacificus. Ideo Barabbam quo nemo tunc in carcere erat lælestior Pilatus facit æqualem Christo, quo nemo melior, ut moneat Principes ad commiserationem, iustitiam & dimissionem Christi, quis enim mallet vivere latronem, magis quam morborum curatorem, imo mortuorum excitatorem? quis seditiosum, quam pacificum? &c. nemo sanæ mentis crediderim: sed obsecro videte ad quam mentis insaniam & furorem pervenerint principes Iudæorum? Ethnicus alienigena Romanus movetur misericordia & iustitia: Iudæus cognatus, popularis & vera religione institutus non movetur, sed magis accedit ad iniquitatem super iniquitate, eligendo potius filium Belial, nempe Barrabam latronem insignem, quam filium Dei benefactorem optimum. Reipublicæ ad vitam.

O Iesum

O Iesu spes mea & unicum solatium animæ meæ, vehementer te dimittere à se volunt quia oderunt lucē, Tu autem es lux vera &c. Pilatus iste errat quærendo quem vobis dimittam? non enim de te potest quæri quidem an sis dimittendus? cum omnino, quâ Deus, dimitti nequeas, & quæ homo dimitti non debeas, sed miser iste ex hominibus cæcis unus sic loquitur ut cæteri, omnes enim mortales te: Ego omnino te dimittere à me nolo, sed permanere te volo mecum inseparabiliter, ut mecum sis, mecum labores in vitam æternam, Amen.

§. 157. *Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eam. v. 18.*

Addit Evangelista causam, cur ita laboraverit Pilatus pro Christo liberando ex manibus Iudæorum, & à morte, nempe: *Quia sciebat quod per invidiam cepissent captivum ignominiosissime, & tradidissent sibi ad executionem mortis, quæ autem invidia fuerit Ioannes manifestat, qui narrat eos dixisse, Ecce totus mundus post eum vadit, & si dimittimus eum sic, omnes credent in eum, alteram causam attigit Pilatus in sua propositione ad principes, ubi dixit: Quem vultis vobis dimittam? Barabbam? an Iesum, qui dicitur Christus. Christus enim unctus dicitur, per consequens Rex, Reges enim ungi solebant, & per consequens vocari Christi, & hunc titulum regium ei invidebant. Miseri mortales! quænam infantia & invidia vos vexat? cur vos cruciat? quod mutare non potestis? Iesus est & manebit, Christus est & manebit, Rex est & manebit nomen Iesus non ab homine vel creatura aliqua, sed à SS. Trinitate Christo est impositum, & ab Archangelo in terras delatum, & ab hominibus confirmatum, sed & uncti seu Christi nomen est proclamatum in terris per Daniele Prophetam vestrum cap. 9. dicentem: *Vngatur Sanctus Sanctorum. item scito ergo & adverte ab exitu sermonis, ut iterum adificetur Ier. sa' em usque ad Christum Ducem &c.* Sic nomen Regis non ab homine accepit, sed ab ipsa SS. Triade quod per varios Dei Prophetas mundo denuntiaturum est, teste Isa. 9. capite & aliis ubi inter alios Christi titulos eum Regem vocat, dicens: *multiplicabitur eius Imperium: & alius Propheeta annuntians Civitati Ierusalem venturum Regem, dicit: dicite filie Sion, Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus.* An non Regem hunc salutarunt Magi ab oriente venientes? Quid igitur frustra turbamini? pleni livore, & invidia principes? Dominus mundi est, temporale non quærit regnum qui præstat æternum.*

Non mirum est Domine, quod tibi invideant principes sæculi, honorem & gloriam tuam, princeps mundi diabolus invidit olim felicitati primorum parentum hinc per invidiam intravit mors in mundum, & modo per invidiam operatur ut Dominus vitæ pereat, malum pessimum, certè

N 2

est

est invidia, quia sicut rubigo est venenum ferri, sic invidia cordis humani; & sicut viperas dicunt abrupto ventre matris nasci, sic invidia concipientem animam dirumpit.

Itaque Domine Deus meus ab hoc malo libera me, quia nemo potest tantum mali inferre suo proximo, quantum sibi ipsi homo infert hoc peccatum admittendo.

§. 158. *Sedente autem illo pro tribunali.*

Tribunal sedes est iudicis, ad audiendas causas, & testimonia, & ad sententiam ferendam, dum ergo sederet pro tribunali Pilatus, uti iudex constitutus à Romanis, ut secundum iustitiam iudicaret, fontem perdendo, in fontem liberando, & defendendo illæsum, nullo habito respectu vel honoris proprii vel aduersariorum principum, debuisset per sententiam simpliciter latam dimittere Iesum Innocentem, & reum Barabbam declarare & punire pro meritis, & illo etiam dimisso per suffragia populi, adhuc absolueret Iesum. Hoc Agens rectè fecisset.

Domine Iesu, si quando pro tribunali sedere debeo ex officio, ut ministrum iustitiam siue in politico, Foro fori ut vocant, siue Foro interno seu cæli audiendo confessiones penitentium, non habeam obsecro respectum vllum ad fauorem vel principum vel amicorum petitionem, sed quod iustum est iustificem, quod vitiosum vituperem non minas vel aduersantium vel spem præmij præ oculis habens, sed solam ipsam iustitiam.

§. 159. *Misit ad eum vxor eius. v. 19.*

En iterum in scenam passionis Dominicæ procedit femina antea serua & ancilla in domo pontificum, nunc in Domo Præsidis, Domina, princeps, ut & illa conditio feminarum non exulet à Passione Domini. Sed quid agit illa? per eam nunc remoram astutia diaboli parat, ad impediendum bonum salutis generis humani, inquietat igitur illam per somnium, & suggerit, ut ipsa impediret mortem Christi, *quia iustus esset.* intelligit credo nunc demum diabolus per Christum se spolia sua amissurum, sicut ergo primum per mulierem mortem intulerat, ita per mulierem vult nunc Christum de manibus Iudæorum liberare, nec per eius mortem mortis amittat imperium. Nec sine dispensatione diuina id ita factum est, ut scilicet eius innocentia, dum iniuste condemnatur, plures & varios haberet testes. Ita nimirum. Nemo innocens a deo opprimitur, quin aliquos habeat innocentia suæ testes. Iob, Susanna &c. veniant nobis in memoriam, quomodo salvi facti sunt.

O quam

O quam pulchra est innocentia! certè si videri posset oculis corporis mirabiles sui in se excitaret amores. O Iesu Innocentissime, O Iesu mansuetissime & pro me pati cupidissime, O Iesu iustissime, fac me, O Iesu honorare & imitari hasce virtutes tuas ut & ego quoque aliquod harum virtutum possim habere testimonium coram te & hominibus in veritate,

§. 160 *Dicens: nil tibi & iusto illi v. 19.*

Accipio hæc quasi deceret: Caue ò marite: nè fer sententiam mortis etiam volentibus Iudæis, quia iustus est iste Iesus, qui dicitur Christus, nam etsi deessent, quæ probarent eius innocentiam, uti sunt examen Testium, vacillatio accusatorum, evidèntia non facti, mores probi, fama sancta &c. ego tamen ostento diuino extra ordinem naturæ ad contestandam eius innocentiam urgeor &c. Bonum Testimonium! sive à diabolo hoste salutis humanæ processerat, sive à Deo. Sed quod Deus ordinavit in bonum, diaboli astutia mutari non potest in malum: Existimo Deum permisisse hoc somnium & missionem hanc ad Pilatum ex speciali gratia in remunerationem, quod conatus sit toties eripere Christum, ab impiorum manibus) ut confortaret animum Pilati vacillantem & timidum ad iustitiam propugnandam, & manus suas innoxias servandas, ne reus fieret mortis Christi & salvari posset quandoque propagata fide Christiana, aut se postmodum excusare non posset de ignorantia virtutum & innocentia Christi, cum fuerit ita sollicitè admonitus per uxorem, solent enim uxorum preces & monita multum valere apud maritos.

Vere iustus es Domine & rectum iudicium tuum in omnibus testante id omni creatura tua, quia semper intendis bonum & salutare, semper jubes sancta: ideo & ego te obsecro mi Deus, ut ad imitationem tuam nunquam ullum malum intendam sive cogitando, sive loquendo, sive operando, ut tu possis glorificari per me in omni tempore.

§. 161. *Multa enim passa sum hodie per visum propter eum. v. 19.*

Rationem allegat mulier quare maritus abstinere debeat à sententiâ mortis Christi, quia multa passi fuisset eo die & per visum propter Christum, notat tempus per verbum hodie quod fuerit circa id tempus quo congregati fuerant principes in domo Pilati ad accusandum Christum, & ipse Pilatus pararet se ad tribunal conscendendum, quod erat circa Germanorum horam à media nocte nonam, sed ab ortu solis mōre Iudæorum computando prope horam tertiam, in æquinoctio, VIII. Cal. Aprilis nec solum passa est propter Christum sed & vidit multa, quæ autem viderit auctor fuisse horrenda supplicia eorum, qui contra Iesum starent accusantes.

obsidionem Ierosolymorum per Titum & Vespasianum, & destructionem, & ut non maneret lapis super lapidem, Ciuium famem, captiuitatem, crucifixionem, cadauerum tot millium iacentium sine sepultura: & hæc nuntiasse videtur Pilato per verba: nil tibi & iusto illi, passa enim sum multa hodie propter ipsum peruisum videndo illa terribilia superuentura Ciuitati Hierusalem, imò ipsi etiam Pilato, nempe accusationes apud Tiberium & relegationem, hæc inquam videndo & timendo passa est vel in somni vel vigiliæ visu, æque ac Fulvia Julij Cæsaris nocte pridie Idus Martij, quibus occisus est maritus, valuis fenestrarum repente apertis, & immisso Lunæ fulgore, & quidem multo grauiore causa illa, quam hæc Fulvia: quid enim est mors Cæsaris ad mortem Filij Dei? Ob hæc igitur merito admonuit maritum eique cauit, sed & ipsamet pulchrè disposita fuit ad credendum in Christum Iesum filium Dei, & post Christi resurrectionem, conuersam enim fuisse penitus ait Origenes, & Nicephorus l. 1. c. 30. & ei nomen Procles inditum fuisse.

Quam bonus Israel Deus, his qui recto sunt corde! mulier hæc, uxor Pilati, licet pagana, bona erat & recti cordis secundum naturalem rationem directi, neminem lædere studebat, potius autem benefacere, ideo uisitauit eam Dominus, ut intelligeret somnians quæ Iudæi vigilantes nec credere nec intelligere uoluerunt. At Pilatus tantus Iudex & Provinciae Præses inter uxoris suæ suggestam sententiam medium sese posuit; nam intus Iesum cum uxore censebat absolvendum, foris cum Iudæis damnauit. O Domine uisita me sicut hanc mulierem, ne me apprehendat callidus tentator, maximè appropinquante somno mortis meæ: ne dicat impostor, prævalui aduersus eum, quia tu nobis factus es sempiternus adiutor.

§. 162. *Principes autem & seniores persuaserunt populis ut peterent Barabbam. v. 20.*

Quid non potest Principum autoritas, præsertim cum ad malum ducunt! maximè quando cum furore quodam agunt vel passione. Agebant autem vel maximè apud populum ut Barabbas dimitteretur, Christus perderetur quia de honore ipsorum agebatur, si Christus dimissus fuisset, nam notum factum fuisset omni populo, quod ex inuidia tradidissent eum, & condemnassent, nulla habita causa legitima. Atque ita omnem autoritatem perdidissent apud populum, & habiti fuissent iniqui iudices, qui secundum legem lapidari meruissent. ergo accusabant eum apud populum, quod esset peior ipsa Barabba, qui unum vel alterum occidisset & læsisset, sed si Christus viveret tota gens periret, insuper esset sacrilegus, diabolum haberet, essetque contrarius legi Mosaicæ. O infelix populus qui cæcos habet duces, &

Princi-

Principes iniustos! quid mirum si talis populus insipiens sit & cæcutiat, Deū & iustitiam derelinquat, curaque nulla sit salutis & æternitatis.

Domine qui me constituisti unum ex senioribus populi, nempe Sacerdotem, Doctorem, Præfectum &c. ad regendum Dei populum sanctum tuum, & docendum, da gratiam obsecro ut regam bene, doceam bene verbo & exemplo, ne à te quandoque reijci merear, uti malus administrator in tenebras exteriores.

§. 163. *Iesum vero perderent. v. 20.*

Nec solum instabant Principes apud populum ut Barabbas dimitteretur liber, sed etiam ut perderetur & crucifigeretur Iesus tanquam seductor & sine fundamento vero, ob honoris proprii conservationem ex innato invidia veneno quo infecerunt etiam plebem.

Itaque ipsi vel maxime rei sunt effusi sanguinis Christi: ô malitia! ô impietas! quando quis, quod per se facere non potest malum, per alios fecere conatur. Unde Act. 3. rectè arguantur iniustitiæ & Principes Iudæorum, & ipse populus per S. Petrum dicentem: *petiistis virum homicidam donari vobis, authorem autem vita interfecistis.* Vide hic quid faciat ira & livor, quamque periculosa sint hominum iudicia, dum Iesum salutis authorem censuerunt esse mortis authorem, ideoque morte mulcandum: Barabbam vero cædis authorem, censent esse Iesu meliorem, ideoque vita donandum, uti revera evenit.

Domine, ira, livor, invidia, falsa accusatio, iudicia iniqua sunt gravia peccata, & hæc voluisti sustinere in te, ut deleres ea per te, & doceres me, ut caveam ista, & si quæ similia sustinere debeam lubens id faciam propter te, vel secundum te. Domine in hac parte adiuva me.

§. 164. *Respondens autem Præses, ait illis. v. 21.*

Præses proponit quæstionem & resolutionem mentis suæ pro Christo liberando simul ad captandam populi benevolentiam, consilia dirigit. nimirum, quod vellet iuxta morem Iudæorum pro solemnitate festi, in gratiam eorum dimittere captivum quæ vellent, proponit ergo eis duos, *Iesum qui dicitur Christus à Nazareth Galilee, Prophetam magnum & virum sanctum, quem populus secutus fuerat annis tribus, amaverat, benedixerat clamando, Hosanna, Benedictus &c. ob merita, stupenda miracula, quemque Regem creare voluerat.* Et *Barabbam Latronem insignem, qui & seditionem fecerat in Civitate, & paucis ante diebus homicidium, ideo & odiosum populo.* Non dubitabat Pilatus, quin Christum potius dimittendum censeret populus, quam publicum malefactorem, hominem seditiosum, impium homicidam; sed multum in hoc sua eum fefellit
opi-

opinio, dum ex suo alios meretur iudicio, & non per rectum iustitiæ tramitem, sed per politicos agendi modos viam sibi novam parat.

O Cœlum! ô terra! lugeat omnis creatura ad stupendum facinus, Virtus despicitur, vitium exaltatur & eligitur, & quidem à senioribus, proventioribus, & doctioribus, in Lege, qui & virtuti & iustitiæ præ cæteris studere deberent, ut sunt Sacerdotes, principes, scribæ. Ecce hi dicunt & docent malum bonum, & bonum malum. ô perverfitatem!

Domine, licet bonus dici minime possim ob multitudinem peccatorum meorum; videns tamen hanc agendi rationem valde exhorresco, & ideo precor ne sinas me eo venire intipientiæ, ut velim docere malum bonum & bonum malum, aut à vera iustitia avertere animos fidelium sicut hi principes Iudæorum & Sacerdotes & scribæ verbo & exemplo suo fecerunt magno suo malo.

§. 165. *Quem vultis, ut dimittam vobis, unum ex duobus? v. 21.*

Ex prudentia quadam humana proponit hic duos & non plures Pilatus Iudæis nec alium cum Christo quam Barabbam illum nocentissimum cui sciebat omnes esse offensos ob seditionem, homicidium, lacerationem publicum, & ideo ne suspicari quidem poterat illum ab ipsis absolvendum ut vel sic utriusque conspectu, facturum utriusque admonerentur & eligerent, quem amarent, sed quid fit? qui tam prudens, tam sanctus est, & benefactor omnium nostrorum, non solum componitur à Pilato cum omnium pessimo nequam, in periculo vitæ & honoris, sed etiam à populo postponitur. mundus hæc non capit. Hic indignum iudicat, quod vir honestus, bonæ estimationis & vitæ comparetur cum malevolo vitioso & nequam homine; Christus patitur finiri, tolerat, tacet. O Pater! cur pateris, ut Pilatus ita comparet filium tuum? Quia intendo bonum vestrum, illa humilitas ad vestram doctrinam ordinatur. attamen ô bone Iesu quam rite & recte hic potuisses dicere Pilato, & conqueri, quod Isaiæ 40. dixisti? *Cui me comparasti? sed video ô Domine te maiorem adhuc ignominiam expectare, ut superbia nostra, humiliatione maiori sanetur, omnes enim filii huius sæculi, sicut Adam peccaverunt, Domine, quærentes esse sicut Dii, & edificantes turrin Babel cum patribus suis, prevaricatores Legis quam dedisti, nolentes subiici tibi, & currentes cruce collo adversus te. In visceribus peccatorum sedet superbia, regina vitiorum, quasi in scolio suo & impellit stultos ut ambulent in magnis, & in mirabilibus super se. Quod adeo verum est Domine ut & ipsi homines plebei & abjecti quærant excellentiam in stercore vilium exercitiorum suorum, quibus vivunt, nam de Nobilioribus, qui gloriantur in virtute sua, manifestum est quod superbia eo-*

rum

tum ascendat semper, gravissima infirmitas hæc est, quæ creaturas tuas Domine facit rebelles & similes Lucifero *super astra Dei ascendenti & exaltanti se, ut mala emulatione fieret similis altissimo.* hoc grande malum facit homines oblivisci conditionis suæ, & maiora se ambitiosissime querere. Discipuli vero tui Domine cognoscentes hoc malum, quod est principium apostatandi à te, exercent seiplos vilissimis exercitiis, quantum fert status illorum, & multis præliis pugnant contra spiritum insipientem, inimicum gratiæ tuæ, Pontifices Romani, Cardinales, Episcopi & alii procumbunt in Hospitalibus tuo exemplo ad pedes pauperum, lavant, terunt, reficiunt. neque contenti sunt exercitio esto, quo ipsi seiplos continent infra se, sed studiosissime curant, in vestibus & sermone celare, quidquid alti ambitum sapit, vident etiam se non acceptaturos dignitatem vel prælaturam, nisi obedientia compellantur, ut sic *conterat caput serpentis qui insidiatur calcaneo novissimorum anima sua.* & quod mirabile est comparatione amatorum mundi, quærent occasionem contumeliarum & improperiorum ad extinguendum sensum excellentiæ.

O Domine, quam fortes sunt isti milites tui, qui sensum acutissimum propriæ æstimationis comprimunt! parati contemni & irrideri pro pietate pauci quidem sunt isti constantissimi, quorum laudes annuntiabit Ecclesia sanctorum, quia fecerunt mirabilia magna nimis, & hoc tuo exemplo edocti. Obsecro te Rex virtutum, edocear & ego gratiam talem ut me contemni sinam sine data causa, & nihili æstimari propter nomen S. tuum. Hæc est enim victoria brachii tui, in quo facis potentiam & dispergis superbos ex altitudine cordis sui, non ut pereant, sed ut meliores evadant, quam erant.

§. 166. *At illi dixerunt Barabbam. v. 21.*

O Iudæi, quid petitis? Quid clamatis? considerate oro, quid clametis, cæcitas hæc vestra est imo furor, quid enim aliud hoc est, quàm petere ut occidatur, qui suscitatur mortuos, & dimittatur qui occidit vivos, pereat lux & remaneant tenebræ, auferatur pacificus, relinquatur seductivus: nolumus vitam præoptamus mortem denique ex contemptu ne nomen quidam Christi exprimum, Barabbæ autem nomen, uti dulce & amicum lambuat, hunc petunt liberari: cum hoc libentius volunt pascha suam celebrare quam cum Iesu. Barabbas, etsi pessimus, tolerabilior ipsis est quia ipsos non arguebat, sed similia ipsis faciebat; Christus autem intolerabilis, quia vitia arguebat & dissimiliter ipsis vivebat, hic igitur est clamor ille de quo *Isa 5. Expectavi ut facerent iustitiam, & ecce clamor.* Et Hierem. 12. *facta est mihi hereditas mea, sicut Leo in silva, dedit contra me vocem, sicut enim leo voce & rugitu terret, sic*

ist

isti clamore Dominum ad crucem adegerunt. Ecce quomodo in maligno totus est mundus! omnes mundi amatores cum Iudæis stant in theatro mystico & advocantur ut pro Barabba latrone seditioso, homicida, in summa pro ipso met vicio, vel pro Christo ipsa virtute, ipsa sapientia, ipsa bonitate ferant suffragium. videte quid agatis. Ah iste amatur, hic reprobatur, contemnitur! Itane verò, mi Iesu solus relinqueris? nemo est qui tui misereatur? qui tuam defendat causam? iustitiam? beneficentiam? bonitatem? virtutem? Nemo sane tunc, Domine, ipse Iudex inclinatus videtur ad tuam partem ex iustitia, & ecce ille pervertitur. ubi estis Advocati? defensores iustitiæ: ubi amici? ubi Lazarus, paucis ante diebus resuscitatus à morte? ubi Nicodemus illuminatus in nocte? ubi discipuli? nemo comparet, nemo loquitur, vel loqui audet pro Christo iusto & innocente. Nimirum Dei nutu hæc agebantur.

Deus meus, Deus meus, ut quid ita filium tuum dilectum dereliquisti? cur Angelum deficiente homine & nolente defendere non mittis è cælo qui eius causam defendat? cur in filium tam tibi dilectum & obedientem in omnibus tam inimitis es? itane pro damnato illum tradis homine qui tibi semper rebellis fuit? & unde hoc homo de te meritus est? aut quidnam prævidisti in eo, ut adeo eum diligas, tam ferventer ames, tam ei fidelis sis? Enimvero thesaurum pretiosissimum & quidquid summum atque præcipuum præstare potuit paternum cor tuum, pro ipso das redimendo; nempe Iesum dilectum filium tuum, verbum cordis tui, quo enuntias nobis intentionem mentis tuæ, per quem declaras nobis amorem tuum quo nos tam paterne ab initio dilexisti & modo diligis. O quomodo non absorbet & liquecere nos facit in momento fervens hic amor tuus, dum attendimus te relinquere filium unicum desolatam in angustiis mortis, ut nos consolari queas & eripere ex angustiis mortis æternæ! O bonitas incomprehensibilis! O amor æternus! fac me amare quod præcipis, Iesum filium tuum, eiusque præcepta sequi in violabiliter, non autem Barabbam eligere, aut eius sequi vestigia.

§. 167. Dicit illis Pilatus: quid igitur faciam de Iesu, qui dicitur Christus? v. 22.

Cum peterent ita instanter Barabbam, paratum se offert Pilatus ad dimittendum etiam alterum vincitum, Iesum scilicet Christum, per verba: *quid faciam de Iesu?* sed, ô Pilate, tu paulatim magis magisque deseris viam iustitiæ: quia tu es Iudex, & pro hoc sedes in tribunali, & tu incipis ex actoribus facere Iudices! nescis Pilate quid te doceat iustitia & æquitas? Vi-
de

de ubi sedeas pro tribunali, ut iudex. Cur enim te praesidem statuerunt in Iudaea Romani? nisi ut cuique iustitiam administres. Cur igitur interrogas Iudaeos quid facere debeas? cum sit tui officii fontes punire, infontes dimittere, fac tuum officium, & dimitte, quem scis infontem, & per invidiam principum Iudaeorum tibi traditum, de quo ipse faretis, *te non invenire in eo causam mortis*. O si agnosceres Pilate, quis iste esset, quem dimittere conaris, certe non dimittere cuperes, sed domituae teneres tecum; quam felix tunc esses, quam felix domus tua & familia! Beatior esses ipsis Regibus Romanorum; ubi enim ille moratur, ibi omnis salus domus & familiae adest. Sed si omnino eum a te dimittere velis, da mihi, & ego accipiam illum cum gaudio in domum meam, ulnis meis amplectar, nec dimittam eum unquam, sed benedicet mihi ut arca manens in domo, Obeddom, & una progrediemur in vitam aeternam.

Veni ergo mi Iesu, veni de manu Pilati ad domum meam, licet plus quam publicani domus sit obnoxia: ut fiat ei salus hanc, & hodie & in sempiternum.

§. 168. *Dicunt omnes: crucifigatur. v. 22.*

Mirabile & deplorandum, quod nemo non clamaret ad petitionem Pilati, dicendo: *Crucifigatur*: quo clamore insigniter prodiderunt Iudaei suam malitiam, quae tanta erat, ut potius cuperent omnem iustitiam pessumdare & omnem in malitiam procedere, quam a sua malitia cessare, quid igitur mirum, quod omnes adhuc hodie malitiae suae poenam luant, ut sint quasi profugi, sine Rege, sine Lege, pulsi patria, ubique dispersi, sine proprietate aliqua terrae vel mundi, odio Deo & hominibus invisii.

Domine Iesu, an non etiam ego clamo, *crucifigatur*, quoties non evito occasiones peccandi? quinimo, ipso facto iudex sum, qui te condemno ad mortem crucis, sed & ipse carnifex sum; qui te crucifigo quoties pecco saltem graviter, quam igitur & ego mereor poenam? non tantum temporalem, sed & aeternam, ut dignus sim proici a te, & esse sine patre Deo & matre Ecclesia, quasi excommunicatus a Sacramentorum & precum fidelium participatione, odiosus Deo & hominibus, aeternaliter propelli a tuo paradiso & regno. Detestor ergo omnem culpam, cupio emendare quod factum est: A.A. Domine nescio plura loqui.

§. 169. *Ait illis praeses: quid enim mali fecit? v. 23.*

Cum turbae quasi feræ, quae spatiosam ambulat viam, clamarent *crucifigatur*, non statim acquievit Pilatus, sed iuxta suggestionem uxoris,

O 2

quæ

quæ mandaverat: *Nihil tibi & iusto illi, interrogat causam à circumstantibus & clamantibus, cur ipsum crucifigere deberet, quasi diceret; promite crimen dignum patibulo, & ego faciam officium meum alias insolemem, & non convictam de crimine, damnare non possum.*

Perge Pilate, perge animose defendere iustum ex lege naturæ, si legem Dei & Moylis ignoras, contra Legis Mosaicæ Doctores, & scribas Deus iustus remunerabitur iustitiam tuam. Tu autem, iustus es Domine & iustitiam diligis semper, propterea, qui tibi servire volunt, inter prima præcepta discunt reddere cuique quod suum est, *cui honorem honorem & cui amorem amorem*, scientes nisi hoc faciant non posse placere tibi, atque ita studiosissime curant, *Neminem ledere*, sed per omnia satisfacere dilectissimis proximis suis. Et ego cupio tibi servire toto animi mei desiderio, propterea flecto genua cordis mei ante te petens amorem iustitiæ, ut quando Rex iustitiæ exurges in iudicium, *propter miseriam inopum & gemitum pauperum* ego inveniat læsisse neminem vel gravasse.

§. 170. *At illi magis clamabant: crucifigatur. v. 23.*

Quanta furia? iniquitas quam maligna responsio? interrogat præter causam traditionis Christi, & ad mortem damnationis, & Iudæi aliam non dant, quam, *Crucifigatur*. Re vera agunt, quasi essent amentes, sine sensu, sine ratione, sine iudicio, sine iustitia, sine lege, sine Deo, & quasi dicerent cum Luthero: *sic volo, sic iubeo, sit pro ratione voluntas. Crucifigatur*. Hinc apparet Iudæos nullam habuisse causam, qua possent postulare Christum ad mortem, sicut nec ullam ex omnibus à principibus Sacerdotum allegatis potuit Iudex invenire sufficientem & quidem Iudex doctus, prudens, versatus in Iure & praxi. Causam autem mortis Christi scire vis. Invidia est, avaritia est, ambitio est & mala vita, quam in eis reprehendebat sæpe Christus. Invidia non quiescit, donec in eo, quem odit, videat miserabilem fortunam.

Invidia diaboli, inimici tui, Domine, mors intravit in orbem terrarum, & ipsa quoque invidia humana, quæ merito dicitur abominabilis putredos ossium. Hinc filii Adam serpentis consilia secuti invident alii aliis, & contristantur, si videant alios ditiores, nobiliores, aut gloriosiores se: quod experientia ostensum est in passione tua, mitissime Redemptor, nam & Pilatus vir non parum oculatus, animadvertit, quod per invidiam tradidissent te ad mortem cives Hierusalem, inimici tui, non volentes tolerare famam & clarissima miracula tua. Verum infirmitas hæc, Domine, non gravat solos peccatores, qui sunt extra gratiam tuam, sed quandoque iustos, qui quamvis non consentiant peccato invidiæ, tentantur tamen aliquantulum, si videant alios

alios feliciores se, in ipsis quoque spiritualibus rebus, per quas curari solet invidia. Humanum dico, sicut tu nosti Domine, propter infirmitatem veteris Adam, quam hæreditate acceperunt. Tu vero, Rex pacifice, qui sine invidia communicas bona tua nullius boni habens indigentiam, operaris mirabilia in humilibus servis tuis, qui adiuti fortissima virtute tua, quamvis in principio conversionis suæ tangantur infirmitate ista, præliando tamen & invocando te veniunt ad statum quendam felicissimum, in quo letantur proximorum suorum excellentia, non minus, aut fortasse magis, quam sua.

Da mihi hanc gratiam ut diligam proximum tanquam me ipsum; læter bonis eorum, quasi meis, beati enim viri, quorum anima non affligitur prosperitate aliorum neque dilatatur eorundem adversitate.

§. 171. *Videns autem Pilatus quod nihil proficeret. v. 24.*

Pilatus considerando verba Iudæorum & malitiam in respondendo quodque ex suis verbis, quibus conabatur liberare Christum ob innocentiam, nihil proficeret ob impulsam & suggestionem principum, atque ideo rationibus amplius non esset agendum, cum hoc populo irrationabili, tumultuante & malitioso, iudicabat ad impediendum tumultum & seditio-nem in populo, dimittendum Barabbam, & sic paulatim magis appropin-quavit ad voluntatem Iudæorum, & à sua recessit.

Quid agis Pilate? ut vitentur mala non sunt facienda mala. times tu-multum in populo, ideone vis consentire in malum morale? ideone cum populo iniquè agere? cave. Tu præses es constitutus, ille subditus: tu Iudex, hic accusator pessimus, tu prudens, ille imprudens: tu videns, ille cæ-cus; tu hæctenus iustus fovisti iustitiam, ille iniustus & veritatem odians: Noli desistere à veritate.

Domine, etiamsi contingat me nihil proficere posse apud proximum male agentem in concilio, curia, senatu, capitulo &c. verbis monitis, ora-tionibus, exercitiis piis, obsecro ne deficiam idcirco ego quoq; & recedam à iustitiæ via, quia tu eris remunerator meus, qui vides intentionem cordis mei.

§. 172. *Sed magis tumultus fieret. v. 24.*

Tumultus est ex actione discordantium quæ opinor accidit ex eo quod turba astantium Iudæorum coram tribunal clamaient Barabbam, dimit-tendum esse, & timerent ne non dimitteretur, sed loco eius Christus libe-raretur.

☉ 3

Erant

erant itaque indignabundi & tumultuantes, quod non statim ad petitionem ipsorum redderetur Barabbas. denique quod statim jure nequeunt obtinere vi & clamoribus quarunt evincere. quo clamore perterritus Praeses ex una, ex altera parte ob conjugis suae admonitionem & evidentem innocentiam Domini anxius, nescit cui viam insistat, videns bonum, & non adveniens perficere. plane eo modo quo peccatoribus vel tentatis accidere solet.

O Pilate vide quid agas? hic agitur de tua fide Romanis praestita quod velis justum iudicium facere omnibus, nullo habito respectu ullius personae, vel honoris vel utilitatis propriae: agitur de tuo honore, agitur de tua conscientia, si ex timore perdendi gratiam Iudaeorum, per accusationem eorum cedere vis clamoribus impiorum, & non iudicare secundum rectitudinem & certam scientiam tuam. Suadeo tibi, si iudex iustus esse velis, si veritatem amas, si gloriam & honorem verum apud Deum & homines habere desideras, ne audias voces incantantium, ne terrearis ob populum tumultuantem, melius enim tibi erit & laudabilius servare iustitiam illam & conscientiam intactam. quam basiliscum audire frementem: sed, pro! non audis me. quomodo enim? qui ne quidem uxorem audis?

O Pilate, Pilate, si scires quanta sit virtus Magnanimitas, maxime in schola Jesu Christi, pro cuius defensione modo certas & turbaris simul, cito resolveres te pro aequitate & dimitteres Jesum innocentem & crucifigeres Barabbam nocentem; obdurares aures ad voces clamantium, qui dicunt: *crucifigatur*. habet enim hoc bonum inter alia multa schola Jesu Christi, ut non contenta parvis aut mediocribus operibus, quaerat operari magna, Heroicos exercere actus uti Eleazar ille & Machabaei, propter illum Jesum, quem tu modo tenes in vinculis, qui & pro salute nostra mirabilia operatus est. Magnanimitas quippe scholae Christi rara est & pretiosa valde habens conjunctam pietatem, iustitiam, timorem Dei; clarificat intellectum, memoriam & voluntatem: beatissimi sunt servi scholae illius, quia per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam, ut seductores & veraces, ut morientes & viventes, transeunt per viam vitae istius, calcando nec sinendo se calcari,

O Deus agnosco perplexitatem Pilati, & video me saepe in simili haesisse, quando ex una parte mihi acclamabat concupiscentia carnis & oculorum & superbia vitae, ex altera vero damnabat iustitia, & Timor Domini & conscientia. Revera non est angustia ultra talem angustiam, in tali erat Susanna in orto, Matthaeus in telonio, Saulus in via, David in palatio &c. In tali angustia, Domine, apparet quid homo & quid tua gratia possit. Deus meus libera omnes homines & me potissimum in tali angustiae hora.

§. 137. *Accepta aqua lavit manus coram populo. v. 24.*

Vide, anima mea Ingenium hominis perplexi, videntis meliora, peiora sequentis, ingenium volentis bene & non facientis. more antiquorum, imo Iudæorum, lavit manus Pilatus, contestando per hanc lotionem Christi innocentiam, seque immunem à Christi morte faciendo. quasi diceret: se quidem innocentem voluisse liberare, sed quoniam seditio oriretur, & ipse non sineretur agere iuste, se velle Barabbam eis dimittere licet reum & dignum morte; Christum verò licet innocentem & inculpabile punire, ut seditio capta & tumultus sedetur: Itane Pilate: vis te sic excusare à culpa? ô Pilate tu lavas quidem manus uti video, sed non conscientiam, cur non resistis furori Iudæorum, uti Iudex & Præses: noli fieri Iudex, nisi valeas virtute irumpere iniquitates, præbuiisti te virum olim teste Josepho libro 18. cap. 4. quando populum tumultuantem, immixtis militibus cum fustibus compescuisti, cur idem nunc non agis? si Iesum ob furentem populum liberum dimittere nequis, saltem sententiam differ, procrastina, moras nocte dum furor ille subsidat, in sum esto vir fortis. Considerans ista videor mihi incueri omnium peccatorum admirabiles prætextus, quos solent suæ ad peccatū declinationi præferre, ut aliquo modo conscientie dictamini reclamanti os obstruant. Non potest homo hæc explicare sermone. Ibi ratio statûs, ibi boni publici interesse, ibi respectus, ibi mille talia nomina usui sunt.

O Deus in lotionem Pilati, contemptor Liberi Arbitrii Humanæ, opus & tuæ Gratiæ suavem ab dicationem. Sed quid ad eam amplius dicam non scio. mirari magis hic liber, quàm aliquid fari. Solum hoc dico, aliter Dominus se gesserunt tui Stephani, Laurentii, Anastasii, Vincentii, Sebastiani &c. servi tui, qui ex eadem massa ex qua Pilatus erat, obtulerunt se tyrannis pro te & tua iustitia ad rotas, gladios & flammam ignis. Hanc gratiam fortitudinis tuæ largire mihi Deus tortis, ut nunquam deficiam à tua iustitia vel latum anguem, etiam si & vitam & bona omnia temporalia amittere deberem.

§. 174. *Innocens ego sum à Sanguine iusti huius. v. 24.*

Malè & Benè dicis, Pilate eodem halitu: Malè, quia te innocentem prædicas à sanguine iusti huius: Bene, quia iustum denuntias Christum iustus enim est, & iustitiam diligis, tu autem non diligis iustitiam, sed times facere iustitiam ob populi gratiam, ideo licet manus laveris tamen tuam iniustitiam non diluis. Ipse enim occidis, qui tradis & flagellandum & crucifigendum innocentem.

O Quam multi cum Pilato illo læpe sese decipiunt, suaviter persuadentes sibi se esse iustos, se esse innocentes. Si carcerem, si er-

gastu-

gastulum ingrediaris & roges clautos, quid causæ est, cur hic tenearis? Ecce omnes iustos, innocentesque audies, coram Deo & hominibus, puros ut solem &c. cum intus sint pleni peccatis iniustitiæ, invidia, livoris, sicut *sepulchra mortuorum plena osibus*, sicut tu scis Domine, *qui intueris abyssos scrutans corda & renes Deus*, & vere, nam cum considero memetipsum, existimo sæpe facere quod iustum est, & est ipsa sæpe iniustitia: zelum dico, & est passio &c. Dico studium religionis & verbi Dei, & est formalissima hæresis; Dico Reformationem, & est Deformatio excidium & exterminatio.

Domine, da gratiam, ut nunquam de memetipso securè sentiam aut prædicem bonitatem, sed temper stem in timore sancto tuo ne forte errem, ne faciam in conspectu tuo, quod displiceat in oculis maiestatis tuæ, nisi fulciar approbatione Ecclesiæ Catholicæ tuæ, quæ sola est firmamentum veritatis secundum te: Non persuadeam mihi, quod statim rectè sentiam, si aliquem textum scripturæ habeam, quo mihi videar fulciri, cum videam Pilatum manus lavantem, non esse purum.

§. 175. *Vos videritis.* v. 24

Quid hoc sibi vult, Pilate, quod dicit? *Vos videritis*, an nescis quod & principes Iudæorum & populus cæci sint, populus ex persuasionem principum, principes ex livore & malitia qua prodiderunt cæcitate suam quod hoc petant quod omnibus modis timere, cavere & deprecari debuerant, nempe ne eis Salvator auferretur, & latro donaretur: ne iustus damnaretur, iniquus salvaretur: Non scis, quod Rectores populorum ænigmaticè depingantur sceptro oculato? Tu autem præses es, Rex es &c. Valde male ergo dicit, Pilate, *vos videritis*. Tuum est videre qui in speculâ es constitutus ut videas quod iustum est, agas & defendas. non satis est lavisse manus, sed oportet etiam pedes & caput mundum habere, ut totum corpus mundum sit, & multo magis animam.

Domine Deus, talia geruntur in terra & dicuntur à filiis hominum, ut sit valde admirandum, quomodo tua patientia possit hæc tot centuriis annorum tolerare. verissimum est tui Apostoli dictum: *Mundus totus in malo positus est*. Multiplicantur Domine inutilia & nociva desideria super stellas cæli & cupiditatum insatiabilium non est numerus. quanto magis crescunt apponentia mundi utilia & delectabilia, tanto magis crescunt desideria filiorum Adæ, in similitudinem prævaricationis patris & matris eorum: ex quo factum est ut non solum iuxta numerum civitatum & familiarum, sed iuxta numerum personarum unusquisque faciat sibi idola sua, currens post ardentissima & vanissima desideria inimica immaculatæ legis tuæ.

Sed

sed ò utinam omnia corda hominũ converterentur ad te & desiderarent totis visceribus iustitiam tuam magna certe felicitas esset, nil velle aut cupere præter te & iustitiam tuam, sed & hoc non fieri universim tolerabile esset, at in peccatis ipsius excusationes Pilatinis similes nos indies pangere & compingere, hoc unum est oculis tuis indignissimum, nobis vero miserimum. O Deus, succurre,

§. 176. *Et respondens universus populus dixit: sanguis eius super nos & super filios nostros. v. 25.*

Vix Pilatus innocentiam Christi, & iustitiam eius coram tribunali exposuerat, quin statim interromperetur per populi universi impetuoso clamore, quod potius mallet pati, dissipari, annihilari, quam ut Iesus non traderetur morti, per verba sanguis eius super nos & super filios nostros. quasi dicerent: Culpa æque ac vindicta sanguinis Iesu, à te, ò Pilate, effundendi, quæ tu vereris, Deo vindice à te transferantur in nos, & filios nostros, ut si quæ hic sit culpa, illam nos cum posteris luamus, nullam enim agnoscimus, ac proinde nullam timemus vindictam, quare illam in nos audacter accessimus et si nos non sumus sufficientes numero vel viribus, ad portanda ista, ecce obligamur & assumimus posteros nostros omnes nobiscum. O miser! quid precamini vobis & filiis vestris? an ignoratis potentiam sanguinis huius & pretium? sanguis ille super pretiosa quæque mundi pretiosior est, una gutta exsuperat omnes thesauros cæli & terræ in pretio: potentia ignoratis? fortior est omni spiritu, vivit & vivet in æternũ: sicut est infinitus in pretio, ita infinitus est in potentia & fortitudine, neq; eius potentia neq; virtus minuetur unquam, hic quidẽ effunderetur in vindictam malorũ, præmium vero honorũ. Quid igitur appetitis portare eius fundendi vindictam, & non magis salutem, non est missus ut iudicet mundum, sed ut salvetur per ipsum. vere populus stultus & insipiens es tu, nescis, quid peras, aliter post 42. annos loqueris, cum Vespasianus aderit cum Tito vindex, & uti prædixit Daniel c. 9. usque ad consummationem & finem mundi perseverabit desolatio tua.

Deus fortis & potens, & cuius misericordiarum non est numerus, sit obsecro hic sanguis tuus tam pretiosus aliter super me, quam super Iudæos. nempe super me per honorem & adorationem in calice, & magis in me per sumptionem seu communionem in protectionem, defensionem, & salutem, in solutionem debitorum infinitorum apud æternum patrem tuum.

§. 177. *Tunc dimisit illu Barabam. v. 26.*

Post longam disceptationem pro & contra Christum habitam, victus à populo, & deceptus à seipso Pilatus maxime, quod orationem Pilati iniustitiam

P

tiam

tam peccatum & pœnam in se recipere vellent Iudæi, dimittit illis Barabbâ, qui interpretatur filius patris nempe homicidarum, & feditiosorum, qui est diabolus, vel certe filius patris per antonomasiam, quod eum pater suus valde indulgenter educasset, & sic in insignem latronem evasisset, uti solet fieri in molliter educatis, qui communiter solent esse corruptissimi.

Quanta est fragilitas humana! etiam inter magistros, & prudentiores mundi. Exemplum nobis hic est ipse Pilatus, vir alias doctus, prudens, iustitiæ amans & quidem Romanus &c. victus spe præmiorum, timore Iudæorum obliviscitur iustitiæ, transit ad iniquitatem, flebitur ad petitionem inimicorum, dat liberum latronem iniquum & feditiosum, servat puniendum salvatorem & virum iustum. O iniquitas! Domine obsecro fragilitati meæ succurre semper auxilio tuo & gratia, ne unquam transeam ad iniquitatem tantam, ut velim operari iniustitiam ad cuiuscunque petitionem vel instigationem; sed continuo amem id quod iustum est & faciam. sed & Domine Deus succurre parentibus in educatione prolium suarum, aufer ab eis cor indulgens, cor Heli, cor dissimulans peccata filiorum suorum, & da eis vultum severum, & manum fortem, ut heroice, & prudenter educant proles suas, ne habeamus novos Barabbas in terra.

§. 178. *Iesum vero flagellatum tradidit eis. v. 26.*

Hic tandem diabolus per gradus sensim Pilatum eo perduxit, ut manus in Christum inijceret crudeles manus, inquam Tyrannicas, in eum, quem toties excusavit, & quod peius est etiam flagellatum tradidit eis, nempe inimicis.

O Domine nolo hic multum hæere in tui virginis corporis denudatione, alligatione ad columnam, verberatione, ista me nimis terrent quia singula abique alio sunt grande tormentum, denudatio pudorem, alligatio dolorem, flagellatio utrumque, ceabat, apud Romanos vile supplicium servorû. Ergo ut servus tractatur Dominus dominantium? & tam crudeliter? ut teste S. Birgitta in suis Revelat. ictus Domino impacti sint omnino 6666. velut alii sine repugnantia aiunt, 5475 & hi omnes super nudum & virgineum corpusculum ceciderunt. Et quare denudari voluisti? mi Iesu, ut fœdam illam nuditatem quam Humano generi peccatum Adæ induxit, punirem in memetipso, sic enim per peccatum nudatus est homo Dei gratia, & remansit fœdus & abominabilis plusquam nudus homo. Cur instar pecudis mactandæ ligari voluisti? Domine, cuius manus illimitatæ sunt? ut absolvere te ô homo à vinculis peccatorum, quibus ligatus eras, velut victima destinata ad macellum æternæ damnationis. Et cur ita præter morem

morem Romanæ gentis & humanæ mentis crudeliter tractari & flagellari voluisti per totum corpus tuum? O Iesu, ut in eo esset fractura super fracturam, vulnus super vulnus, sanguis super sanguinem, & non esset tibi species hominis neque decor! ut punirem peccata in corpore meo, quibus adhuc flagellor tota die per concupiscentias pravas corporis tui ô homo & ambitum servilem mentis tuæ. Peccat ergo iniquus & homo punitur iustus, quod perpetrat servus exoluit Dominus, quod committit homo hoc sustinet deus. quo nate Dei, quo tua descendit humilitas? quo tua flagravit charitas? quo tua processit pietas, quo pervenit compassio? Ego inique egi tu pœna multaris, ego facinus commisi tu ultione plecteris, ego superbiui tu humiliaris. Ego inobediens exiti, tu in omnibus obedientissimus inobedientiæ scelus luis. Ego uvam acerbam comedi & dentes tui obstupuerunt, O ineffabilis Dei benignitas qua effectum est ut tam chare redimeremur. O mirabilis censuræ conditio & ineffabilis mysterii dispositio.

O Iesu nudate, ô Iesu ligate, ô Iesu flagellate applica obsecro mihi misero peccatori merita tuæ nuditatis ut erubescam denudari ob culpam; ligationis, ut tibi continuo alligatus maneam per veram fidem, spem firmam, charitatem perfectam, & obedientiam; flagellationis, ut & ego libenter & patienter flagella Dei feram.

§. 179. Vt crucifigeretur. v. 26.

Dubium esse potest hoc loco an Christus fuerit à Pilato flagellatus postquam fuerat ab ipso condemnatus ad mortem crucifixionis: quod ut factum sit, certe salutis nostræ causa factum est, uti & ante, quò verberû tanta atrocitate leniret feroces Iudæorum animos & flecteret, & sic emendatum dimitteret, sed cum nil posset proficere apud dura Iudæorum corda, tandem pronuntiavit sententiam mortis, & ut ipsemet scripsit Tiberio Cæsari teste Orosio l. 7. hist. c. 4. ob importunitatem Iudæorum quos compescere aliter non potuerit. Alias eum fuisse virum sanctum & divinum &c. igitur ex ipsius Iudicis Pilati confessione spontanea, condemnatus fuit ab eo in hoc suo iniquissimo iudicio Christus Deus noster, in quo palam accusabat eum invidia, testificabatur odium, condemnabat ambitio, plectebat crudelitas. Nec sine mysterio ad mortem Crucis eum condemnabat, ut hac ratione Mors Christi omnibus innotesceret, si eminenter in monte, & in ligno super montem elevato contingeret. Ibi abscondita erat fortitudo eius, quia cum putabatur impotentissimus esse, utpote affixus, potentissimus erat, dum ibi commovit terram, obscuravit solem, aperuit monumenta, scidit Petras, movit ad pœnitentiam corda asstantium. Sed & ibidem glorio-

fissimus erat, quia regnare capit à ligno, trahens ad se omnia. O Pilate ubi nunc est potestas tua quam dicebas te habere ad dimittendum & crucifigendum? Timor est potestas tua. times perdere gratiam Cæsaris, times perdere bona temporalia & honores, hæc erat tua potestas.

Rex magne Deus noster fortis, & omnipotens, amici tui potentes sunt non inimici, quia cum nil possidere velint in hac vita, nisi quod ipsis competit ex iustitia, ideo non timent perdere omnia propter te visibilia & caduca, ut invisibilia & æterna recipiant. Hinc illi nimis honorati sunt, umbra sua sanarunt homines, verbo erexerunt claudos, &c. Pilatus autem & omnes similes ei revera valde imbecilles sunt, à veribus consumpti sunt.

§. 180. *Tunc milites præsidis suscipientes Iesum in pratorio. v. 27.*

Audita hac sententia crucis Christi à Præside, & data licentia ad flagellandum primo, vidisses undique accurrentes, quasi rabidos canes ad prædam vel ut apes ad pungendum melle illitum, milites circumdantes Iesum, & manum applicantes & dirè religantes, quid enim aliud erat expectandū ab instigatis & emptis ad vindictam per Iudæos, quam ut omnem modum crudelitatis possent in eo exercere, quem uti Iudæum oderant gentiles, & ut iocularem Regem gaudebant irridere, ut olim possent iactare, se Regem aliquem in Iudæa flagellasse. Igitur suscipientes eum è manibus præsidis in tuas (ò duras manus!) non suscipiebant modo, sed trahebant, nec trahebant, sed trudebant ad locum castigationis sc. atrium quoddam. ò quot pugnis interea onustus fuisti? mi Salvator! & quis te ita inhumaniter suscepit, trussit, traxit, pugnis excepit, nisi ego per continua, cheu, peccata mea, & tu pateris, nec contradicis verbum!

O Dulcissime Jesu quis sum ego? vilis homuncio, indignus peccator! ut pro me annihilari velis & tam crudelia sufferre. quam pretiosa, quamque chara est ergo in oculis tuis anima mea, pro qua tam insigne das pignus, Corpus scilicet tuum inimicis tuis non ad conversationem civilem, sed ad tractandum sicut ipsi volunt inhumanissimè. ò amor Dei mei! ò pretiosus thesaurus, quo me redemisti, æterne Salvator! quam me ab æterno dilexisti! ut pro me ita volueris vulnerari, conteri, affligi, pungi, excruciaci, etiam potius extringui, quam me perire sineres.

O Salutaris hostia! quid retribuam tibi pro omnibus quæ retribuisti mihi? en ego me ad te converto, te ferventer redamandi cunctaque, quæ me à tuo possint amore abstrahere, evitandi affectu, ac desiderio accedo, quo unus tecum effici merear affectu, voluntate & amore. enim vero spes mea omnis, consolatio & refugium meum tu deinceps eris.

§. 181. *Congregaverunt ad eum universam cohortem. v. 27.*

Milites qui erant pro custodia Pilati, vigilantes circa prætorium, non suis contenti nequitiis, quas exercebant in Iesum, congregaverunt primum totam cohortem (absque dubio instinctu & suasione invidorum principum Iudæorum) ut Christum quasi fictum pictumque regem Iudæorum per ludibrium regis insignibus ornarent & salutarent: est enim militum genus crudele, & quidem sub Romanis eo tempore valde sævum sæpe voluptatem capiens ex contumeliis. cohors autem erat decima pars legionis, continens milites 1250. quis autem hic non obstupescat, non contremiscat? omnibus membris, ad tantorum militum furentium adventum? quis nobis hic exponet quanta cum rabie & insultatione Christum invaserint? quis sibi temperare poterit à lacrymis, contemplans quid quisque militum faciat, circa Iesum & cum eo. hic tenebat, alter ligabat, unus catenas, alter funes parabat, pars virgas, pars spinas, cum omni ludibrio. In summâ, alii quidquid poterat inveniri ad Christi castigationem crudelius asportabat. Non possum hic continere lacrymas. video enim caput sanguine madidum, dorsum, ventrem, pedes, brachia, sanctissima membra Iesu mei intumescere ante flagellationem ô quis non fletet contemplans hoc crudele spectaculum!

ET quomodo, suavissime Iesu, tui unquam de corde oblivisci potero? quomodo ulla alia pro re laborare mihi libebit, quam ut sublimi amori tuo vicem reddam: iam vero si nullies me ipsum rependam, quid sum ad Dominum meum? tu enim es Deus, ego homo, tu Creator, ego Creatura tua, tu sanctus & immensus, ego fragilis & vilis peccator. Veruntamen conabor tuo suffultus auxilio, ut admirabile hoc opus nunquam è mea memoria excidat, quod tu Dominus dominantium, non modo velut servus, servorum, sed etiam Iudex Creaturarum omnium, veluti reus à tuis Creaturis malè imò pessimè, coarctatus & tractatus fueris & quidem pro salute ipsorum! Domine, fateor me non posse loqui.

§. 182. *Et exuentes eum. v. 28.*

Suis scilicet vestibus, nempe toga inconsutili, quæ cum ipso creverat, & quæ à S. Helena conquesta S. Agritio Trevirorum Archiepiscopo donata, hæctenus in ea Ecclesia servatur, & nunc dum hæc typis edo, post 70. fere annorum, ob bella, latebras, iterum Festo Ascensionis Domini & Pentecostes, & S. Ioannis ostenditur Treviris, ingenti hominum concursu. Aliis item vestibus, ita ut totus denudatus ligaretur ad columnam, omnium oculis pateret nudam amabilem & formosissimum Corpus Iesu, in sui maximam ignominiam! & quidem ad flagella. ô ignominiam! si enim nuditatem

P 3

ipsam

ipsam consideremus, verecundiam homini adducit ingenuo morte gravio-
rem. Hinc Adam & Eva, licet præter ipsos nemo adhuc in mundo foret, eru-
buere tamen, ob suam nuditatem: & consuerunt folia ficus & fecerunt sibi
perizomata, ne hoc contentus Adam, abscondit insuper se cum vocem Dei
audiret. Et hæc persona Christi infinite dignior est persona Adami, illa nimi-
rum est, quæ cælum stellis, terram floribus, aves pennis, pisces squammis,
quadrupeda pilis vestit, quique Virginum sanctarum & sanctorum ut Agae-
tis, Felicis in Pincis & aliorum pudicitiam miraculo sæpe texit, denique ij
coram quibus nudatur plurimi sunt, cohors videlicet integra gentilium, qui
circumcisis mirifice erant infensu, & irrisores petulantes, ex quibus collige,
quanta verecundia virginea Christi mens affecta sit, & quam se Adam ille
secundus libenter occultasset, si qua ratione salvo opere redemptionis per-
se & istimæ potuisset. Grande spectaculum mundo & Angelis! hic enim om-
ni vestitu exuitur, qui omnia vestit, coram omnibus confunditur qui confu-
sionem nostram tegit, viris, pueris, mulieribus, senibus & iunioribus, consi-
derandus exponitur. Prò facinus! sed cur ita? ne in æternum nos confunde-
remur, id quod certo nobis futurum erat, nisi Christus pro nobis hanc de-
nudationem & confusionem sustinisset. ô quis tam ferreo iam pectore erit,
ut ista eum non emolliant! Dominus Iesus, Dominus dominantium erubescit
ad nuditatem suam, ita ut credam maximam ejus crucem fuisse nudita-
tem illam publicam, & tu, ô homo, creatura ipsius non erubescis? sapius re-
ipsummet denudare? lascivire coram Deo? Angelis? hominibus pro tua so-
lummodo libidine vel ostentatione corporis tui & membrorum ad illece-
bram.

Domine Rex & Pater cœlestis, nudus quidem egressus sum de utero
matris meæ, & nudus revertar ad terram tenebrosam & opertam mor-
tis caligine, & in nuditate gratiæ Dei concepit me mater mea. obsecro ta-
men hanc mihi condonari gratiam, ut nunquam nudus inveniatur, aspiciat
aut aspici velim, sed fugiam & erubescam verecundè & piè ad omnem nu-
ditatem, corporum omni tempore vitæ meæ, in memoriam tuæ nuditatis,
& si quomodo peccavi in hoc genere, tua nuditas & verecundia fiant regu-
mentum inverecundiæ meæ & absolutio peccati.

§. 183. *Chlamydem coccineam circumdederunt ei. v. 28.*

Postquã esset pius Iesus spoliatus omnibus & propriis vestibus, & nudus
tam crudeliter revinctus ad columnam, virgis, uncis, loris & catenis, laceratus,
ut pro homine vix agnosci posset, sed potius similis excoriatæ bestiæ videretur,
ut & ipsi carnifices confunderentur ob exercitam crudelitatem, præter
morem

morem Romanorum, ei coccineam chlamydem, quam forte sub leamno abjectam cujusdam militis Romani vilem, putidam & laceratam inveniabant, imposuerunt. erat autem chlamys vestis strictior & brevior pallio, quã milites super arma induebant, & erat purpurea, quo colore utebantur potissimum Reges & Imperatores Romani in augurabantur. Tali igitur ornatu contemptim induunt Christum, irridendo & per ludibrium subsannantes & illudentes: en, tu dixisti te Regem Iudæorum, accipe ergo ornatum Regium, ut ab omnibus Rex agnosci, & à nobis honorari queas, &c. Ecce homo rex tuus & Deus tuus quomodo illuditur pro te, & vilibus induitur, ut tuas coerceat pompas: Erubescere peccator eum vide, qui coram Deo factus & omnibus sanctis eius, qui totus in hoc incumbis, ut faccum tuum stercoreum & nidum vermium rebus pretiosis exornes, quando Dominus maiestatis tua causa contemptibili veste velut stolidus despicitur: an nescis Adamum primum parentum nostrorum vestitum à Deo fuisse in signum admissi peccati, & symbolum pœnitentiæ? sanè vestes nostræ sunt stigma peccati, perinde ut compedes & catenæ sunt symbola malefactorum, stulte igitur homo superbis in vestitu de quo erubescere deberes. In paradiso vestium usus non erat, quia nec erubescencia quæ orta est ex peccato: Hinc Deus tuus vilibus modo induitur ad confusionem, ut deleat peccatum tuum & pudorem. utere ergo honestis vestibus in operimentum, non ambitum; in pœnitentiam non in contemptum Dei, in necessitatem, non superfluitatem.

O Rex Regum & Dominus dominantium, qui vilibus vestibus circumdatis, ut meam vilitatem tegas, qui lacerata indueris Chlamyde, ut vulneratam animam meam servares, & absconderes in te. Ideo te agnosco & acclamo Regem cœli & terræ, non sicut Iudæi ironice, sed verè. Te adoro Regem cum tribus Magis, offerens cum iis aurum, sicut Regi magno, Thus sicut Deo vero, Myrrham sepulturæ: aurum scilicet animam meam cum omnibus suis potentiis ad, tibi perpetuò serviendum, quia illa plusquam aurum æstimata est in oculis tuis. Thus Merita passionis tuæ, & B. Virginis matris tuæ, & omnium electorum tuorum qui tibi placuerunt ab initio mundi Myrrham, corpus hoc mortale cum omnibus bonis terræ, quæ mihi concessisti. Reddo tibi creatori meo hæc omnia, teque adoro & glorifico sine fine in æternum.

§. 184. *Et plectentes coronam de spinis. v. 29.*

Ansam coronæ plectendæ dabat coccinea Chlamys, quæ circumdatus erat pius Dominus tanquam scenicus Rex, at qualis ea fuit corona? ex
auro

auro? argento? vel ferro? qualibus olim coronari solebant Cæsares Germanici, secundum triplex Regnum Germaniæ Longobardiæ & Italiæ. Minime gentium. sed ex pungentibus & duris spinis, ut & caput puncturis torqueretur, cui utcunque parcitum fuerat in dira flagellatione corporis, ut & sic impleretur quod dictum est: *Non est in eo sanitas à planta pedis usque ad verticem capitis.*

O Mi Iesu, cur obsecro voluisti tibi plecti coronam, tam diram de spinis durissimis? Quia tu ô homo venabaris meras coronas de rosis, vanitatum, voluptatum mundi, honorum & dignitatum; ut ergo pro iis satisfacerem Deo patri, volui mihi plecti coronam omnis humilitatis, contemptus, vilipendii, & cruciatus Ergo dulcissime Iesu quia superbia mea, voluptas mea, vana mea gloria, tibi causarunt hanc coronam, ecce conculco illa pedibus & dico, quod pudeat me, voluisse *ducere in bonis dies meos, & quarere qua mundi sunt, &c.* quæ tu nosti & ego erubesco. Agoque tibi gratias, quas possum, maximas, ô Rex, magne Deus, quod usus fueris hac methodo ad voluptates meas, & superbiam domandam. Ex hac hora enim statuo firmiter & propono tua vestigia sequi, & in hac vita eligere coronari spinis, ut post hoc tempus coronam æternæ gloriæ tecum adipisci merear in vita altera.

§. 184. *Posuerunt super caput eius. v. 29.*

Regia corona fit, ut imponatur capiti Regis, & ille ea notâ cognoscere possit & honorari: at hi milites, postquam texuerunt coronam de spinis, imposuerunt capiti Regis æterni in vilipendium & tormentum, quia non ex auro, inauratis, vel lauro, sed spinis horribilibus constabat, ut pungent non honorarent, spernerent non laudarent.

O Quis dicendo possit consequi, quam intolerabili Dominus Iesus, Rex æternus, dolore correptus fuerit, cum horribilis corona spinea tam inclementer ei imponeretur: ut enim quidam affirmant erat illa corona ex iuacis marinis, qui sunt peracuti & rigidi admodum, alii ex ihamno, & horum quidem non parvam connexuere copiam, sed in coronæ Cæsareæ undique caput regentis formam, & hanc tanta cum violentia & crudelitate sacro Christi vertici impresserunt, ut, quemadmodum D. Bernardus ait, aculei cerebrum attingerent, ipsas quoque venas nervos & ossa capitis penetrantes, adeo ut sanguis illius sacro permixtus cerebro, uberim per faciem, per collum, per capillos deflueret. Expendat hic quisque secum, qualis hæc pœna fuerit. Quod si cuiquam ingens aliqua spina in caput infingeretur, quonam futurus esset animo? & certè, ut S. Anselmus auctor est, Christi

veneran-

venerandum caput vel mille aculeis compunctum est. Imprimamus oro cordibus nostris miserabilem hanc figuram seu speciem uti modernus noster Pontifex Alexander VII. qui Coloniae, cum esset sanctae sedis ad Rhenum Nuncius seu Legatus Apostolicus, & in calculi cura de vita perclitatur talem spinis coronati faciem Domini plane miserabile Collegio Societatis Jesu habuit, ante se, & eam ita animo suo impressit, ut cum postea aliquot annis evolutis ad summam dignitatem est hoc Anno evectus, inter primas curas habuit, ut eam imaginem Colonia optaret, quasi nunc primum eam petere ausus fuisset, animus à muneribus abstinentissimus, quando summum locum conscendisset. Sic oro imprimamus eam etiam cordibus nostris, contemplantur, quam deformis esse, & sicut pulcherrimus omnium creaturarum, ut elegantissima Christi facies omni decore & specie destituta sit, utpote ex verberibus & plagis nimis, quibus ex nocte affecta erat, tumida, livens, lurida, sputis ac phlegmatibus sepulta, recentis denique sanguinis profluvio irrigata, ita ut tam miseranda esset species Salvatoris, ut hominis praese non retineret imaginem. Egredere ergo nunc, ô anima mea, egredere de civitate cordis tui, & contemplare regem Salomonem in diademate quo coronavit eum mater sua, vide quanta vis amoris illius pro te, quam caput eius sit plenum rore, & cincinnati illius guttis nocturnum id est peccatorum.

O Venerandum caput Domini mei Iesu Christi, te adoro coronatum spinis; adoro te collum benedictum pugnibus incurvatum; adoro oculos clarios & puriores sole, nunc praelacrymibus rubicundos & obtenebratos, crines adoro concretos sanguine, cerebrum laesum puncturis spinarum, os benedictum pugnibus contusum. Adoro maxillas plagis onustas & inflatas, aures adoro timentes ex clamoribus calumniis, blasphemis & sono flagrorum. Totum denique caput apertis nervis, musculis laceratis, pertulso cranio, & oro per hos dolores capitis tui, Domine Iesu, ut deleantur omnia peccata mea, quae quovis modo commisi cogitatione, & locutione, visione, auditione, ut sint mihi hi tui capitis & membrorum eius cruciatus in satisfactionem omnium meorum peccatorum.

§. 184. *Et arundinem in dextra eius. v. 19.*

Quisque Regum decorari solet & Corona & sceptro, corona qua contineat sibi subiectos in pace, tranquillitate & unitate quasi sub una corona & circulo sceptro quasi baculo iustitiae, ad eam conservandam inter subditos, malis in poenam, bonis in praemium: sic quoque hic Regi Iudaeorum & Domino dominantium tradunt arundinem, pro sceptro, regio, videlicet in contemptum, significantes per hoc quod se Regem fecisset & ta-

Q

men

men nihil regium haberet, & quale sceptrum haberet tale ipsius & regnum esset, nempe inane, vacuum & fragile: nec sine mysterio coronam dedere de spinis, & sceptrum de junco fragilem & ad omnem ventum agitabilem, talia enim sunt nostra regna, nostri principatus, quorum ille assumpsit insignia de nobis, ut nos de illo sumeremus constantia & æterna.

Verè Psalmista dixit, *Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me, dextera Domini fecit virtutem*: ita ut si homo velit vel non perdat regnum, vel si non habeat, certo possit nancisci, ut cum Deo vivat & enarrat opera Domini hæc magna & mirabilia dextræ excelli! operare & in me hanc virtutem dextræ tuæ, ô benignissime Iesu, ut non moriar, sed vivam semper tecum & regnem. Extende sceptrum tuum regium ad me & tange cor meum, ut hanc tuam illusionem, ita corde excipiam & imprimam, ut sit ei in signum æternæ gratiæ tuæ & salutis. Amen.

§. 185. *Et genu flexo ante eum illudebant ei. v. 29.*

Reges adorari solent, ut videre est apud Saulem, David & Salomonem, & alios Reges tum Veteris tum Novi Testamenti, inter quos sunt & nostri SS. Tres Reges adoratores Christi Regis recens nati, qui confessi sunt se de longinquo venire, ut adorarent Regem Iudeorum Iesum recenter natum. At duplici modo & mente adorari possunt Reges, sincera ut Magi, ficta sicuti hi milites, quorum etiam est dispar eventus. nam isti gratiam, hi iram commeriti fuerunt.

O Iesu, Rex gloriæ, quantà cum ignominia modo salutaris à nefandis hominibus, quam & aliter salutaris à cœlestibus illis spiritibus Cœli illi enim te in veritate & spiritu non ficto adorant, hi scurræ te illudunt, salutantes, ut falsum Deum & regem impium. Ego ô altissime Deus, Rex cœli & terræ te humillime adoro & mille die saluto & corde contrito & humiliato orans corpore, ut me peccatorem licet indignum tua præsentia suscipere digneris in regnum tuum, qui cum patre & spiritu sancto regnas Deus in sæcula sæculorum. Amen.

§. 186. *dicentes: Ave Rex Iudeorum. v. 29.*

Notandum Christum Dominum bis in sua Passione salutatum nequiter semel sub simulationis larva, per Iudam traditorem cum dixit: *Ave Rabbi*, in hortu ut citius caperetur. At hic in Aula Pilati aperta falsitate & contumelia à militibus *genu flexis ante eum*, & salutatione irrisoria: *Ave Rex Iudeorum*, per quas salutationes duplices peccatores nobis occurrunt, per quos Deus maxime offenditur. Alii sunt simulatores, qui exterius se ita gerunt, quasi

quasi ament & adorarent Deum, sed in veritate neque amant nec adorant, sed illudunt Christo, ut hæretici, alii non simulatè, sed aperte iniuriam inferunt Christo, ut Iudæi. Pro utrisque igitur patitur Christus, ut & eos convertat ad sanam mentem.

ET ego cum Ecclesia Catholica toto orbe diffusa ò Domine Deus, Rex æternæ gloriæ, te toto cordis affectu omni die & hora salutatam veniã, millies & millies sine cessatione, cum sanctis tuis in cælis tibi clamantibus iugiter, *Sanctus Sanctus Sanctus Dominus Deus sabaoth, pleni sunt cæli & terra gloria tua, Osanna in excelsis,* conelamo. & illud Ave rex gloriæ; Ave Rex totius universi cæli & terræ & omnis Creatura. *te adoro, te glorifico, te agnosco, te amo in sempiternum Deus.*

§. 187. Et expuentes in eum. v. 30.

Hic denuo Milites relinquunt verba & contumelias, veniunt ad facta & verbera. impio enim homine nihil crudelius & magis alienum ab omni compalsione, ex iocis defilit ad seria, ex risu ad supplicia. Furciferi expuunt in eum, non in faciem solum, sed supra & infra chlamydem, ad corpus, pectus, caput, collum, pedes, manus, barbam ita ut totum corpus sanguine mixto & sputis defædatur esset. Quis vel iniquus non hic horrescat! quid oro te, ò anima mea, factura fuisses, si coram illic adfuisses vidissesque omnem illum contemptum & afflictionem inferri Domino tuo? an non ex ardenti amore in illius irruisses amplexus, deformemque faciem illius tuis abluisses lacrimis; amanterque osculata fuisses, nec non amicis & consolatoriis quæ quidem excogitare potuisses, verbis eum affata fuisses dicendo: O Iesu dulcis Domine Deus meus, ferre non potest cor meum, quod ita te persequuntur, despiciunt & inhumaniter tractant impii isti, pro dolore scindetur cor meum, si te diutius in his miseriis videro. O Iesu spes, solatium & amor meus, quis det mihi ut ego pro te patiar, & confundar, non enim tu peccasti, sed ego. O pulcherrime & speciosissime inter filios hominum, quomodo ita deturpatus, ita deformis & absque specie effectus es? Cur ita humiliatus es, ut tibi omne hæc malum impositum sit, à quo prorsus immunis & alienus esse debebas. En sanguis vitiorum nostrorum aspersus omnia vestimenta tua, & ipse factus es opprobrium hominum & abiectio plebis.

ODulcis Iesu, iam clare video quam vere dictum sit, de te: Ego autem sum vermis & non homo, opprobrium hominum & abiectio plebis, nam omnes de facto te contemnunt, conspuunt, & defædant, ut abiectio plebis; nullus tecum vult videri aut tecum stare, nullus defendere, sed una omnes te respicere volunt & calumniari. Mos erat Iudæis, ut si quempiam tanquam impium & reum contumelia afficere voluissent, in faciem illius velut Dei iniuriam vindicantes sputa congererent, idque sæpius intemperanti quadam

Imo consputando & illudendo volunt te suffocare, ideoque sentire nobis licet cruciatum hunc tuum ipsa morte non fuisse minorem, teque in hac gravi angustia extinguendum fuisse, nisi divinitas tua ad maiora perferenda supplicia tuam humanam vegetasset naturam. Sed, ô purissime Jesu, Ego, Ego, pro pudor & dolor, lateo in his illusoribus, meam illi personam exhibent in theatro, ego huic iniquitati eorum causam dedi, per peccata mea varia & gravia, quorum turpitudinem ut deleres, libentius perferre voluisti milies, ut fæde conspuereris. Quid igitur, ô peccatores, socii mei, quid facimus? ubi sensus? ubi ratio? ubi timor Domini? timor gehennæ? ubi amor æternæ vitæ? O misericordissime Iesu, miserere nostri, miserere, & da gratiam pœnitentiæ & abstinentiæ à peccatis, da oculus & cordibus fontem lacrymarum, quibus noctes & dies abluamus de corpore tuo purissimo sputum istud tam fœtidum, & inquinatum.

§. 188. *Acceperunt arundinem & percutiebant caput eius. v. 30.*

Videte nequitiam diabolicam; arundo quam dederant pro sceptro in manus Regis scenici iam fit virga feriens ipsummet Regem. Itaque non solum irridetur hoc instrumento, sed & plectitur, percutiunt enim arundine super caput istud, etiam dæmonibus tremendum, cunctisque cœlorum virtutibus reverendum & omnibus sanctis venerandum, caput inquam benedictum in sæcula à quo omnis benedictio in nos descendit. Ex hac autem percussione aculei spinarum procul dubio magis ac magis ipsum sanctum verticem, penetrabant, unde dolor renovabatur & augebatur, ita ut & sanguis inde fluens, totum caput & genas & collum tingeret ac commixtis execrandis militum sputis, venustissimam faciem effecerunt quasi leprosam, iuxta vaticinium Isa. 53. *Vidimus, inquit, eum & non erat ei aspectus & desideravimus eum despectum & novissimum virorum & quasi absconditus vultus eius & despectus.* Absconditus inquam propter tumores, vulnera sputa & sanguinem, ideoque *putavimus eum tanquam leprosum & percussum à Deo & humiliatum;* ideo autem milites illi omnia hæc fecerunt quia audierant à ludæis ipsum affectasse regnum ludæorum, huc & pertinebat totus ille ludus cum corona, veste purpurea sceptro & adoratione illusoria. Habemus igitur spectaculum à sæculo non visum, sed nec unquam antea auditum: præclare autem nobis peccata nostra & miseras inde ad nos devolutas ostendens, ut pro quibus amoliendis ista patiebatur Christus. In purpura igitur considera animæ peccatrici vanos prætextus, in arundine cruciatum potentæ, in corona spinæ, honoris terriculamenta. Denique ficta genuflexio, percussio cum arundine facta, sputa, alapæ manifeste repræsentant rebellionem creaturarum, quæ nobis prius subditæ erant, postea nos ferire, nobisque dominari & illu-

& illudere cœperunt quem admodum bestię pleręq; & ipsa caro nostra perpetuo noscolaphizant, terrę maledictio quã cum sudore exercemus & terrimus. Neq; solũ parentum primorum, sed nostra etiam quę quotidie perpetramus scelera ostendunt. Nos enim etiamnum spiritualiter id Christo facimus quod fecere milites corporaliter, nos ei coccineam chlamydem iniicimus cum animas nostras peccatis inquinamus, spinis eum coronamus, cum voluptatibus divitiis & curis sæcularibus nos ipsos addicimus. Arundine percutimus cum in peccata expiata, nostra levitate & inconstantia relabimur, fecte adoramus cum in oratione nostra vani & vagi sumus, conspuimus blasphemis, alapifamus persequendo da proximos & servos eius, turpeccant homines in vestitu. Ecce unde purpuram &c. gestet Dominus.

O Iesu mundi Salvator! ô quoties renovantur tibi contumelię, renovantur & pœnæ? ô satis! & per quam satis, si vel semel illusus fuisses, semel consputus, semel in faciem cæsus, ob peccata nostra, sed amor tuus incomprehensibilis erga nos requirit, ut reperantur & contumelię & pœnæ tam à ludæis quam Gentilibus, ut satisfacias abundanter nimis pro omnibus, & misericordiam præstes. Ideo te laudent cœlum, mare, tellus & omnes creaturę tuę. Prædicet totum genus humanum quod pro omnibus pati voluisti fac quoque omnes nos passionis & glorię tuę participes.

§. 189. *Et postquam illuserunt ei, exuerunt eum chlamyde. v. 31.*

Posteaquam milites ad nauseam usque Christum redemptorem nostrum ludibrio habuerunt, exuerunt eum scenicis vestibus, relicta capitũ corona spinea, & sic rursus ad summam confusionem staret coram tot hominibus castissimus ille sponsus virginum, corpore nudus, & nuper speciosus forma præ filiis hominum, nunc deformis totus.

O Iesu innocens & falso accusate, ego sum illorum criminum in te commissorum reus. peccator enim se Deum facit, cum ipsi tributum, hoc est honorem debitum, negat, & subvertit ordinem divinę dispositionis ac totius universi, denique omnes te negant, accusant, blasphemant, affligunt; nullus defendit, nec pro te loquitur verbum vel miseretur. ô Iesu ab omnibus derelictę, ab hoste maligno per hæc omnia me defende, & *exue me domine veterem hominem cum actibus suis & indue me novum hominem qui secundum Deum creatus est in sanctitate & iustitia veritatis, propter ignominiosissimam illam mutationem vestium tuarum & passionis & nuditatis meritum.*

§. 190. *Et induerunt eum vestimentis suis. v. 31.*

Non sine causã affigente Dominum id fecerunt. nimirum in Christi

maiolem illusionem, confusionem, & mortificationem ut sic agnosci possit ab omnibus omnium nationum populis qui tum Hierosolymas venerant ad diem solemnem paschæ & eum ante in sua veste viderant, ut nunc viderent eum tanquam reum mortis & à Pontio Pilato præside condemnatum, qui ob corporis deliberationem & faciei benedictæ deformationem agnosci non poterat esse qui fuerat.

O Vestes benedictæ, vestis salutis qui tangitis nunc sanctum corpus Domini, & tegitis pudorem eius, quantam virtutem ab eo benedicto corpore hauritis? novit id pia illa mulier quæ 12. annis sanguinis fluxum passa dixit: ô si vel vestimentum eius tetigero salva ero, tetigit & salvata est. Adorantini igitur merito hodie, & populi ut vos, ô vestes divinæ, videant properant de pagis, de civitatibus suis, relictis liberis, uxoribus, domibus, & per æstum & deserta deurrunt lætantes, & cum gaudio revertentes. Hi cum muliere illa hæmorrhoidis norunt & experiuntur virtutem, non simbriæ tactæ, sed speciei etiam inter videndum oculis suis impressæ ab illo sancto obiecto Dominicæ togæ; huius ergo mulieris obsecro Domine ego fluxu passionum vitiosarum imbecillis & patiens non modo 12. annis sed & 20. 30. 40. & amplius vestigiis insistam, tangam te, mi Iesu, & si Togam tuam nequeo tangere, quam tibi inconsultem mater effecit, Treviris servat, tangam tamen vestimenta sua eucharistica seu species panis, sub quibus corpus tuum vere continetur.

§. 191. *Et duxerunt eum ut crucifigerent. v. 31.*

Ubi sententia Iudicis? ubi allegata & probata contra Iesum? ubi rei confessio? tacet de his omnibus Matthæus Evangelista, quasi velit insinuare, nulla talia exstare vel fuisse sed solum dicit: *Et duxerunt eum ut crucifigeretur.* Implent impii agricolæ Domini vaticinium; *filium patris haredem & vinea sua eijciunt.* Matth. 21. Impletur figura hirci Levit. 16. qui pro peccato immolabatur, is enim extra castra quidem cremabatur, sed intra Civitatem sanguis ejus in tribus locis fundebatur: nam ipso aspergebatur Tabernaculum interius, & sanctuarium exterius, & Altare. Ita plane Dominus Iesus pro peccatis omnium diluendis sparsit sanguinem suum in Civitate tribus locis: in domo scilicet Caiphæ, extra prætorium Pilati ad palum, & in prætorio spinis coronatus. restat igitur solum ut per charitatem cremetur in Cruce, hinc ducitur extra Civitatem. Educitur autem, non ut prædicator veritatis, sed ut prævaricator, ut latro, ut magus, ut seductor, ut blasphemus; clamatur, luditur, rideatur, sibilatur. *Omnes inquit, videntes me deriserunt me, locuti sunt labiis & moverunt Caput, psal. 21. & iterum, in me loquebantur qui sedebant in porta, & in me psal-*
lebant

lebant qui bibebant vinum. sic igitur qui suos è Babylone Civitate diaboli & regione malorum in Hierusalem, sanctam scilicet Ecclesiam, introduxit, is nunc eiicitur: qui suos ab inferno ad suam hæreditatem assumpsit, nunc è sua hæreditate exigitur. Verè in propria venit, & sui eum non receperunt.

Quam dissimilis fuit hæc Christi eductio ei, qua olim patres eorum eduxerat de Ægypto, illic enim dicitur, eduxit illos in lætitia, hic autem ipse educitur in summa anxietate & tristitia: illic dicitur, eduxit eos cum argento & auro, hic autem ipse educitur in summa miseria & anxietate: illi ut irent de summa afflictione ad summam lætiam, hic de summa afflictione ad summam afflictionem Crucis: illi de captivitate in libertatem, hic de captivitate ad mortis angustias: illi de labore ad requiem, hic de labore ad ultimum sudorem mortis, illi educuntur ut vivant, hic ut moriatur: illi ut feliciter agant vitam, hic ut ignominiosissime pereat, illi educuntur ad patriam melle & lacte manantem, hic ad patibulum omni acerbitate & crudelitate abundantem ò verè miserabilis eductio!

Ego ò bone Iesu, ò misericordissime Deus propter hanc tuam miserabilem eductionem, & confusionem, etiam atque etiam te obsecro quando anima mea de corporis hoc mei ergastulo educetur, miserere animæ meæ, in egressu suo, & perduc eam non in mortem, sed in vitam æternam, ubi tu amor meus es, vivis & regnas Deus in sæcula sæculorum Amen.

§. 192. *Exeuntes autem. v. 32.*

Milites scilicet, & populus curiosus, & invidi principes Sacerdotum, ac forte ipse Pontifex Caiphas, Annas socer Caiphæ, & reliqui de Concilio, Scribæ & seniores, omnis natio, & lingua: mulieres, virgines, iuvenes & seniores: Carnifices quoque tenentes dirè ligatum Iesum sub Cruce, & ducētes, vel trahentes potius extra Civitatem, versus montem in cuius parte Deus olim præceperat Abraham sibi filium suum primogenitum offerri, qui tunc erat Calvariæ locus ob multitudinem ossium mortuorum, qui in eo ex sententia Iudicum variè passi fuerant, ut & ibi offerretur filius Dei primogenitus Deo patri, sacrificium cruentum pro peccatoribus omnibus redimendis. Et benè extra civitatem patitur, qui pro omnibus mori dignabatur, ut ab omnibus ejus mors vita & resurrectio audiri, credi, & per consequens bona voluntate, eum sequentes possent salvari. Hinc bene Chrysostrmus in sermone de Passione Domini. *Non voluit Dominus pati sub tecto, non in templo Iudaico, ne putares pro illa tantum plebe oblatum, & ideo extra Civitatem foras muros, ut scias sacrificium esse commune, quod totius terra est oblatio, quod communis est purificatio.*

ò Iesu

O Iesu fili Abraham, quæ progredieris? voluntatem æterni patris perfectum, ignem charitatis tecum ferens & gladium crucis, quo ferri desideras, & in sacrificio Novæ Legis contumari. O ignis indeficiens! o inextinguibilis ardor amoris! qui semper ardes nec unquam extingueris; totum me accendes, totum me exure, ut totus in me deficiam, totus à me exeam, totus per tuum transformem amorem, totum me liquefacito, ut totum me in te amittam, absolve me Deus meus totum in ardore ferventissimi amoris tui, ut mei ipsius & omnium quæ in mundo sunt, perfecte oblitus te summum ac excellentissimum bonum amoris amplectar, & exeundo à me te summum meum bonum inveniam.

§. 193. *Invenerunt hominem Cyrenæum nomine Simonem. v. 32.*

Invenerunt hominem, figuram eius, quem pius Iesus tanto cum desiderio quæsit, & labore portat, optans ut se sequi vellet, cum ipso portare crucem suam, Deum agnoscere & non, sicut Iudæi, spernere blasphemare, negare male tractare, & iugulare. Ad huius hominis à Christo Domino quæsitum typum accommodatissimus erat Simon Cyrenæus licet Ethnicus, qui conversus rationabiliter secutus est Dominum, cum filiis suis Alexandro & Rufo, qui & celebres in Ecclesia Dei fuisse colliguntur, quam illis fidem æque ac tibi meruit ex gestatione crucis, unus enim postmodum Martyr factus est, alter Episcopus in Hispania Tortosæ, pater vero ipsemet socius factus S. Pauli & Barnabæ in prædicatione Evangelii, ergo illum hominem invenerunt, quem tanto cum labore & desiderio quæsit Iesus ut salvus faceret, quoniam Iudæi, quos primo quæsit, uti populum electum eum recusarunt, turpiter tractarunt, negarunt, occiderunt. Felix es o Simon, felix es, quem sic quæsit Iesus & inventus es ab eo, ut cum Christo portares crucem.

O Christe Iesu, quis mihi dabit hanc gratiam, ut inveniar à te & sequar te, baiulans tecum crucem tuam, ut salvet miser ego peccator. En Ethnicus sequitur te, Ethnicus baiulat tecum crucem, quid faciam Christianus? renuam? absit. non audiam vocantem? longe id sit à me. Ergo age anima mea iam & hodie & semper Dominum sequemur in patientia, portabo crucem à Domino mihi impositam, *in qua est salus vita & resurrectio mea abscondita*, hac gloriabor, ut habitet in me virtus eius.

§. 194. *Hunc angariaverunt ut tolleret crucem eius. v. 32.*

Timentes Iudæi, ne forte deficeret in via pius Iesus & sub crucis pondere opprimeretur, & animam daret, antequam veniret ad locum ignominie, &

niæ, & supplicii, ibidemque extremū mortis lueret instar pessimi latronis, & seductoris per Crucis scandalū, inventum Ethnicum Simonē nomine angariaverunt, ut tolleret Crucē cum Iesū, non enim ipsi volebant tangere Crucem, quia habebant pro maledicto, si quis vel tetigisset juxta legem Moysis (Deut. 21.) *Maledictus qui pender in ligno: & Ethnicis*, ut ait Paulus ad Galac. 3. *erat scandalum*, ergo nec Iudæi nec Ethnici sponte volebant iuvare Christum, ita factum est, ut Principes Iudæorum, per milites angariarent eum publici servitii jure & debito, ut nolens volens iuvaret Christum, non intentione pia ut aliquid inde solamen acciperet Dominus, sed ne deficeret, & moretur antequam veniret ad montem Calvariæ & Cruci affigeretur in maiorem Christi despectum, & tormentum. Pulchrè hic nobis variæ personæ signantur, quæ Crucis mortificationem fugiunt, horum primi sunt Ethnici, & Iudæi qui non credunt, sed negant potius meritum Crucis, & mortificationis propter Deum & iustitiam ejus: alii Crucis mortificationem ludibrio habent, ut Calviniani, alii ob timorem laboris, quia carni repugnat & gravat, cum crucem portant mortificando eam ut multi Catholici & hi sapius pro salute animæ angariari debent præceptis Ecclesiæ, & Episcoporum &c. Sacerdotum seu Pastorum, quibus suppetias fert ipse Deus sæpissime, per variâ tribulationes & infortunia, ut tollât Crucem Iesu post ipsa n. sed quis mihi hic dabit fontem lachrimarum, ut defleam sortem ipsorum, qui ducunt in bonis dies suos, fugientes Crucem; quorum Deus venter est, & in momento descendunt in infernum!

O Bone Iesu dulcis Iesu, qui ita amas Crucem, ut è cælo descenderis propter eam portandam in hanc mundi sentinam, propter eum amorem, da & mihi gratiam hanc specialem, ut tecum amem portare Crucem; & ecce hoc ipso momento offero me ad quamcunque Crucem portandam pro gloria tua & pro mea salute.

S. 195. *Et venerunt in locum qui dicitur Golgatha, quod est Calvariæ locus. v. 33.*

Locus hic primò vocabatur Golgatha, id est Calvariæ locus secundum S. Hieronymum, quod ibidem capita damnatorū truncarentur, & hinc eorum capita dispersa iacerent vel affixa rotis aut postibus hærent; nec mysterio caret nomen hoc bene siquidem in loco ossium humanorum mortuus est Christus, ut sua morte vitam eis compararet, quod prædixit Ezech. c. 37. ossa arida sc. vivificanda in campo ossibus pleno: ibi factus tonitus petrarum, ibi commotio terræ, ibi accesserunt ossa ad ossa, cum multa sanctorum mortuorum surrexerunt corpora: & maximè, quia juxta multorum Patrum opinionem, Adam primus omnium parens ibi sepultus iacebat: ut

R

sicut

sicut in Adam omnes moriuntur, ita in Christo omnes vivificarentur, & in illo loco, qui dicitur Calvaria locus, id est locus capitis, caput humani generis resurrectionem inveniat cum populo universo per resurrectionem Salvatoris qui ibi passus est, & resurrexit. unde S. Ambrosius in Lucam, *congruebat ut ibi vita nostra primordia locarentur, ubi fuerunt mortis exordia*: ubi ergo iacuit saucius, qui descendens ab Hierusalem in Iericho, cum incidisset in latrones, laesus est ibi merito offendit eum medicus & infudit ei oleum & vinum.

O Bone Iesu ecce hic locus ille desideratus à te, post casum Adami primi Parentis & filiorum ejus ut ibi medicinam ferres: ecce hic locus sacrificii & oblationis ad placandam iram Patris, ecce hic locus saucii Samaritanici, & peccatorum omnium. Tu igitur in hoc loco esto oblatio nostra, placatio nostra apud Deum Patrem ut in sanguine tuo hic effuso omnes lavemur, omnes sanemur à peccatis & iram quam peccando succendimus graviter, hic tu mitiges, hic nos reconcilies, ut tecum valeamus cum Patre in æternis montibus quandoque habitare & lætari.

§. 196. Et dederunt ei Vinum bibere cum felle mixtum. v. 34.

Unus in corpore Christi restabat sensus vel organum, quod nunquam passum fuerat aliquid singulare, eius scilicet lingua, ut igitur & illa pateretur, dederunt ei vinum felle mixtum in summa sua siti & ariditate, ita ut bene posset probari Christum in omnibus suis membris passum fuisse, nullo exempto, & pro nobis quidem qui in omnibus membris peccamus quotidie & peccavimus: si enim solum vinum dedissent, lingua sensisset aliquid forte refrigerium, in tantis tormentis & siti, sed ut nec illud habere posset quidem in extremis, (quod tamen nulli reo ad supplicium negatur) miscerunt iniqui fel & portexerunt ei, quod fel amarissimum gustum habet, naturæ humanæ contrarium, quia in sua substantia valde exolum est in odore, & sapore amarum, nec sine mysterio crede hoc ita factum. voluit enim Dominus Iesus Salvator noster & in siti & lingua pati ad extinguenda tam turpia & enormia peccata iuramentorum, detractionum, gulæ, ebrietatum, commestationum & aliorum quæ per linguam exercentur vitiorum, quorum Alphabetum exhibet, Drexelianus Orbis Phaethon, ut inde sumeremus exemplum & horrorem, non abutendi lingua sive in sermone sive in gustu, unde Iesum Salvatorem offēderemus, sed jugiter teneremus reminiscētia Christi amarissimum potum, & desisteremus ab omni peccato linguæ & gulæ: & illi quidem, juxta revelationem S. Birgittæ dant Christo Domino fel bibere, qui gaudent in peccato perpetrato, nec descendit in corda eorum cogitatio, quam grave sit & multiplex delictum suum.

Q. misc-

O Miseria! Christus Dominus in cunctis membris suis pati voluit, ut nos membris omnibus laesos, perfectè sanaret, & quia multi per voluptatè linguæ iuramenta, mendacia, blasphemias, detractiones, &c. mala effutiunt, idcirco Dominus Jesus ista per felle; potus cruciatum expiare voluit. Heu quantos hodie invenire est, qui pene pro nihilo ducunt, Deum offendere per gulæ vitia, & blasphemias, detractiones & horrendas contra Deum execrationes, & contumelias in ejus sanctos ejaculatas!

Hæc ô homo rationalis, considerando nonne nos pudere deberet, quod tam intemperantes usque modo fuerimus: ut toties vile corpus ad superfluitatem & super naturæ saturitatè impleamus potu & cibo ad redundantiam, ita ut pulcherrimam illam Dei imaginem defodere, rationem turbare, & ad bestia deformitatem redigere velle videamur. Desistamus ergo vel nunc ploremus, emedemus, si sapimus, in tempore, & petamus veniam, ne vindex veniat Deus in tempore quo non speramus, & nos loco moveat.

Et tu ô corpus meum, quid cogitare poteris, & expectare nisi tui ruina & perditionem, quod tam lautè, à tempore iuventutis tuæ enutriti volueris, quod volupe fuit & dulce, quærivisti & captasti semper, quod amarum & rationale hoc displicuit, & quantum in te fuit, longe fecisti à te. ô quoties sic Deum offendisti? crapula, in ita, in acedia, concupiscentia? & tu ô anima mea considera, quomodo rexeris corpus tuum uti ejus gubernatrix à Deo constituta, quomodo rationem dabis de villicatione tua in stricto illo extremo iudicio? Dic igitur citò & hodie & quidem hoc momento, revertar ad saniolem mentem, corpus mihi subditum gubernabo in omni modestia, temperantia & virtute, ne ulterius felle mixtum potum lesu meo propinem. Tu autem ô lesu, aspira, tu gratiam concede & fortitudinem.

§. 197. *Et cum gustasset noluit bibere. v. 34.*

Considera hic temperantiam lesu, ô homo, gustat enim solum & non bibit, ut mortificaret appetitū, & pateretur acerrime etiam in sensu gustūs, & siti naturali post tot exantlatos labores, itinera diversa, vigiliis, sudores, emissiones sanguinis, verbera, crucis bajulationem, & hoc ut ne vel minimam delectationem hauriret, in toto suæ Passionis, decursu.

O Si te imitarem, mi lesu, ut quoties flavescit vinum in vitro & per appetitum impellor quodammodo ad bibendum vel ad saturitatem vel etiam ultra eam, ex consuetudine mala vel societatis perveritate, ut tunc gustarem solum & non biberem, ultra quam ratio dicitur memor sobrietatis & mortificationis tuæ! quam me felicem putarem! quam varia peccata vitam.

R a

Sed

Sed quantus est hodieque illorum numerus, qui putridum cadaver suum multis ac diversis delicatis admodum cibus & pretiosis potionibus farciunt, & Deum offendunt! quorum verè *Deus venter est*, qui ex templo Spiritus sancti tabernaculum demoniorum efficiunt qui præclaræ essentia suæ formam oblitum, divinæ imaginem similitudinis in irrationalis pecudis similitudinem commutarunt, qui denique non veretur animam & corpus perdere, ut sensuum suorum affectibus & oblectamentis faciant satis. Hi plane Christo Iesu non semel tantum acerbam præbent potionem, sed quotidie omnium acerbissimum se ei bibendum porrigunt, nimirum oblitum sunt isti, sobrietatem quoddam esse præparamentum ad virtutes omnes, castitatis & puritatis thronum, animæ purgationem, sanitatis matrem, cœli viam, adversus carnalium tentamenta desideriorum scutum, & disciplinam vitæ Christianæ. Bene ostendunt peccatores illi, quorum *Deus venter est*, se esse de stirpe illius qui occasione cibi vetiti prævaricatus est fidele mandatum tuum. Surgunt enim mane ad ebrietatem sectandam impatientes moræ, & claudunt portas inspirationibus tuis turpissima saturitate sua non audiunt, quid loquaris, nec quid feceris pro eis, corda gravata ebrietate & pastu animalia quo abhorrent temperantes servi tui.

O Jesu, mi Jesu, qui es ipsa sobrietas, confundor supra modum quando revolveo dies meos cum ambulabam in commestationibus & ebrietatibus, miserabiliter perdendo tempus illud, quod concesseras mihi ad tuas laudes decantandas, quando amabam præsepia iumentorum consumens in cura ventris dies meos: nunc mutatus obsecro te bone Jesu ut vivam de cœlesti pane tuo, & nutriar cibo spirituali tuo, tam copiose, ut doleam quando vel ex necessitate naturæ vel honestate morali præter necessitatem frui animali cibo vel potu debeam; memor semper inenarrabilis sobrietatis tuæ & temperantiæ.

§. 198. *Postquam autem crucifixerunt eum. v. 35.*

Matthæus partim more suo brevitati studens & gesta Christi contrahens, partim horrescens indignitatem & atrocitatem crucifixionis Christi eam non quasi præsentem, sed quasi præteritam enarrat, ac velut oculis clausis perstringit dicens: *postquam crucifixerunt eum*: Ergo suspendunt eum in modum crucis, manibus scilicet extensis in latitudinem, pedibus in longitudinem trahentes eum in altum, postmodum cum tanto impetu stantes, ut omnia membra quaterentur & ita renovarentur omnia vulnera eius, novum sanguinem emittentia; & si alias maxime tunc passus fuit per omnia membra, & confusus, eo quod videret se affixum clavis in cruce fer-

reis

reis, quod erat tunc temporis ignominiosissimum supplicium, cum & se in altum trahi, quati & pendere in aëre videret, inter cælum & terram, inter duos latrones medius, nudus & despectus, sine ullius creaturæ consolatione Deus, & filius Dei unigenitus, qui pro redemptione nostra venerat in mundum, cælum, patrem, sanctos Angelos, omnem denique felicitatem relinquens propter nos.

Quid hic dicam Domine? pro me voluisti nasci, pro me circumcidi, & tandem crucifigi, potius ego debebam pro exsolvendis meis debitis & peccatis enormibus crucifigi & puniri, tu ex mera charitate hæc fecisti omnia. quid ego ex charitate etiam reciproca tibi respondebo? quid reddam creatori meo & salvatori, pro his tantis pœnis & confusione? Ecce, mi Deus, mi Iesu aliud non habeo quam me ipsum, ipsum me totum tibi consecro, quantus & qualis sum, offero ut pariceps tuæ passionis esse merear in vitam æternam.

§. 199. *Diviserunt vestimenta eius, v. 35.*

Milites scilicet & carnifices, Iudæi & gentiles, ut quisque partem acciperet de Christo? quid enim vestimenta nisi spolia fuere relicta, quæ accipere milites & carnifices in ignominiam tanti prophetæ? Hic autem considera despectum Christi & dolorem, quem poterat concipere in cruce pendens, videndo vestimenta sua quæ sanctus sanctorum portaverat, quæ manibus purissimis, piæ Matris fuerant tractata, confura & facta, ita descadari modo & lusu exponi & quidē sorte, inter nebulones, & carnifices sædissimos: piamque matrem eo thesauro spoliari qui ei poterat, ablato filio esse unicum solatium & conservari devotissimè in memoriam eius.

O Mansuetissime Iesu, quid hic video? video undique te spoliari & separari & denudari à tuis & amicis & rebus, etiam vestimentis, quæ sola pro solatio aliquo restabant, ita ut nihil iam restet quod à te avelli possit, nisi optimum illud corpus ab anima & anima à corpore per mortem? nam per discessum tuum voluntarium in Ierusalem separatus es ab amicis & cognatis, per fugam discipulorum ab ipsis, & ab illo qui tibi erat fidiissimus Achaetes, nempe Simone Petro, per negationem; per accusationes & falsa testimonia ab honore, per flagellationes coronationes & sputa à jucunditate, per vulnera sanguis à te separatus est, & nunc denique per sortes carnificum tua vestimenta alienantur. Nil agitur superest nisi sola animæ dilectissimæ & corporis coniunctio, quæ tamen ita laxata est, ut nisi divinitus teneretur, pridem evanisset, O Deus, qualis est illa omnium rerum denudatio! quam pura, iam primum incipio intelligere, quod sæpe nomine tenus audivi,

R 3

quid

quid sit nudum sequi te nudum Iesum. Profecto non est ista parva perfectio, ista sine magna gratia non exercetur, hanc igitur oro, per tuam denudationem Iesu.

§. 200. *Mittentes sortem. v. 5.*

Super qua re? utique super reculis pauperrimi Iesu adhuc hactenus ei relictis, quænam vero illæ? nam modo videbam eum virum pauperrimum & spoliatissimum: dicit mihi Evangelista vestimenta, & vestem & S. Euthymius exponit mihi triplicem vestem. inter eam prima erat Tunica inconsutilis, quæ infima fuit instar eius quam Germani Indusium dicimus, nobis ex lino confici solitum. Altera erat similis Ecclesiasticorum togæ, quæ ab Italis *Sottana*, nobis Toga, vel Talaris, item Pia dici solet, qua domi forisque accinctum esse decet clericum. Tertia erat instar Pallii, quo Iudæi utebantur cum exibant domo, aut in publico agebant. quibus forte femoralia, sudaria aliaque adiuncta fuerunt. Ecce super his iacitur fors amara Christo, utilis nobis, eis vero, qui forte aliquid tam sanctarum Reliquiarum Domini acceperunt, felicissima, siue spectes religionem, siue sæculare pretium. nam immani pretio imo tota substantia sua, quilibet Christianus libenter emeret unam ex his margaritis, & quilibet, qui non odit Iesum libentissime videret, aliquam ex his particulam, & beatum se æstimaret si posset tangere. At quamquam super omnibus partibus quatuor, sortem decretoriam missam fuisse intelligi possit, peculiariter tamen super inconsutilem togam, fors singularis missa fuisse asseritur. Mirari hic subit, quomodo milites Romani, alias ingenui & divites satis inciderint in tantam appetentiam reularum Christi Domini, ut de his sorte contendendum sibi esse putaverint. Mytheria, Mytheria, aliud dicere nescio, alludere tamen possum, & opinari, quod uti inimici Christi Domini à militibus sponcione pecuniæ emerunt eius tormenta & illusiones, ita amici Christi, ab iisdem militibus coemerint custodiam, & potestatem obtinendi sanctissimas eius reliquias, & hinc tam exactè & avidè milites pauperrimæ rei intendisse, quo accesserit etiam cura propria habendi aliquid ab ea persona, quæ Ierosolymis pro Rege Iudæorum fuisset crucifixa, & taliter tractata, quæ enim rara etsi non adeo proficua sint, sunt tamen cara.

O Iesu fili unice virginis in tuis vestibus variis agnosco merita tua & Sacramenta, sed in Toga inconsutili agnosco tuam unam Ecclesiam Catholicam. Illam dividere non debuit, nec voluit miles, sed forte certavit. Hanc autem scindere intendit omnis Hæreticus, sed dum scindere aggreditur extra eam confestim delabitur. Sciderunt quidem Arius, Nestorius, Eutyches, Wiclefus, Hussius, Pragensis, Lutherus, Menno, Calvinus, Gommarus,

marus, Arminius, Calixtus, Crocius, Hulsemannus & innumeri alii hominum iudicia, sed tuam Christe Ecclesiam Catholicam nondum potuerunt scindere. Sperabant quidem acatholici, toties quoties Papa Romanus moritur, eam scindendam, & hoc anno cum aliquot menses in conclavi disceptarent Cardinales valde sperabant scissuram, sed Deus maiorem dedit unitatem 64. votis. 1. omnibus electus est, vir quem viderunt Legati septentrionis, omni exceptione maior, Alexander VII. spe sua mala scissuræ sunt frustrati. Sors cecidit super unitatem, non divisionem. qui hic dividere vult, peioris conditionis est & malitiæ, quam milites qui te crucifixerunt. Perge itaque Domine, unus & trinus Deus, pacis & charitatis cultos, & ne permittas in Ecclesia sancta tua, sint scissuræ, ut variæ opiniones, fidei & explanationes quibus populus à te & Ecclesia tua separetur & dividatur: sed concede gratiam, ut in ea sit anima una omnium & cor unum, maneamus constantes in una fide spe & charitate, te sic jugiter laudantes in hac triumphante Ecclesia, ut in æternum te laudare valeamus & permanere tecum in illa triumphante.

§. 201. *Ut impleretur quod dictum est per Prophetam dicentem, dividerunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem. y. 35.*

Adducens Evangelista testimonium Prophetæ David, insinuat, ut quando Iudæi & gentiles intellexerint in morte crucifixi vestimenta eius divisa fuisse, & sortem missam desuper agnoscerent illum verum esse Messiam, quem Deus misisset in hunc mundum, ut eum salvum faceret à peccatis, Iudæis primum, postmodum gentiles, nec excusationem haberent, non habuisse sufficientia testimonia credendi istum crucifixum esse ipsorum salvatorem, quem tot precibus & lacrimis petivissent & expectassent, quando præter aliâ testimonia ne vestium quidem divisionem & sortitionem tacerint Prophetæ ad mortem Christi.

ATrende nunc ô anima mea interna compassione, & intimo dolore cordis dulcissimum redemptorem & amatorem tuum; aspice ut rem gloriæ qui cuncta vestit ac regit, cælum nubibus, arbores foliis, terram, herbis ac floribus, ipsemet ad cutem usque totus despoliatus sit vestibus. Vide dominum Dominorum factum veræ paupertatis speculum; & pudeat te post hac murmurare, conqueri aut animo dei jci, quum aliquid tibi subtrahitur, aut cum in externa relinqueris paupertate: discite hic pauperem nudum, derelictum Iesum sequi, contemne quidquid mundus habet, quo nudum salvatorem nudis brachiis amplecti, & illius amplexibus stringi, ac nudo in amore illi uniti merearis.

Domini

Domine Iesu video exemplum in te paupertatis veræ, eo quod nil tibi servare voluisti temporalium sive in vita sive in morte, sed ne quidem de vestibus disponere per testamentum, ut verè paupertatem doceres & amplecti consilium Spiritus sancti: te igitur, per hanc tuam intimam paupertatem, rogo etiam atque etiam, ut ego pauper spiritu vivam & moriar ab omnibus propter te contemptis mundi rebus, ut te quovis modo imitari valeam, & post hanc vitam frui cœli divitiis, paupertate Spiritus in præsentis sæculo emptis.

§. 202. *Et sedentes servabant eum. v. 36.*

Bene sequitur servabant eum & milites sedentes & alii circumstantes ad crucem: quid tandem moriturus ad tantam tamque injustam ignominiam sibi factam, & tormenta diceret; & quis esset futurus finis tantæ rei. Interea considerabant eiusdem mores, gestus, & verba. Alii quidem ex affectu bono erga ipsum, alii vero ex malo impulsu passionum suarum ita ut in ipsa requie ab utraque parte pateretur, Bonorum videndo dolorem, impiorum vero videndo crudelitatem.

Domine Iesu crucifixe propter hominem, hæream & ego ad crucem tuam cum dolorosa Matre tua & aliis tuis amicis ex pietate & desiderio tui cunctis diebus vitæ meæ observando, intuendo, meditando vitam, passionem & mortem tuam, verba, mores, gestus & doctrinam, quibus rapiat in tui solius amorem, & tandem, mei contemptum, mundi vituperium, vitæ emendationem, cœli desiderium, non sicut hi milites & alii tui adversarii, qui in tui contemptum te observant & sibi perniciem procurant.

§. 203. *Et imposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam. v. 37.*

Videntes Iudæorum principes, & ipse Pilatus præses innocentiam Christi suam vero iniustitiam in hac executione tam horribili, contra Christum, virum innocentem, qui & apud plebem haberetur iustus, propheta Domini, & sanctus ob vitam irreprehensibilem, mores super naturam humanam, & miraculorum multitudinem per ipsum factorum, sapientiam in verbo, & opere, excogitarunt causam executionis & mortis affligere Cruci, ut ea toti mundo pateret, & ea imbueretur, & sic per eam Iudices iniqui excusarentur ab iniustitiæ opinione, & nomine Tyrannidis ac barbaræ crudelitatis vel relatione apud Cæsarem invidiosa. Hinc causam pro non causa ponendam esse censuerunt, & Iudæorum quidem Principes sperabant, quod Pilatus positurus esset Titulum sibi valde favorabilem, ut pote in communi crimine constitutus, nempe *Hic Iesus Nazarenus se: it se Regē Iudæorum contra Cæsarem* (ad quem iure regnum Iudæorum tum temporis specta-

(spectare dignoscatur) *ideoq; ut seditiosum & Casari inimicum, regnumque affectantem iuste esse crucifixum. Sed longè aliter euenit. delusa est spes impiorum & cogitationem cordis eorum subiannauit Dominus.*

Domine Iesu, rex cæli & terræ natus, per hanc principum nequam simulationem & insidias quas tunc es passus rogo te, ut nunquam circumueniam proximum, causam pro non causa ponendo, grassandoue in contumeliam eius vel iniuriam per iniustitiam: sed semper in omni actione mea sim sincerus, prudens, iustus, timens Deum, ne opus habeam palliare quouis modo iniustitiam vel peccata mea coram hominibus: ne quandoque super me & veniat indignatio tua & capiar in laqueo, quem fecerim proximo meo.

§. 204. *Hic est Iesus Rex Iudæorum, v. 37.*

Bene habet: hæc vera est causa ô principes huius exercitæ crudelitatis supplicij & mortis. nam, *vere hic Iesus est, hoc est Saluator* missus à throno Patris in hunc mundum ut eum saluum faceret à peccatis, & duceret in veram saluationem æterni regni sui, quam vos nec acquirere vultis nec eius datotem Regem agnoscere, quia legem & doctrinam docet moribus vestris quidem contrariam, attamen iuxta intelligentiam patriarcharum & prophetarum vestrorum, veram: qui de vobis prophetarunt, quod essetis dicturi: *Occidimus eum quia contrarius est legi, nempe operibus nostris: Vere tamen hic Iesus Crucifixus Rex est Iudæorum, qui venit tibi iuxta prophetam mansuetus, ut eum agnosceres, honorares, sequeris: sed quia noluisti ô filia Sion, ô Principes Ierusalem, extraneus & Ethnicus eum, quasi prophetando contra vos regem vestrum declarauit, scribens & super caput eius imponens hæc verba. Hic est Iesus rex Iudæorum: & noluit scribere sicut ab eo petistis. Hic dixit, rex sum ego Iudæorum, in quo Deus nobis aperuit & ostendit mirabile suum consilium, dum ita nouit etiam impiorum consilia ad suam gloriam conuertere, ut inimici eius per socios peccati confundantur. Quid hic ages aut dices Christiane? cui Crox Christi summa dignitas est, certe non parum confortare & consolare triumphali hoc titulo, qui Christo non ad pedes, sed ad caput positus fuit, ad ostendendum regnum eius non humile aut terrenum, sed altum & cæleste. Verissimum enim est & manebit, quod hic Iesus in Bethlehem natus, & in Nazareth educatus, verus Rex à Magis adoratus, muneribus honoratus, Iudæorum rex sit; attestantibus eorum prophetijs Plal. 2. *Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum eius. Plal 44. Tu es ipse rex meus & Deus meus qui mandas salutes Iacob. Cant. 1. Introduxit me rex in cellaria sua? Dum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suauitatis. Isaia 3.**

S

Quis

Quia dies multos sedebunt filij Israel sine rege, & sine principe & sine sacrificio & sine altari & sine ephod & sine Theraphim. Et post hæc reuertentur filij Israel & quarent Dominum Deum suum & Dauid regem suum, & pauebunt ad Dominum & ad bonum eius nouissimo dierum.

ERgo mi Iesu, Rex es & credentiũ & cœli & terræ. Ita credo & confiteor nomini sancto tuo, cum sanctis Magis, & omnibus Angelis qui adorant te, omni tempore, & ego adorabo in sæcula sæculorum. Sit tibi hic & in æternum omnis honor, gloria, virtus, potestas per infinita sæculorum sæcula, Amen.

§. 205. Tunc Crucifixi sunt cum eo duo latrones. v. 38.

Cum Pilatus hunc titulum verissimum inuitis Iudæis cruci affiguerat super caput pendentis in aëre ad crucem, ut quantum Dominus honorabatur per eum titulum, tanto magis confunderetur per collaterales suos, horratu Iudæorum aggressi sunt carnifices duos, in iudicio iustè damnatos latrones, eos quoque cruci affixerunt, & firmatos leuauerunt in aëre consolidantes eorum cruces magna principum Iudæorum approbatione, accedente forte Pilati consensu, ut hic quidem famæ suæ consuleret, ne videretur Innocentem occidere & reis parcere: illi verò ut latronum Societate maiorem Christo infamiam aspergerent iuxta scripturam illam quam etiã ipse Christus de se interpretatus est, *Cum iniquis reputatus est*: ipse permisit sese eo modo reprobari & mori, descenderat enim de cœlo peccatores saluos facere: bene per hos latrones intelligimus cunctos peccatores, quorum aliqui positis meritis Christi per Dei gratiam conuertuntur, quidam vero indurantur, sui liberi arbitrij usu & abusu.

EAmus, oro, & videamus visionem hanc magnam, & discamus imposte-
rũ nõ ægre ferre, si innocentes cum impijs computemur, si collochemur ab hæreticis nos Catholici inter idololatrias, cum adoramus Christum in Eucharistia, in cruce pendentem, &c. Non feramus ægrè, sic enim patres eorum fecerunt Christo, posuerunt eum inter latrones, si hoc pertulit ipse Christus, & iuxta doctrinam suam vltimo & abiectissimo loco recubuit in cruce & pertulit se ita abiici, ad exemplũ nobis id fecit, ut satageremus deprimi & infamari apud mundum cum omni patientia, ut ita apud ipsam magis exaltaremur & glorificaremur.

§. 206. Vnus à dextris & vnus à sinistris. v. 38.

Vtque maiori adhuc Christum afficerent iniuria composuerunt eum, non solum cum latronibus, sed vnum latronum à dextris eius, alterum à sinistris

nistris, medium autem Iesum tanquam latronum omnium maximum & caput & forte altiore loco eius crucem, ut ipse superemineret utrinque latronibus tanquam vitiosior, cum esset ipsa virtus, sapientia & gloria Dei. Sed & hoc facinus Christo profecit ad gloriam, nempe ut mundo insinuaret, quod ex hinc virtus, sapientia & ipse dominabitur mundo superatis pacis inimicis, vitijs, diabolo, mundo, carne, morte, inferno. Et quia Crux Christi omnium Martyrum cruces superat, ideo tanquam reginæ medius ei locus debebatur. Nemo enim tantæ dignitatis est quantæ homo, qui in ea penderat; nemo tanto amore & fortitudine, nemo pro tali causa, nemo in tanta innocentia vnquam passus est vel patietur. quidam enim pro mundo vel pro crimine patiuntur, alij pro Deo, Christus vero Deus passus est pro hominibus; vnde & vti mediator, inter Deum & homines medius crucifixus est, quia ibi proprie fuit lapis ille angularis iungens duos parietes id est populum Hebræum & gentilem, & faciens vtraque vnum. insuper ibi cernebatur, ut iudex, futuri iudicii speciem aliquod exhibens, dum latronem unum pœnitentem assumit ad paradysum, alterum vero insultantem & impœnitentem relinquit: illum à dextris, hunc à sinistris. Bene S. Aug. tra. 3. 1. in Ioan. hoc notavit: *Ipsa crux tribunal fuit: in medio enim iudice constituto vnus latro, qui credidit, liberatus, alius qui insultauit damnatus est. Iam significabat quid facturus est de viujs & mortuis. alios positurus ad dexteram alios ad sinistram.*

O Iesu iudex iustissime tu es ipsa virtus Dei, tu sapientia patris, tu honor & gloria eius, tibi collata est potestas à Deo patre, ut sis iudex viuorum & mortuorum, pro tua iustitia, virtute, potentia, sapientia & scientia, quâ nemo fallere potest, sed nec effugere. Te ergo talem agnosco & prædico, tibi me sisto peccator, ut non secundum merita mea & peccata mea intres in iudicium mecum, sed secundum multitudinem miserationum tuarum deleas iniquitatem meam, per gratiam tuam, ut non nisi verè compunctus, dolens, & pœnitens accedam ad tuum iudicium, ut ibi inueniam te iudicem placatum & misericordem, cuius misericordia est super omnia opera tua; ut collocari merear à dextris æternæ felicitatis cum tibi deuotis, ciuibus & non cum hædis tibi rebellibus à sinistris omnis infelicitatis.

§. 207. *Prætereuntes autem blasphemantem. v. 30.*

Quinam? omnis generis homines, linguarum omnium & nationum, qui tunc conuenerant Ierosolymam, ex omni parte mundi ad diem festum hunc paschæ solemnè, ut testatur Lucas in Act. Apostolorum cap. 2. *G. Iisai, Parthi, & Medi, & Elamita & qui habitant Mesopotamiam, Iudæam & Cappadociam,*

ciam, Pontum & Asiam, Phrygiam & Pamphiliam, Ægyptum & partes Lybia; qua est contra Cyrenen & aduenæ Romani, Iudæi quoque & proselyti, Cretes & Arabes. Hi prætereuntes letum blasphemabant eum, quasi illusorem unum & circumforaneum apprehendebant ex tali contra eum iudicio, processu & supplicio & in sua doctrina & potentia, fallacem fuisse, quia præteribant examen solidum, contenti præiudicio illo, quod videbant. Faciebant quod nunc quoque faciunt multa millia Acaholicorum, qui præiudicio suorum prædicantium contenti, sentiunt & loquuntur male de Catholicis, & cum iubeantur à suis Ministris scrutari Scripturam, hoc tamen labore supersedent, non dubitantes vera omnia esse, quæ sui principes verborum Ministri dicunt. O malitia ineffabilis, o liuor inauditus, o intemperans crudelitas, o barbaries & scurritia! Vnde psalmista psal. 21. *Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labijs & mouerunt caput.* & psal. 68. *Quem tu percussisti persecuti sunt, & super dolorem vulnerum meorum addiderunt, scilicet maledicta, conuitia & exprobrationes.*

Ple Iesu Domine, per has in te blasphemias, quas tanta cum patientia pertulisti, obsecro, ne vnquam ego irrideam hominem in amaritudine existentem, confiteor hic magnam culpam meam, quod causa sim huius acerbissimæ passionis tuæ, & huius tanti cruciatus tui. Tu patientia tua indicibili dele iniquitates meas.

§. 208. *Mouentes capita sua. v. 29.*

Non secus ac perturbati, nescientes quid debeant cogitare aut dementes capita mouebant, veruntamen sacrilegè contra pendentem & dolentem Iesum, dentibus stridentes & sputa despuentes, in Christi Iesu contemptum. Tota enim hæc capita mouendi ratio, pendebat à spiritu illo quo in crucem erat actus, nempe ex spiritu superbiæ & odij & indignationis. Hoc igitur ore promebant, nutibus demonstrabant, capitis motu, concussu manuum, & pedum strepitu, imo omnibus Corporis membris insultantes & subsannantes quod Principes sacerdotum optabant, & inculcabant. Hæc gratia populi infidelis in Dominum suum, benefactorem & largitorem bonorum omnium!

Ecce Deus meus, vnica & sola medicina animæ meæ, omnibus viribus corporis & animi præpararis, ut sis mihi medicina illa salutaris, pedum, manuumque complosione, capitis motione, effusione cachinnorum, sed & ego (proh facinus!) sæpe, moui membra corporis mei & abusus sum eis in tui maximam illusionem, confusionem, mei perditionem, & tu vt medicus bonus & fidelis animæ meæ noluisti, me desesere, imo cucurristi post me, vt gratis vterer tua salutaris medicina in salu-

lutem

litem animæ & corporis, & nolui: imo te & medicinam tuam rejeci & contempsi, Merito igitur caput meum & omnia membra ac vires meas humillime demitto & ad terrâ prosterno ante te, & cupio dolens & obsecrans immensam in me tuam patientiam & misericordiam, ut me perditum recipias in tui curam: sanes & sanctifices omnes motus meos, maxime illos, qui vergunt in propriam perniciem & tui rebellionem.

§. 209. *Dicentes: Vah! qui destruis templum Dei & in triduo reedificas illud. v.40.*

Vah, brevis sermo integrum contemnentis & insultantis animi sensum prodit, qui ne lateret, adiecta expositione declaratur. nimirum exprobabant Judæi Christo Jesu, cum viderent eum in cruce pendentem, plenum doloribus, deficientibus oculis, voce, gestu pene emoriente, languidis membris, aridis venis, pallida facie, & livido ore, & iam iam morti proxima specie, eum ista ideo pati quod eis interrogantibus. *Quod signum ostendes nobis quia hæc facis, eijciendo vendentes & ementes è templo, & mensas numulariorum evertendo*, quibus nos templi prepositi locum concessimus? respondisset Jesus, *solvite templum hoc & in tribus diebus excitabo illud* ubi nequeo præterire infandum stuporem horum Judæorum, quibus audientibus, *solvite templum hoc*, perversus animus dictavit, adversus aures proprias, testes, *solvite templum hoc*. præsertim cum Christus manuum gestu suum corpus monstraret.

Judæi sic verba Domini referentes, nescio quales sitis. nequam si dixerero minus dico. Nam si post annos & menses plures ita verba Domini corrupissetis stuporem, aut oblivionem reputassem, sed ecce ipso momento quo dixit Dominus *solvite*, vos dixistis: *Quadraginta & sex annis aedificatum est templum hoc & tu in tribus diebus excitabis illud?* Nimis perversa est ista perversio: verumtamen talis, quæ cadat in filios Adam. Ecce hodieque Sacramentarii idem & peius faciunt cum verbis Domini dicentis: *Hoc est Corpus meum*: dicunt enim nobis contra Dominum: hoc significat corpus meum. Hoc est figura corporis mei &c. Vere idem stupor, idem spiritus est in istis Judæis, & his Sacramentariis.

Veritas! quam debes hic obtenebrari verbis mendacii, præ odio enim veritatis tuæ veræ lucis splendore Judæi obtenebrati lumine intelligentiæ, verba tua corrumpunt & putant se valde sapere, ita ut arguant te mendacii, ex suis falsis hypothesibus, ut te confundant, subannent, irrideant, se vero & doctrinam suam exaltent, laudent, promoveant, nolentes intelligere luce clariora dicta tua: sed *Vir insipiens non cognoscet, & stultus non*

Intelliget hæc quia nolet; & penetratio ista non est volentis neque currentis, sed spiritus tui miserentis & effudentis, quando & cui vult, formosissimam lucem & dulcissimam bonitatem suam. Bene autem est Domine ut privilegium hoc concedere soleas humilibus corde, quorum mens non est exaltata super se, nec in mirabilibus volunt ambulare.

O quoties & ego insipienter verba proximi mei, vel etiam Dei, male, torli ad affectus meos. vt hoc sonaret verbum eorum, quod erat votum meum & feci suffragium, quod erat meum arbitrium! Deus cui facile est in conspectu tuo, animam subito erudire & implere spiritu sublimissimi intellectus, quo simpliciter capiat recondita mysteria tua, da mihi affectum purgatum, tunc facile obtinebo intellectum illuminatum; ab illo enim potissimum oritur cæcitas huius.

§. 210. *Salva te ipsum. v. 40.*

Quasi dicerent Judæi: Nos dubitamus de te, hoc est, tua persona, qualis sis; de tua doctrina, quam prædicas; de tua sanctitate, quam insinuas; de tua potentia, quam dicis te habere; ideo si quam habes virtutem in te, vel divinam vel humanam, iam monstra in temetipso, & salva te, de cruce & manibus nostris libera te: eripe te è morte turpissima, qua clare condemnatus teneris, uti vides & sentis nobiscum. nam miracula tua, quæ ante hæc fecisti, nobis valde sunt suspecta, quia materia eorum nobis non fuit clara, & modus, quo illa facta sunt non fuit evidens, hinc omnia illa reputamus meras fraudes salvasti alios, ut dicis, te salvum fac, si potes. quod cum utique magis debeas, quam alios salvare, si id non facis imposturæ convinceris. His & similibus calumniis obruebantur delicatissimæ & purissimæ aures Christi, in tormentis extremis Crucis, in sui & patris omnipotentis, in cuius nomine miracula illa fecerat, contemptum. Sed oblitæ erant Judæi, nec intelligebant, quod prophético spiritu dixerat Caiphas Pontifex anni illius: *Expecte, ut unus homo moriatur, quam tota gens pereat*: & magis oblitæ erant promissionis factæ à Christo, quod uti Ioannes esset re verlusus è morte, quod occisus seipsum resuscitaturus esset & surrecturus. O Judæe, maius tibi debet signum, *Expecta solum in diem tertium. Hodie consummetur Christus, perendie confutabit te & respondebit tibi: Ecce salvavi me, Resurrexi à mortuis, Et hæc est causa, o Judæi, cur Christus hic Nazareus Dei altissimi filius, se modo saluum facere noluit ut scilicet salvaret totam mundi gentem sua morte, & nihilominus in ipsa morte vos confutaret fortius, quam si clavi de manibus eius exilijissent.*

O Patientissime Iesu, o mundi Redemptor, ego, ego sum unus è gente illa peccator miserrimus, pro qua perire vis, ut me perditum invenias,

nias, damnatum salves, mortuum resuscites. Quid retribuam tibi ô bone Jesu pro cunctis hisce & immensis beneficiis! quid enim est homo, quod adeo sitis salutem eius, tanta pateris pro redemptione illius, tantum laboras ad pertrahendum eum ad amorem tuum, quid delectare te potest homo perditus? ad quid utilis est peccator immundus? aut quod deniq; commodum expectas à vili ac misero vermiculo, quod ita apponas erga eum cor tuum! ô Deus verè Salvator noster!

§. 211. *Si filius Dei es descende nunc de cruce. v. 40.*

Agglomerant Judæi objectiones & molestias in tormentis acerbissimis crucis pessimi inimici Iesu ipsi liberi à dolore urgent in umbra mortis positum ad disputandum negantes eum esse filium Dei, quia pendet clavis per manus & pedes affixus.

O Judæi si vultis æquo iudicio contendere, pendete & vos è cruce & apparebit cito an ille, an vos sitis filii Dei. Ille tacens probat se esse filium Dei moribus, vos loquentes proditis vos esse filios Satanæ ille enim etiam nuper suadebat ei; *Mitte te deorsum*, sed repulsam passus est, uti & vos modo qui suadetis ei ut descendat è folio tuo, à quò debet regnare. Si ille folium sui Regni relinqueret, se Regem esse negaret, quia imposuistis iam Titulum Regium cruci, cuius locum deserere non debet, si sapit.

Domine Iesu Christe, Deus noster, regnans à ligno, gratias tibi ago, quod locum tuum, assignatum tibi à Patre, & à te ipso electum, & nobis salutarem non deseruisti, sed usque ad mortem retinuisti: nobis dando in ligno exemplum constantiæ, ne locum nostrum unquam deserere velimus. Adoro te, Regem Regum à ligno regnantem.

§. 212. *Similiter & principes Sacerdotum illudentes cum scribis & senioribus dicebant. v. 41.*

Audientes princeps sacerdotum cum scribis & senioribus vulgus prophanum, iam amplius non credere hunc Christum esse filium Dei & Messiam, sed seductorem populi, recreati acclamant morituro simillima carmina, credo quod canticum fecerint ex tēpore more regionis suæ, ubi moriserat, ut periti cantores & cantatrices quasi spiritu fatidico afflati versus accinerent & cæteros choros agentes intercalari versu perpetuo instruebant quem populus præcinentibus carmen identidem tubiungebat. Tale carmen intercalare, credo fuisse quod populus accinuit versu 40. expressum; *Vah, qui destruis templum &c.* Sacerdotes vero & principes eorum cum scribis & senioribus, similem illi versum intercalarem accinuisse, de quo dicam: *nempe, Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere &c.*

Vere

Vere Domine Iesu in te fecerunt canticum, qui sedebant in porta, & qui bibebant vinum, & in te psallebant tota die, sua illa die quæ erat tenebrarum, non lucis, propter quod & tenebræ mox factæ sunt ergo nemo mortalium te agnoscit, ô Iesu fili David nemo confiterur te filium Dei, nemo tuam doctrinam acceptare vult? itane ab omni plebe, & principibus rejiceris, contemneris cum iubilo exploderis? quid dicam? non ego te deseram, ô Iesu, ego doctrinam tuam accepto, te agnosco Magistram in Cathedra, Regem in solio, Verum Dei filium profiteor, tu da gratiam ut in hac fide sum stabilis nullis errorum tricis involvar unquam nec labe perverfitatis maculer in ea, fac etiam ut opera mea fidei convenient & respondeant, ne fides bona malis operibus polluatur & defœdetur, ne te vitæ meæ impura abnegare videar, quem fide vera confiteor.

9. 23. *Alios salvos feci. v. 42.*

Incipit canticum malum quod accinebant Sacerdotes Judaici, dæm Agnus Dei torrebatur deridentes eum coram toto populo, ut probarent & persuaderent quod alias ei exproba verant, quod in *Beelzebub Principe Dæmoniorum* ejecerit dæmonia, ita omnia sua miracula adjutorio Diaboli fecisset, non propria aut Dei virtute, cum seipsum iam non posset saluum facere de truce descendendo: Vere autem alios salvos fecit propria Deitatis virtute & omnipotentia sua, & surdos audire, & mutos loqui, & mortuos reuiuiscere, dæmones exire è corporibus, & sexcenta similia miracula quæ nemo alius facere potest, nisi virtute Dei, ut fateatur Nicodemus.

Cur autem tot tantisque probis onerant isti Christum? dæmonis instinctu, qui cum huc vsque vidisset Christum omnibus tormentis superiorem, nec vlla ratione potuisse commoveri ad impatientiam vel iram, nunc omnes nervos intendit, totumque venenum expuit, siquidem conuitia, cõrumeliæ & irrisiones acutissima tela sunt, ad labefactandas constatissimas etiam animas ut patet in Euphrata Colonienfi Archiepiscopo, qui inuictus stetit contra Arianos, sed tunc fractus est cum Hæretici illi noctu meretricem in cubiculo abdiderunt deinde ingressi, eam quasi repererunt, & hoc probum eius minati sunt vulgare toto orbe, nisi ipsis consentiret, Miser ille timuit, & cessit, gratiam Dei & Ecclesiæ suæ Cathedram perdidit. Sed non ita Christus Dominus eius & meus, stat ille clavis trabalibus affixus, fortior caute.

O Rex gloriæ! quæ te vincit charitas, ut tam humilis, tam abjectus pro me vermiculo fieres? ô Iesu agne mansuetissime, quis nimiam benignitatem

nitatem hic tuam & patientiam absque lachrimis commemorare queat, beneficium præstitum vertitur in maleficium, bonum in malum; quique te cum amore, & gratitudine excipere debuissent, ut Salvatorem suum, à te averſi sunt tanquam à seductore & impostore malevolo, tua miracula despexerunt, & non modo ingrati fuere cunctis hisce beneficiis tuis, sed etiam unde te amare & venerari debuerant, inde te iniquissime accularunt, odio habuere, persecuti sunt & blasphemaverunt.

O Jesu misericordissime per hanc tuam injuriam, vilipendium, contemptum & ignominiam oblecto, salvum me fac, cæcum in lumine tuo, mutum in laude & prædicatione tua, claudum in vijs mandatorum tuorum, mortuum in peccatis, ut ex hoc videam & intelligam, & curram viam mandatorum tuorum in omni prosperitate & sanctitate, & sic enarrans universa mirabilia tua sum unus testis miraculorum tuorum, contra eos qui te blasphemant tota die.

S. 214. *Seipsum non potest saluum facere. v. 42.*

Mentiris popule stulte & insipiens, & vos, ô Principes Concilii, quid enim est saluum facere? an clavos manibus infixos & pedibus eximere? at maiora horum iam ostendit vobis, quando cæcum natum illuminavit, & Lazarum quatruiduanum è monumento evocavit: & ecce post paucas horas è clauso sepulchro victor prodibit. Dicit ergo potius, seipsum modo non salvat à cruce, & nolite dicere non potest se saluum facere, quid possit, satis ostendit alias, modo alios vult salvos facere, ipse salvatione non eger, ipse salus est, habens omnem potestatem in cælo & in terra? scrutamini Moysen & Prophetas invenietis luce clarius eius virtutem & potentiam, nonne ipsi vidistis, tot signa supra humanum captum per ipsam in aqua, in ventis, in piscibus, in panibus quoties voluistis eum comprehendere & non potuistis? quis te deiecit ô miles in horto hesternæ die, ut retrorsum caderes? nonne vox unica illius: *Ego sum?* quis filium viduæ in Civitate Naim è loculo, quis Lazarum civem vestrum, & Principem, quatruiduanum & iam fœtentem è sepulchro iussit exsurgere? Cur igitur ipsum blasphematis pendente sponte pro salute vestra in cruce: quasi impotentem qui non possit se liberare è manibus vestris & è cruce? Erratis impij? *Passus est quia ipse voluit, moritur ut sua morte vitam nobis donaret,* ut lueret in se quod nobis debebatur, opprobrium sempiternum, simulque nos mōneret quid eventurum sit damnatis pro suis delictis, quando hoc evenit filio Dei pro peccatis alienis.

T

O In.

O Ineffabilis peruersitas & impietas Iudæorum & Principum, qui in id totis incumbabant viribus ut quemadmodum corpus Iesu arriuerant, peneque in nihilum redegerant, ira & gloriosum eius nomen penitus obliterarent: sed quanto id fecere studiosius tanto plus Christum exaltarunt, maioremque eius nomini dedere splendorem & gloriam: putabant quidem posse se illud per mortem turpissimam delere penitus, sed potius in sublime tulerunt addentes: si Rex Israel est.

O Iesu patientissime, potentissime, clementissime, qui non vis te saluum facere, ut me saluifices; vis illudi, ut ego lauder; vis pati, ut mihi bene sit, vis mori, ut ego vivam, quid retribuam tibi Domino meo, pro his quæ retribuisti mihi? laudent te cælum, terra mare & omnis creatura eius in sæcula sæculorum, Amen.

§. 215. Si Rex Israel est, descend. et nunc de cruce. v. 42.

Mira res! mira suasio! si tibi ô Sacerdos diceret inimicus tuus, si Sacerdos descende de altari, exi de templo, quid responderes ei? Hoc ipsum tibi Respondet crucifixus meus Rex. Si tu de templo & ara discedere non vis, ut te non neges esse Sacerdotem, quid suades Iesu Nazareno descendere de cruce? Video, quid velis titulum eius *Iesus Naz. Rex Iudæorum*, non potuisti mutare, cum Pilato, iam vis ut ipse eum sibi incipiat abrogare. Et hoc fecisset, si ad tuam suasionem de cruce descendisset. O callida vertutia! sed quæ maiore arte delusa est, nempe mansione.

O Rex Gloriæ, Rex virtutum, dicebant tibi callidi insidiatores regni tui, si Rex Israel est, descendat, sua vel suorum satellitum vi. advocet militiam suam, si habet obedientiam; si non, quomodo assumis tibi honorem & regiam dignitatem. Quæ ei non debetur, si subditos non habeat, neque militem, aut si Rex est, cuius regnum non est de hoc mundo, uti dixit, veniant ministri eius cœlestes vel infernales ad liberandum eum? monstret vel ex aliqua parte regni sui potentiam regiam dignitatem vel obedientiam subditorum.

Ita te Iesu subsannabant isti fatui putantes se esse sapientes. Sed tu Domine melius habebas consilium, quam illi, & operaberis per ipsos sermones eorum patienter toleratos mirabile opus redemptionis ipsorum, & omnium, confusionem Diaboli, & mortis. Idcirco ego te Domine suspicio ut sapientissimum ut magni consilii Deum adoro; Da mihi gratiam ut in spiritali sapientia tua proficiam.

§. 216 Et credimus ei. v. 42.

Diu optatam Christo, hic denique audio promissionem. Bene habet,
iam

iam impletum est Domini desiderium. Verumtamen non descendit de cruce, ut impleat conditionem requisitam à credituris. an igitur Domini promissioni illi diffidis? plane, Domine; sed unde? maiora viderunt & non crediderunt.

O igitur iniqui! ô Vaff! quid dicitis, quid ultra miraculum ad credendum petitis? nonne imperavit Ventis & mari? tot millia hominû paucis in eremo panibus satiavit? & satiatis illis tot cophini fragmentorum superfuere? nonne & mortuos suscitavit, & omnis generis morbos curavit? super mare ambulavit? nonne mirabilis est mortuum posse resuscitare, quam adhuc viuum de cruce descendere? ideo male parua petitis, dum maiora facta tenetis: sed infidelitas vestra non potest satiari signis, multo fortioribus quam petistis, quia prophetarum dicta vel non intelligitis, vel ignorare vultis, nonne scriptum est, *ô mors ero mors tua, morsus tuus ero inferne?* & Isa. 11. *leuabit signum in nationes & congregabit profugos Israël,* & alibi: *morte turpissima condemnemus eum;* quo iure malitiavè petitis igitur vt descendat de Cruce, cum ira præfinitum sit à Deo patre, ut moriatur morte turpissima Crucis Iesus Messias vester, nili vt impediatis & vestram & omnium gentium salutem, ex suggestione spiritus maligni: memores estote eius quod Ioannes spiritu Dei plenus ait: *sicut exaltavit Moyses in deserto serpentem, ita exaltari oportet filium hominis;* & non descendere de Cruce donec mors sequatur, ut morte sua nobis donare possit vitam æternam, qui morsu, serpentis æterno ad morsum sumus, vt aspicientes in eum iugiter reuiuiscamus, & non moriamur æternum. Hæc scitis & tamen scire non vultis, O Scribæ, Pharisæi, & legum Doctores, quia contrarium prædicat operibus vestris? si itaque descenderet de Cruce ad vestram desiderium, sanè non probaret se verum esse filium Dei & Messiam, qui in Cruce mori debet & exaltari, vt exaltatus trahat omnia ad se.

O Iesu te obsecro, quia malitiose induratum est cor principum Iudæorum, non morè generalis, non fallacibus eorum dictis fidem adhibeas, qui enim tot tamque præclaris miraculis tuis credere noluerunt, nunc quidem nec fidem accomodabunt de cruce descendenti: Noli, Iesu descendere, sed perfice opus salutis nostræ in Cruce, quando tota salus nostra in tua morte sita est. Fer interim patienter blasphemias & opprobria eorum & doce nos charitatis ac patientiæ viam vt credentes salui fiamus.

S. 217. *Confidit in Deo. v. 43.*

O Iudæi, vel hoc verbum dicitis interrogatiuè vel ironicè; si interrogatiuè nequiter queritis quod tam manifeste videtis, si ironicè loquimini,

T 2

Quanta

Quanta malitia! quis unquam à mundi exordio talem blasphemiam audivit? quasi scelus esset, considerare in Domino Deo. Flete hic mecum ad hanc Dei altissimi ignominiam. Terra, lugeat mecum opprobrium creatoris sui, plorate omnia elementa ad hanc vocem maledictam Iudæorum & Principum eorum. sed obsecro, ô perversi principes, in quo quæso confidendum est? in cuius auxilio sperandum? si non in Deo *in quo omnia, per quem omnia, ex quo omnia, & sine quo nihil*: Et vos iterum alloquor, ô scribæ, in lege Doctissimi, quid lex vestra docet? quid Moyses? quid Propheta? quid Patriarcharum in quo speraverunt illi, & crediderunt? nonne in Dei auxilio, & vos filij eorum in quo speratis? & creditis? in vestra potentia? Romani eam abstulerunt in thesauris vestris, & pecunijs: at quam diu hæc durabunt? consumentur & peribunt, fruetur illis extraneus, quem ignoratis: Vultis verbo dicam, vel non creditis esse Deum cæli & terræ, vel ut Deum agnoscere & honorare recusatis. de ore vestro vos iudico.

O Iesu potentissime, Deus de Deo, lumen de lumine, quid dicam ad hæc vocem & malitiam impiorum hominum? horresco referens totis membris & vox faucibus hæret: nunquam ego sic vel cogitem vel dicam, sed dicam, omni tempore; *Deus meus es tu & confitebor tibi, Deus meus et tu & exaltabo te*. Atque ideo summe Pater, omnipotens, æternæ & clemens Deus, te oro, ut veram, rectam & christianam fidem illam, quæ sincera & incorrupta est, & nullis errorum tricis involuta, nec labe perverſitatis maculata, mihi instilles. Fac etiam, ut opera mea fidei illi convenient & respondeant, ne fides bona malis operibus polluat, & defædetur, ne te vitæ mea impura abnegare videar, quem fide vera confiteor: tribue etiam, ut ea tantum sequar & confitear, quæ tua sancta Ecclesia spiritu veritatis munita docet & confitetur, donec ad te in regnum tuum per veniam.

§. 218. *Liberet nunc eum si vult.* v. 43.

Continuant Iudæi malitiam, & super iniquitate iniquitatem addunt quia ante exprobaverant Iesu, quod consideret in Deo, nunc potentiam Dei patris & voluntatē oppugnant. Propterea dicunt, liberet eum, si vult, dixit enim, *quia filius Dei sum*? Ergo si filius Dei sit, pater liberet eum, si vult, quasi vellent dicere, si potest, velle enim & posse apud Deum eiusdem virtutis sunt. expecta Iudæe, quod modo non vult Deus liberare filium Christum de cruce, causa est, quia hora hæc est potestas tenebrarum, per quam filius Dei mori debet pro mundi salvatione, propterea autem potentia Dei non minuitur, nec voluntas deficit si modo non velit, sed & vos ô Iudæi intra triduum comprobabitur & potentiam & voluntatem, cum Deus, pater illum

illum à morte excitabit, & ipse ad patrem in cœlum conscenderit.

Sed nunc tecum quisque perpendat, multa que cum passione & dolore meditetur, qua piissimum Christi cor fuerit pœna affectum cum ipse, cuius natura bonitas est, virulentam illam atque obstinatam cerneret malitiam Iudæorum, simulque per diuinam suam nosset sapientiam, quam improbo liuidoq; ex corde hæc probra & blasphemias euomerent: Et reuera si quid in super in eum conuictorum aut iniuriæ conferre potuissent, neutiquam sibi temperassent. Vnde ad extremum cum aliud nil ei obijcere possent adiecerunt.

§. 219. *Dixit enim: quia filius Dei sum. v. 43.*

O gens scelestâ & impia! quo te malignus adduxit spiritus, vt patri misericordiæ suam obijcias bonitatem qua inductus se tibi reuelare, & tecum facie ad faciem loqui dignatus fuit. itane iniuria tibi ab eo facta est, quod paternum suum laxans sinum, diuitias gratiæ suæ effudit! eundem demum tua pro salute morti obijciens soluit grauissimum debitum tuum pretioso sanguine dilecti filij sui! Et hisce pro beneficijs tu in eum blasphemias euomis tanquam qui non possit opem ferre filio suo, qui defunctos omnes vnico verbo reuocabit ad vitam, quique iam ante & cælum & terram verbo condidit, & omnia quæcunque voluit fecit in cœlo & in terra, in mari & in omnibus abyssis.

Omnipotens, æterne & misericors Pater, qui noluisti filium tuum liberare à tormentis extremis & morte turpissima, vt vitam nobis procuraret æternam morte sua, cum hanc tuam gratiam non modo non agnoscere voluerint Iudæi, sed & eam blasphemauerint ingrati, & infideles, te supplex ex toto corde oro, vt in hac peregrinatione non ita exacer, sed relictis diuis rectam viam fidei Catholicæ cognoscam, nec ab hac semita vnquam deflectam, da etiam veram & Christianam dilectionem mutuam & ardentem tui amorem, vt tibi omni tempore pro beneficijs redemptionis tuæ gratus sim & fidelis.

§. 220. *Dixit enim quia filius Dei sum. v. 43.*

Dixit & vere probauit: probauit & pater eius cœlestis voce de cœlo lapsa publicè in eius baptismo ad flumen Iordanis teste etiam S. Ioanne filio Zachariæ summi Sacerdotis, & vobis ipsissimè audientibus. *Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui, ipsum audire: probauit & demonstrauit eum vobis spiritus sanctus cum in specie columbæ aduolauit in baptismo & super eum sedit, probauit eum filium esse Dei Patris Ioannes Baptista,*

T. 3.

cum

cum eundem digito vobis monstravit, dicens: *Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi: & cum misistis in desertum ad Ioannem ab Hierololymis Sacerdotes & Leuitas, vt interrogarent eum, Tu quis es? & ille confessus est & non negauit, & confessus est, quia non sum ego Christus. & adhuc amplius: Medius vestrum stetit, quem vos nescitis, ipse est, qui post me venit, qui & ante me factus est cuius non sum dignus, vt, Tuam corrigiam calceamenti eius. Audite & intelligite. Sed probauit & ipse Christus, se vere esse filium Dei (Ioan. 6. cap.) ad admirationem vestram, cum dicebatis: *quomodo hic literus scit, cum non didicerit!* Ecil-
le respondit & dixit: *mea doctrina non est mea, sed eius qui misit me &c.* ita aperte, ut quidam dicerent: *Hic est Christus: Quid igitur modo ei obijcitis, ô stulti & tardi corde ad credendum in omnibus quæ locuti sunt Prophetæ? ô Principes? vos scitis eum sed credere non vultis ob maliciam vestrâ? scietis autem clarius, sed vestro, cheu! magno damno quando veniet cum potestate magna in nubibus iudicare viuos & mortuos, & eos qui crediderint saluos facit, qui vero non crediderint ignibus æternis cremandos adiudicabit.**

Olesu fili Dei viui, credo & confiteor te filium Dei vnicum, sicut docuisti, per ineffabilem ergo illam mihi præstitam misericordiam, qua fidem Catholicam tribuisti mihi, obsecro adauge in me illius fidei fructus, adauge spem, adauge charitatem vt à cunctis erroribus & peccatis liber intellectum meum in captiuitatem redigam sub obedientia Ecclesiæ tuæ semper, & omnem cogitatum meum in te proiciam, totumque me tuae prouidentia credam, parum in creaturas respiciens sed in cunctis paterni tui cordis curam & pietatem erga me intelligens, de manu tua omnia accipiam, pro omnibus te laudem & gratias agam, & in beneplacitum tuum totum me semper resignem, offeram & expendam, Amen.

§. 221. *Idipsum autem & latrones qui crucifixi erant cum eo improperabant. v. 44.*

Unus solus an plures latrones ita fecerint, dignum est considerari. Quidam aiunt initio utrumque ita egisse, mox unum eorum respuisse. Recte dici etiam potest blasphemantem unam personam, significatione seu figura multos fuisse. Erat enim typus omnium qui in suis aduersitatibus non reuertuntur ad Deum suum, sed & blasphemant: Ut ut sit: Audientes latrones qui cum Christo crucifixi erant, & in eadem mortis pœna, Principum ludæorum, & populi blasphemias in Christum, inceperunt & ipsi obijcere blasphemias eius & blasphemare. Tantum scandalum, pro Deum immortalem! operati sunt Principes suis in Deum blasphemias, ut non solum populus confirmaret eorum dicta nefanda, opprobria, blasphemias, sed & ipsi

ipsi latrones in ipsis tormentis, in ipso quasi mortis articulo ita crederent & impropereant Iesu omnia sua dicta, facta miracula, tamquam falsa & deceptoria, ô quis non hic cõdoleret pro Iesu & in maximis suis tormētis hæc debere audire etiam ab associatis sibi in tormento, à quibus solatium solet esse misero!

O Bone Iesu, tu pro solatio habes à malis sociis tuis latronibus opprobria, illusiones, vexationes, maledicta, & taces! Video certe abyssum, imo finem, quem brevis dabit his malis Pater, ut hæreditate capias terram, & consolationem cœlestem & sempiternam. Sed & ô quantum nocent prava dicta & facta! quantum obest & subditis peccatum suorum superiorum & Dominorū! Ecce Principes initio ceperunt invidere odisse eius verba, & facta calumniari, ipsum persequi: Ecce quomodo sequatur tota plebs & ipsi latrones in ipso mortis articulo!

Te suppliciter igitur & corde devoto oro Domine pro Magistratu omnium tam Ecclesiastico quam sæculari, qui rempublicam aliquam administrant, ut gladium tam spiritualem quam sæcularem tibi per te commissum in fide vera, & timore Dei recte gerant, eoque pro tua voluntate & iussu utantur; obumbrer ipsos virtus & sapientia altissimi, illuminet & confirmet eos in amore Dei ipsa divina gratia, concede ut omnes subditos in veritate fidei dilectione & iustitia regant, neminem scandalizantes verbo vel exemplo.

§. 222. *A sexta autem hora tenebra facta sunt super universam terram. v. 45.*

Audivimus Homines ratione præditos, & libertate arbitrij potentes, videamus indignationem creaturarum insensibilium. sol & luna visis & auditis tot blasphemias in creatorem suum, non poterant se continere amplius, quin ipsi quodammodo vindicarent plangendo iniuriam factam creatori suo & toti mundo parefacerent gravitatem peccantium & blasphemantium. Iesum Creatorem & redemptorem generis humani, & Dei patientis longanimitatem, ideo subtrahunt lumen suum orbi terrarum præter naturæ ordinem, ut si illi eum agnoscere nolint, se loco hominum eum & agnoscere & profiteri, vere enim dignum & iustum est, ô sol iustitiæ, cum rationalis creatura in laude & agnitione tua deficiat, irrationalis te prædicet; & cum illa peccata sua lugere dedignatur, hæc luctum publicum assumat.

O Iesu, lux æterna, te rogo etiam atque etiam, ne sinas intellectum meum ita obnubilari, ut tui obliviscar, aut mearum miseriarum & pecca-

peccatorum immemor, etiam tua in me beneficia non agnoscam & gratiam, sed & iugiter pro ijs gratias tibi referā, ne vincar & accuset à creaturis insensibilibus in die iudicij.

§. 223. *Vsque ad horam nonam. v. 45.*

Eclipsis illa portentosa & tenebræ extenderunt se per totum mundum à sexta apud Hierosolymam horā, vsque ad horam nonam ibidem. hoc est more Latinorum loquendo à meridie usque ad horam tertiam pomeridianam omnino tres horas, vt sicut toti mundo notificaretur non esse Eclipsin naturalem quæ tam diu duraret & quidem in plenilunij tempore accideret, quo Luna non solet solem obscurare, sed ab inuicem longissime distare iuxta naturalem cæli cursum ideo, vt cognosceret mundus tantas tenebras non esse naturales, sed diuinitus factas vel in comminationem vel in maximi prodigij significationem ad tres horas durarunt. vnde S. Dionysius Areopagita Astrologus maximus in Ægypto existens visis his tenebris exclamasse fertur: *aut Deus natura patitur aut mundus subuertetur*, cognoscens scilicet hanc Eclipsin esse præter naturæ cursum Solis & Lunæ.

Domine Deus vera lux, æterna salus, video quod hic extēderis brachia cum Moysē, & ecce tenebræ densissimæ, & tamen manet obduratum cor hominum cum Pharaone, te amat magis tenebras quam lucem, mundanas voluptatis, quam cæli delicias. Emolli obsecro cor meum & illumina vt cognoscat peccata sua & desinat, vt respuat mundi tenebras & te lucem exquirat, ne moriar in tenebris, sed viuam in lumine tuo.

§. 224. *Et circa horam nonam exclamauit Iesus voce magna. v. 46.*

Circa horam nonam, qua Christus, agnus noster paschalis, reddere Deo animam & emori volebat pro redimendis nobis, exclamauit voce magna vt omnes in tenebris audirent & intelligerent vltima quasi testamenti sui verba, quomodo nimirum homo Sanctus ad Spiritum suum Deo reddendum sese debeat disponere, nimirum voto corde & anima refugium sumere ad Deum suum qui se creauit, constanti fide, firma spe, ardenti caritate & pænitentia, hoc est enim loqui cum Deo clamore valido, & voce magna, seruide, attente, serio cum eo agere, quemadmodum Christus hic, & idcirco docuit nos orationem sic inchoare: *Pater noster qui es in cælis*, quo videlicet admoueamur fortiter & serio orare, quia ad patrem quidem loquimur sed tamen existentem in cælis, hoc est ad patrem non naturalem, qualis erat Christi Pater: sed talem, qui ex mera gratia nos adoptauerit, & qui simul etiam esset Deus & iudex noster: quod Ecclesia quoque ad imitationem eius facit dum toties attollit clamorem in suis orationibus dicens:

Domine

Domine exaudi orationem meam & clamor meus ad te veniat, debet vero hic clamor cordis esse potius quam vocis, siquidem *in Dei auribus*, inquit Bernardus, *desiderium vehemens est clamor magnus, & contra, remissa intentio vox submissa*: & August. *Cum oras clama, non voce sed mente*. Hoc clamore orauit Moyses Exod. 14. sine omni voce & auditus est cum è contra populus clamans à Deo non audiretur.

Exaudi igitur Deus orationem meam cum deprecor à timore inimici eripe animam meam, siue voce siue corde orauero, *intende anima mea & libera eam, in omni tribulatione & angustia sua*, sicut exaudisti orationem filij tui, licet indignus ego peccator, non merear tantam gratiam, sed ob peccata potius iram & indignationem, quia tamen conuersus sum ad te per tuam gratiam, noli me despiciere opus manuum tuarum, nullum enim despicias peccatorem quantumuis foetidum, si ad te suspirauerit, si clamore valido, & lacrymabili veniam & misericordiam à te petierit, dixisti enim: *in quacunque hora peccator conuersus egerit pœnitentiam, & ad te suspirauerit omnium iniquitatum eius quas fecerit non recordabor: & si quid patrem petierimus in nomine tuo, Christe, dabit nobis*: Exaudi igitur Deus orationem meam cum deprecor, quia semper in nomine filij tui dilectissimi preces meas effundam, ut viuam.

§. 224. *Dicens: Eli, Eli lamma Sabachthani. hoc est; Deus meus Deus meus vt quid dereliquisti me. v. 46.*

Ad quid clamabat, & dicebar: *Deus meus, Deus meus vt quid dereliquisti me?* Sane si perpendisses quæ præcesserunt, & istis multo plura, non quæreres. desolata erat natura humana & omni destituta solatio in fine vitæ, clamat in angustijs ad Deum patrem, quasi amice quiritando quæ pateretur, & in testimonium veritatis naturæ, & in omnium Christi fidelium exemplum, vt quando ita omni solatio destituimur siue in corpore, siue in anima, non desperarent, sed recursum facerent ad Deum, cum omni fiducia & patientia, continuo deprecantes eum, donec complacere aufferre ab afflictis dolore, scit enim pater noster qui est in cœlis quid nobis conducatur ad salutem, nec sinit nos tentari & affligi super id quod possumus. Habes hic igitur anima desolata spectaculum, habes natatoriam Siloe, in qua te laues, nempe Dei filium dolorosum in Cruce pendentem; tanquam speculum virtutis ob oculos positum; eius verba & doctrinam in auribus veluti organum & tanquam florem, applicatum odorati, & tanquam cibum appositum appetitui, ut videns & tangens qui filio suo ob maiorem eius gloriam & bonum publicum non peperisset pater, non indigneris te proditoris Adæ filium non confestum exaudiri, donec uti ille completis omnibus, quæ ad salutem

V

animarum

animarum & eius gloriã spectarēt, eriperet eum & glorificaret. Hoc SS. inculcant, dicentes: *Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius, qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius*, quantum enim miserabiliter tractus est à ludæis! quam dire flagellatus, coronatus, deangustatus, clavis cruci affixus, pendens eum cruce proiectus ad fossam crucis præparatam, ita vt omnia membra & vulnera conquaterentur, & renouarentur, quasi vltimam sanguinis guttam elicerent, & tunc quid aliud auditam ab ipso, filio Dei, homine passibili, & passio? aliud nil quam *Deus meus Deus meus* quasi diceret, etiamsi tam omnia tormenta, Martyria, pœnæ conspirarint in me, non tamen desperabo, sed clamabo ad te Deus meus, qui neminem desolatam relinquis, teste te ipso mi pater, qui dixisti, *quis sperauit in me & confusus est?*

Hæc verba testamenti Christi Domini nobis esse deberent ut signaculum super cor, in vita & in morte, vt cum persecutionem patimur ab homine, mundo, carne, diabolo, aliud ex ore nil procedat quam eleuata mente ad Deum dicere: *Deus meus, Deus meus.*

§. 225. *Quidam autem illic stantes & audientes dicebant: Eliam vocat iste. v. 47*

Vide anima mea, etiam Deum suum, sine noua contumelia, non potest inuocare Dominus tuus. nam aliqui astantium non intelligentes verbum hoc Hebraicum *Eli Eli Lamma Sabacthani*. Vel probè intelligentes sed ex nequitia volentes pietatem conuertere in risum, confinxerunt scandalum & iocabantur in verbo Eli, quasi Christus non Deum, non Abraham, Isaac vel Iacob defunctos in Dei gratia, & à ludæis inuocari assuetos, sed adhuc viuentem Eliam inuocaret, arguentes: si Eliam prophetam virum sanctum & miraculis plenum vocat iste in subsidium, profecto seipsum per se non potest inuare, & per consequens Dei filius non est, nec verus Messias, sed deceptor & Dei inimicus, imo impius, qui & Deum & sanctos asperratus unà solos homines viuos in auxilium suum conatur euocare. Vide igitur hic ingenium reproborum, qui quæ audiunt bona & salutaria, ipsi in reprobum trahunt sensum & risum & casta detorquent in sensus luxuriosos, dixerat enim Christus, *Eli Eli lamma Sabacthani, id est Deus meus, Deus meus vt quid dereliquisti me: & ecce isti scurræ, Eliam confingunt: Ita verba salutis, quæ seria sunt bonis, reprobis sunt ludus & iocus. Sed quanto his deterior Caluinus Heresiarcha nostri temporis, qui impijssimè blasphemat quasi, in hoc verbo, Christus desperarit. O linguam nequam, linguam præcidendam & non amplius cauterio dignam, linguam minutatim scindendam, & extra mundum in nihilum proijciendam, vt linguam Nicanoris*

2. Mach, 15.

2. Mach. 15. proiectam legimus. At quomodo impie crudelis scelestæ Hæresiaracha desperare potuit Christus, qui non rapinam arbitratus est esse se aequalē Deo? Quomodo desperare potuit qui re ipsa beatus semper erat? quomodo desperavit qui dixit, *Deus meus, Deus meus?* non sunt hæc verba desperantis, sed in Deo confidentis, verba amantis. Verba sunt Prophetica psal. 21. (qui totus de passione Domini præ omnibus disertissimè loquitur) in Christo tunc impleta, ita ut Christus tam ex Davidis patris sui ore loqueretur, quam olim David ex ore filij sui futuri. ait enim; *Deus meus, Deus meus ut quid dereliquisti me.* tanquam si ipsi suæ naturæ diuinæ, cum qua in unâ subsistebat persona, suum ipsæmet diuinum stupens amorem, qui adeo humanam naturam deiecerat, attriuerat, submiseratque, quique fert opem omnibus, ipsum se vsque adeo reliquerat, pœnis omnibus totum exposuerat, solius ductu Amoris. O sapientia patris quæ ex ore altissimi prodijisti, attingens à sine vsque ad finem fortiter & disponens omnia suauiter, quantum contemneris! ut etiam post mille quingentos annos, iste stigmaticus hæresiaracha te affligat, saltem conatu suo. quidquid enim prudenter dicis & sancte operaris, id respuitur, illuditurque tanquam vanum, & reprehensibile accipitur à ludæis & Pharisæis & scribis, legum doctoribus. Quid mirū? quia odio habet te gratis, ideoque & verba tua sanctissima & doctrinā. Sicut enim exaltantur cœli à terra, ita schola tua Domine à scholis filiorum hominum: sic sapientia tua, à mundi prudentia. Discunt homines avidissime secreta naturalia, & causas & effectus & mutationes elementorum, & considerant motus siderum, testimonium perhibente ipsis conscientia ipsorum, quod non satis intelligant illa, quorum doctores & magistri esse volunt. Ipsi enim qui inter ipsos doctiores sunt, postquam ad fastigium scholæ tuæ peruenerunt, confitentur, se nihil perfecte sciuisse, quanto igitur magis in diuinis sine te, sine ecclesia tua caligauerunt?

TU vero Domine, cui omnecor patet & omnes voluntas sine verbis loquitur, sine perplexitatibus & erroribus doces mansuetos & humiles discipulos tuos altissimam sapientiā, quæ simul illuminat & inflammat: obsecro doce me voluntatem tuam, quæ est vere sapientia, ut à spiritu tuo deductus nunquam aliter interpreter sacram Scripturam, quam quo sensu accepit ab Apostolis & seruaui huc usque Sancta Mater Ecclesia, quæ à spiritu tuo regitur & sanctificatur, nihil mihi sit cum impijs, verba tua, quæ verba vitæ sunt, ipsam S. Scripturam ludibrio habentibus, hodie coram te illos damno & anathematizo, ac verbis tuis & præceptis constanter adhæreo, ut aliquando perueniam quo ducunt verba tua & præcepta, ad eam ciuitatem, ubi est dies æternus & vnus omnium, non priuatus spiritus singulorum.

§. 226. *Et continuo currens unus ex eis accepit spongiam implevit aceto. v. 48.*

Vel insignis quidam præ cæteris nequam, dum audiret hæc verba *Eli Eli Lamma Sabaethani*, ut & suam nequitiam & odium, & petulantiam in Iesum moribundum demonstraret apertius, & risum excitaret, & gratiam aucuparet Principum Iudæorum & populi, continuo currens accepit spongiam, & implevit aceto, quasi vellet indicare Christum Dominum aliena loqui & deliquia animi perpeti. Vel certe, verbum *Sitio* confestim voci *Eli, Eli*, subiunxit, cui tamen & ea occasione aliquis compatiens humana misericordia ad spongiam cucurrit. ne hoc ipso pietatis opere subvenire fuit permissus, dicentibus impiis, *Sine. sine.*

Vide & considera, o homo Christicola quomodo vel currat hic nebulo ut irrideat Dominum Deum nostrum, morientem, desolatum, clamantem ad Deum patrem suum in agone, ut eum refocillet non vino dulci & grato aut aliquo confortativo, sed magis ut cruciet adhuc ante mortem, irrideat: jocetur: vel si misericordiam motus hoc fecit, quomodo impediatur. Mi Deus, mi Iesu, in gratiam tantæ in te modo exercitæ iniquitatis, ludibrii, & malevolentia, da gratiam omni Christiano, & mihi imprimis, ne odio quempiam habeam, aut nocere velim, si ve in corpore si ve in anima, sed continuo currens exerceam potius opera pietatis, & misericordiam erga proximum, quam iustitiæ punientis.

§. 227. *Et imposuit arundini & dabat ei bibere. v. 48.*

Dum in maiorem Christi confusionem circa crucem expectarent & Principes & Seniores, adventum *Elia* cum populo ioco jactantes, accurrit miles qui impleverat spongiam aceto, imponit arundini, & in alcum effert, ori Iesu Agonizantis in Cruce, apprimat, Christum tamen magis affligit, quia defluens acetum ad vulnera per corpus nudum & dilaceratum motificat, & cruciat acerbitate sua, imo palatum exacerbat. Hæc fuit refocillatio Christi in tantis laboribus & angustiis.

OMi Iesu quid cogitabas in cruce quando audiebas tot scommata, quando videbas tantas nequitias populi tui in te, quando gustabas in tui derisum fel mixtum aceto! siccine fons vitæ, fons omnis gratiæ & dator omnis liquoris potaris aceto & felle! sed hoc pro mundi & meis excessibus in cibo & potu, pro nostra crapula & ebrietatibus. Proh malum ebrietas! vale crapula, imo apage, qua tam graviter offenditur divina Majestas & pro qua modo, mi Iesu gravissime satisfacis & luis. Tu sitis in Cruce, in agonia, in morte, & datur tibi acetum, mundus sitit & datur optimum vinum. &

sæpius

sæpius, eheu! dolor! sine siti datur ad crapulam & superfluitatem: Itane servus melius tractatur, quam Dominus? Creatura quam ipse Creator omnium Deus! Eheu doleo vehementer ob similes excessus & peccata gravissima, emendabo me ex nunc Domine, Tu robur ter & auxilium propter illum amarissimum fellis & aceti potum, & sitim meæ salutis, ut satureris. Sitis enim tua mea salus est & redemptio univerforum.

§ 228. *Cæteri autem dicebant, sine videamus an veniat Elias liberans eum. v. 49.*

Dum continuaret miles ille in porrigendo spongiam aceto plenam & felle Iesu, cæteri astantes illusorie dehortabantur eum, ut cessaret ab obtrudendo ad os Christi benedictum, spongiam, ne forte vel suffocaretur ante adventum Eliæ, quem irrisoriè expectare se simulabant: alii ex livore & odio in Iesum dicebant militi porrigenti, *sine, hoc est, cessa, noli ei ultra propinare acetum, ne citius moriatur, sed diutius agonizet & illudatur à nobis & crucietur, quia inimicus noster est pervertit gentem nostram, & legem Moysis, Regem nostrum se fecit, cum non habeamus Regem nisi Cæsarem, contrarius fuit operibus nostris, ideo & nos sumus ei in omnibus contrarii; & lentissima, & amarissima morte mori eum desideramus.*

O Dulcis Iesu, mitissime Iesu, patientissime Iesu, quid fecisti populo huic, aut in quo molestus fuisti, ut ita te odio habeat nec satiari possit in te affligendo, nova continuo excogitando tormenta in te: per omnes sensus & prolongando ad hæc vitam, Certe tu nihil mali feceras eis, sed in te puniebar ego *Quid ergo tibi retribuam bone Iesu pro omnibus quæ retribuisti mihi? Calicem salutaris accipiam & nomen Domini invocabo, & laudabo, tua adjuvante me gratia, in æternum. Amen.*

§. 229. *Iesus autem iterum clamans voce magna v. 50.*

Paulo ante circa horam nonam exclamavit Iesus voce magna ut omnes attenderent ad verba testamenti sui ad patrem dicendo: *Eli Eli*, nunc volens emittere Spiritum iterum clamat voce magna ostendens in hoc se verum hominem, verè passum post tot exardatos labores, angustias, contumelias, irrisiones, flagella, verbera, cruciatus, ita ut jam sit factus peripsema & ludibrium toti mundo ab ijs pro quibus passus sit, jam pro iis quoque mori se paratum, unde ex Cathedra sanctæ Crucis extensis brachiis ab Oriente in Occidentem, vel Septentrione in Austrum, in medio terræ positus voce magna clamat, & quasi convocat totum mundum protestando se patri irato satisfecisse in omnibus quæ promiserat ipsi pro genere humano

redimendo & reconciliando, nunc restare ultimum, scilicet mortem, ut totus igitur mundus, tam absentes quam præsentis mortales, audiant & attendant quanto cum dolore & nihilominus, cum quam perfecta ratione moriatur, testimonium perhibere possint suo tempore mortis ejus: ultimam & sanctissimam addit vocem.

O Christe, jure igitur laudant te & adorant, glorificantque omnes fines terræ, & ego licet minimus in gratitudine, maximus tamen peccatorum, humilio me ideo ante te mi Jesu & dico tibi deberi omnem laudem & gloriam & honorem, & potestatem & gratiarum actionem in sæcula sæculorum amen, cum hac mea annexa supplicatione humillima, ut cum mori debueram, clamē quoque ad te misericors Deus clamore valido, & cum lacrymis tactus dolore cordis ob multitudinem peccatorum meorum, & desiderio te videndi & ad te perveniendi, Anima Christi sanctifica me, Corpus Christi salva me, Sanguis Christi inebria me &c.

§. 230. *Emisit Spiritum. v. 50.*

Spiritum, creatum scilicet seu animam creatam, quæ humanum corpus & passibile & conceptum de Spiritu Sancto, natum ex Maria Virgine triginta tribus annis informarat, jam è Cruce ex eodem corpore emisit non recta ad cælum, vel quo libuisset, sed in inferiores terræ partes, scilicet limbum Patrum, ubi detenti parentes primi cum filiis suis Patriarchis & Prophetis & Sanctis Dei expectabant redemptionem, per hunc verum Dei filium. 2. Infernum, ut eundem Rex gloriæ Christus statim detriumpharet, & quasi victor coram hostibus intraret. Impletum est tunc quod in psalmis insinuat, nempe ut Chorus Angelicus ante faciem eius portas Principum tolli præciperet, tunc ploratus & eiulatus Ægypti magnus insonuit in toto inferno, viso suo Iudice. Nec amore aliorum hominum emisit spiritum, sed singulari quodam modo, non enim coactus, aut præter suam voluntatem, sed voluntariè sacrificavit & tradidit in manus patris spiritum suum. Hinc sole clarius patet, sic redemptos captivos iam non amplius esse nostri juris, sed Christi, qui membra nostra suis membris, nostras virtutes & potentiam, suis viribus & potentia, nostrum honorem & divitias, suo honore & divitiis nostrum corpus suo corpore, nostram animam sua anima ineffabiliter redemerit, solverit, & sibi ut spoliū victo hoste acquisierit.

Placet mihi dulcissime Jesu, placet me esse tuum Mancipium. Id esse volo & permanere in æternum: bonum enim mihi est esse tecum, bonum valde & jucundum & laudabile. Benedictus sit itaque Deus Pater, qui me creavit,

creavit; Benedictus Filius, qui me redemit; Benedictus sit Spiritus S. qui me & ad hanc gratiam vocavit & Sacramentis suis sanctificavit. Laudent igitur & mecum in gratiarum actionem ipsum meum redemptorem cum Patre & Spiritu S. cœlum, terra, mare & omnis creatura ejus in æternum incessabiliter amen, amen: fiat, fiat.

§. 231. *Et ecce velum templi scissum est in duas partes à summo usque deorsum. v. 51.*

Ecce, ô homo, ad mortem creatoris tui moventur res inanimatæ, & cum vitam non habeant, luctum atque amorem assumunt & planctum quia rumpi, & quasi annihilari desiderant præ indignatione, & iniustitia, & crudelitate creaturæ rationalis in Deum factorem suum: alix motæ sunt & sonitum dedere præ gaudio, ob triumphantem Iesum contra inimicos ejus & in interitum & terrorem impiorum: facta est autem hæc scissio grandis veli in templo, tum in detestationem Sacrilegii, quod commiserunt in Deum Judæi, tum in abominationem desolationis obventuræ iam iam veteri illi testamento: Summus Sacerdos Dei Caiphas cum audivit à Christo ipsum esse filium Dei, quasi hoc blasphemum esset scidit vestimenta sua in signum doloris: Deus etiam huiusmodi signum dare voluit in detestationem sceleris istius, quo & indicaret referata nunc esse mysteria veteris testamenti quæ variis modis tecta erant, necnon Sancta Sanctorum, id est gloriam cœlestem patere beatis per apertionem vulnerum Christi, & copiosam effusionem sanguinis ejus, item abolitionem legis Judaicæ & transmigrationem Dei à Synagoga ad Ecclesiam, ad quod verificandum scribit S. Ephrem serm. de pass. Domini tunc temporis Columbam è templo evolasse, ut indicaretur migrasse à templo Iudæorum spiritum sanctum eiusque gratiam: & venire ad Ecclesiam Dei novi Testamenti, quam ipse spiritus sanctus accepit regendam & tutandam in sempiternum.

Veni Domine, & in me quoque velamentum intellectus, cæcitatem, & velamen voluntatis, malitiam & velamen potestatis executivæ, Excusationem à summo usque deorsum dirumpe in me & in cunctis qui in militante adhuc Ecclesia his velamentis sunt tecti. Revela te in nobis & ostende quod habites in nobis per illuminationem fidei exaltationem spei, fervorem caritatis, conversationem sanctam remoto omni fallaciæ & doli velamento Amen.

§. 232. *Et terra mota est. v. 51.*

Indignatur scilicet quod tam facinorosos & scelestos Deicidas portare debeat & crudeles in Creatorem alere, & quod non liceret eos vivos absorbere

abhorrere, sicut olim Core Datan & Abiron in seruum Dei Moysen solum peccantes. Tremebat terra præ indignatione, & erudiebat nos, quod & corda nostra debeant tremere & mouericum Dauide contra peccatores & sceleratos mores dicente; *Vidi prauaricantes & tabescebam quia eloquia tua non custodierunt.* item compati Christo cum S. Hieronymo dicente: *Omnis creatura Christo moriente compatitur, sol obscuratur, terra mouetur, petre scinduntur, monumenta aperiuntur, velum diuiditur, sed heu solus homo non compatitur, pro quo solus Christus patitur.* Sed & ostendit hic terræ motus iram Dei vehementer accensam esse, contra illos qui Christi mortem & passionem procurarunt, prolongarunt, spernunt sibi que non applicant: & tamen pro pudor atque dolor quanti hoc considerant? quanti curant? Ah quis dabit intellectum, vt hæc intelligant & agnoscant? Quis memoriam, vt recogitent? Quis lacrimas vt defleant noctes & dies perfidiam suam, negligentias suas, & peccata quibus iram tuam ô Deus commerentur mortales?

S Vauissime Iesu propono ex nunc, tua adiuuante gratia noctes & dies pendere qualia & quanta pro salute mea passus sis, quomodo cum adhuc inimicus tuus essem, redemeris me, cum tanquam ovis perdita oberrarem, multo sudore & labore me quaesieris; magno cum cruciatu inuentum patri obtuleris saluandum, enim vero hoc opus magni amoris est! da vt amorém amore compensem hic, ne sim causa doloris & vindictæ, quandoque in me etiam creaturarum inanimatarum.

§. 234. *Et petra scissa sunt.* v. 51.

Etiam durissima illa Creatura, Petre liquefactæ sunt præ Compassione, & indignatione, ita vt scinderentur in partes, dum rationalis creatura Deum suum scindere non erubescit, rescindendo vinculum unionis inter Corpus & animam Christi.

A Ttende tibi, ô Christiane, qui nunc Ecclesiam Christi scindis Schismate, uti olim Christum ipsum scidit Iudæus. Vide, inquam ne petre in Christi morte iam scissæ super te cadant, & te deprimant in infernum. Ad scissuram petrarum, conuertitur latro, & agnoscit Deum centurio, agnoscit & miles & tundentes pectora sua præ dolore peccatorum; clamat Centurio, *Vere filius Dei erat iste,* clama & tu vere illa Dei erat Ecclesia, quam dirupit Lutherus, & confregit Calvinus, quoniam ex eo tempore mala infanda inundauerunt, Virtus Germanorum; quæ erat quasi petra solidissima, contracta est, dissipata est &c. O dolor!

§. 234. *Et monumenta aperta sunt.* v. 52.

Hoc miraculo Deus toti mundo significat, se iam per mortem suam fregisse

fregisse portas mortis & inferni, sicut fregisset claustra monumentorū vt & monumenta fortentia cordium peccatorum aperiantur, & cum Christo resurgere se disponant & viuant cum eo in æternum. Christus siquidem monumenta voluit prius aperiri, postmodum vt resurgerent corpora mortuorum. Prius enim mortificari debet in nobis regnans peccatum, ut possit subintrare iustitia sicuti & ipse primò mortuus est, & resurrexit tertia die. mortuus est propter peccata nostra, & resurrexit, propter iustificationē nostram. hoc est, per mortem soluit debitum nostrum & vt commemoramur effecit: per resurrectionem vero suam deduxit nos ad fructificationem per sanctam vitam ex ipsius vita Sacramentis tanquam canalibus deductam.

O Bone Deus, utinam etiam monumentum meum in die iudicij aperiat, ad exeundum in Sanctam ciuitatem Dei, Ierusalem supernam. Vt autem hoc fiat olim aperi Domine nunc & frange seras cordis mei, vt tibi pateat omni momento, fiat tibi monumentum semper nouum & mundum, vt in eo morari sit tibi delicia: inde odor fragrans vnguenti Spicati pistici exspiret: inde exilient cogitationes malæ, cōsurgant autem & floreat ibi omnis generis virtutum flores & fructus boni operis: vt tu bone Iesu in me, & ego in te maneam, crescam & viuam. Amen.

§. 136. *Et multa corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt. v. 52.*

Causa, cur monumenta aperta sint fuit, vt inde multa corpora sanctorum, quorum animæ detinebantur captiue in inferioribus terræ partibus, limbo scilicet, exsoluto iam lytro per mortem Christi, redirent ad sua corpora & resurgerent ad annuntiandum Iudæis potissimum peccatum suum, Christi veri Dei & Messie veritatem & mortem, & resurrectionem, vt sicut ipsi potentia istius veri Dei & Messie surrexerint à mortuis, ita propria sua virtute ipse resurrexisset, vt sic ultra nec apud Iudæos nec Ethnicos vlla dubitatio de veri Dei & Messie aduentu morte, & resurrectione relinqueretur.

Scio Domine & firmiter teneo me resurrecturum, ut isti, cum corpore hoc, ad reddendam rationem, pro vt gessi siue bonum siue malum; da igitur gratiam, vt in corpore sancto resurgam sicut hi sancti, quos è limbo misisti recipere corpora sua, vt tuæ personæ veritatem, mortem & resurrectionem annuntiarent.

§. 137. *Et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius. v. 53.*

Monumenta aperta sunt eo tempore quo Christi corpus pendeat adhuc in cruce in terrorem & signum maximi portenti futuri, vt in se redederent Iudæi & penitentiam agerent, & crederent Christum verum Dei filium esse mortuum, & resurrecturum. Sed nec prius corpora Sanctorum

è monumentis vitæ, exierunt & resurrexerunt, quam verus Messias Iesu Christus, qui mortuus fuerat in Cruce, & sepultus, resurgeret, ut esset primogenitus resurrectionis ex mortuis.

Domine Iesu, quidquid sum gratia tua sum, siue enim viuo, siue mortuo, aut quid aliud ago ex tua gratia & virtute id sum, quod sum, sum & operor, & spero, cum igitur eadem gratia tua efficiente, sim aliquando de monumento meo exiturus ad diem Iudicij Magni, da obsecro gratiam, ut in præsentis vitæ per confessionem sinceram, tanquam resurrectionem primam libenter & crebro exeam de monumento conscientie meæ, ut sic merear partem in resurrectione secunda.

§. 237. *Venerunt in sanctam ciuitatem. v. 53.*

Haud dubie in primariam illam ciuitatem Ierusalem, ad quam ex varijs mundi partibus, per totum mundum iri solebat qui surrexerant sancti, conuenerint, ut annuntiarent Christi mortem & resurrectionem. sicut enim tenebræ visæ fuerunt per totum orbem & terræ motus magnus factus est, ut quisque sanctorum ei, ubi mortuus & sepultus fuerat, regioni esset quasi obles & testis gratiæ, tam in remissione peccatorum, quam iustificatione iam à Deo præstita ac porto præstanda. Idcirco statuo apud me magni facere Sanctos utpote à Deo adeo euectus, ut voluerit eos secum resurgere, colam igitur eos ut Dei magnos amicos.

Deus meus resurrectio mea, & vita, tu solus scis ubi moriar & quomodo moriar, obsecro igitur per mortem tuam & resurrectionem tuam, ut ita moriar, ut in die Iudicij resurgere queam cum sanctis tuis gloriosus, & cum iisdem ingredi in ciuitatem de qua gloriosa sunt dicta, cuius laceria est agnus Dei.

§. 238. *Et apparuerunt multis. v. 53.*

Commodissime multis apparuerunt, qui Ierusalem ciuitatem erant ingressi, utpote ciuitatem, in qua quasi mundus confluerat, ubi & ex omni gente & natione habitabant, quibus se spectandos exhibebant, maxime vero notis & discipulis Iesu, alijsque Iudæis necdum ad Christum conuersis, ut eis fidem & resurrectionem Christi persuaderent, quasi eius testes & præcones, ut ex eorum resurrectione certiores redderentur de Christi resurrectione, cogitantes quod si hos suscitauit multo magis se ipsum resuscitauit.

Deus meus, miserere mei, ut & ego per gratiam tuam excitatus à peccatis, appaream his, quibuscum peccaui, conuersus, & eosdem ad penitentiam

nitentiam satragam pertrahere, docere & informare uti S. Bonifacius.

§. 239. *Centurio autem & qui cum eo erant custodientes Iesum. v. 54.*

Hic centurio erat cum sua cohorte in monte Caluarie destinatus per Pilatum, & Principes Iudeorum ut ab omni tumultu coerceret populum, & custodiret Iesum, donec mortuus in Cruce, & statutum esset de corpore quid ei esset faciendum. Verum hi miseri nescierunt primo quid custodirent, mox beati facti ab ipso, quam custodiebant, agnouerunt, dum esse suo Centurione, indubie uno e Romanis, ad quos iam tum gratia Christo a Iudeis deflexit.

O Utinam & ego tantam curam haberem tui, mi Iesu, in bono, quantum hi Principes in malo, ut te custodirem, mecum semper in ore & corpore ferendo, ore laudando & benedicendo, corpore & corde tenendo & amando, & nunquam dimittereris a me vel per minimam displicentiam.

§. 240. *Viso terra motu & his qua fiebant timuerunt valde. v. 54.*

Cum viderunt tam milites quam Centurio tot miracula in caelo sursum & in terra deorsum, solis & lunae obscuraciones praeter ordinem pleno die, motum terrae, petrarum fragorem, timuerunt valde, ne forte a terra vel viui dehiscerentur, vel lapidibus obruerentur. Bene, Bene Posuit enim Deus tertorem, nobis in secundarium paedagogum quando Iesum Dei inspirationem detrectamus sequi. O quot homines ad frugem deduxit, salutaris timor!

Domine Iesu saepe video mirabilia in rerum natura prodigia & terribilia, tonitrua, tempestates, ventorum turbines, aquarum inundaciones, urbium euerisiones, tot bella & mutationes, mortes & insidias, merito igitur timeo te Domine bone Iesu, timore Sancto, sed & oro te timeant te omnes homines propter mirabilia tua.

§. 241. *Dicentes: Vere filius Dei erat iste. v. 54.*

Beati vos, qui post tot visa mirabilia, & terrores coacti tandem estis agnoscere verum Deum & Messiam, & confiteri cum alleueratione: *Vere filius Dei erat iste.* Sed & beati sunt qui simili modo exterriti, ad Dei agnitionem & confessionem pertingunt.

Vutinam & ego per timorem mihi incussum semper veniam ad confessionem, & confitear cum Centurione lingua & moribus, imò gratia Martyrij Dominum nostrum Iesum Christum.

§. 242. *Erant autem mulieres stantes a longe qua eum secuta fuerant. v. 55.*

Adducit hic Euangelista quasi testes huius tragœdiae & confessionis mulieres

mulieres quæ steterunt in monte Caluariæ licet à longe, & hanc tragediam viderunt & audierunt, & quæ in vita Christum Iesum secutæ fuerant, vt audirent verbum eius & miracula viderent, modo etiam vt & finem vite eius viderent, an verba vltima vite eius conuenirent: optima tes, quod in vita fideles Magistro, etiam in morte fideles perstitissis. stantes autem erant à longe, ob multitudinem armatorum, & confluentium virorum, ideo proprius accedere non commode poterant & præ verecundia & honestate muliebri melius à longe stabant, quam sese ingerebant, ut & ego verecundiam meæ personæ conuenientem semper retinere addiscam.

Domine etiam si non fuerim corpore præsens cum hisce mulieribus in monte Caluariæ ad videnda mirabilia hæc & miranda: at tamen etiam atque etiam rogo te piè Iesu maneant illa scripta in corde meo, vt ea mediter nocte atque die, & sic à longe non distantia affectus, sed solius temporis & loci, disunctus intervallo contempler tuam S. Passionem, maxime in Missæ sacrificio.

§. 243. *Ministrantes ei.* v. 55.

Non de vulgo fuere istæ mulieres, quæ de longè aspexerunt Domini exitum, sed eximie piæ & deuotæ, non solum aliqua pietate durante ad horam, sed assidua, & operibus, maxime liberalitatis, contestata. utpote quæ Christo in vita vsque ad mortè Crucis, ministrauerant, & omnè humanitatem. istæ cum B. V. Maria sunt Fundatrices status cælibis, status Virginialis, ac vidualis in Ecclesia Catholica celeberrimi, cuius professas, olim Diaconissas appellarunt, eo quod Sacerdotibus & Episcopis ad paramenta sacerorum texenda, lauandaque, item ad instructionem mulierum ac puellarum subseruirent.

Domine, doceor hic multa à tuo S. Euangelista. 1. beneficia aliorum describere & prædicare, peccata celare. 2. Triumphum gratiæ tuæ, quæ in sexu fragili cessantibus viris sese exerebat. 3. Ecclesiam Catholicam Romanam, vere esse eam quam tu fundasti verbo & exemplo. In hac enim sola viget professio Diaconissarum Virginum, & Viduarum ministrantium religioni, nuptias negligentium. Gratias tibi ago pro tuis doctrinis, da vt istæ perseuerent semper & opere compleantur assidue in tua Ecclesia.

§. 244. *Inter quas erat Maria Magdalena, & Maria Iacobi & Salome, & Iosiph Mater, & Mater filiorum Zebedai.* v. 57.

Vt posteritati constaret, quænam potissimum fuissent istæ piæ, fortes & deuotæ mulieres, quæ Christum & in vita & in morte secutæ ministrave-
eas,

rant, & statum sanctum calibatus inchoaverunt, inter alias istæ quinque speciatim nominantur, quarum major pars viduæ videntur fuisse, eæque notæ & probatæ vitæ, ut iuxta Apostoli Pauli doctrinam, ad statum Diaconissatum non nisi provectæ ætatis mulieres, quo ad prudentia dictat, eæque inculpatæ vitæ, admittantur. Et si enim Maria Magdalena inter eas nota omnimodum non caruit, eam tamen heroice in domo Simonis & alias expunxit.

Vtinam bone Jesu, nunquam Sacerdotes errent in delectu feminarum quas vel ad solitariam in claustro vitam, cum Maria, vel activam cum Martha admittent: utinam prudenter agant, cum iisdem & procedant in timore Dei, non sui commodi temporalis intuitu, ne vituperetur ministerium Dei, sed adjutorio earum honorificetur Ecclesia Christi, & ædificetur.

§. 245. *Cum autem sero esset venit quidam homo dives nomine Ioseph ab Arimathia quia & ipse discipulus erat Iesu. v. 57.*

Paulatim incipit se prodere efficacia mortis Christi, ecce enim Centurio, ecce milites confitentur, mulieres perseverant, accedit ad hos homo Dives, nobilis & Centurio, nuper timidus ad confitendum Christum, nunc audax & fortis: accedit ad Pilatum audacter pro mortuo, qui antea ne quidem domum Pilati invisere audebat pro vivo, & modo intrat, alloquitur Præsidem, petit corpus Iesu, insinuans aperte se esse amicum Iesu Christi, & eius discipulum, magni se facere, quem ille crucifixit &c.

Domine Iesu ista mutatio est de manu tua, non venit ex horto cordis humani talis flos, sed zizania. Veni ergo Domine Iesu, veni & operare etiam in nobis tam potenter ad suam gloriam, nostram salutem. Si negleximus mane venire ad te & cito, saltem serò advenire non pigeat. Tu Domine nos sero revertentes suscipe, & fac nobiscum signum in bono, ut videant qui oderunt nos & confundantur.

§. 246. *Hic accessit ad Pilatum.*

Accessit sane plenus fide & spe in Deo, quod sit futurus voti compos accessit & instinctu & motu Dei, ut peteret corpus Iesu, ne maneret in tanto Paschatis festo in patibulo crucis in ignominiam & ludibrium, sed finito cursu redemptionis assequeretur promeritam gloriam. Libere accessit, quia vir erat in dignitate constitutus, dives & magnæ authoritatis, Senatorii ordinis & inter Principes: & forte à D. Virgine Maria Matre Iesu rogatus vel à Ioanne Apostolo, vel aliis Christi discipulis fuerit sollicitatus, ut pro dignitate sua, & reverentia Corporis Christi accederet ad Pilatum, & peteret corpus Crucifixum Iesu: facilius enim ipse poterat obtinere uti

X 3

Principis

Princeps & senatorij ordinis, quàm si vel mater Iesu vel quispiam discipulorum vel Christi consanguineorum, quorum maxima pars de populo erat, petivisset.

Domine cuius providentiæ non est numerus, Ecce dum mater tua, & discipuli tui solliciti sunt quomodo corpus tuum vel redimere vel recuperare possint, ut id honeste pro meritò sepeliant, en adest homo & Iudæus & Princeps Iudæorum pro consolatione tristis matris tuæ & discipulorum tuorum, petit & obtinet corpus Iesu ad sepeliendum, Omnia Dei providentia! Per hanc igitur providentiam tuam, mi Deus, mihi adesse & succurrere opportunè digneris; maximè in mortis hora, quando rationem redditurus sum de omni actione mea, cogitatu, verbo & opere.

§. 247. *Et petit Corpus Iesu.*

Finis huius accessus Iosephi ab Arimathia erat, ut peteret corpus Iesu deponi de cruce, ad sepeliendum iuxta morem Iudæorum, qui solebant deponere corpora mortuorum in patibulis, tum alias ob maledictum, tum propter magnum Festum imminens Paschæ, quo ipse Ioseph usus est argumento apud Pilatum, ut facilius obtineret, non enim poterat vel propria autoritate vel Caiphæ Pontificis vel Senatus-Consulto quia ius gladii perdididerant, & Romanis iure belli & fisci Cæsarij concesserant, unde debebat ab ipso Pontio Pilato præside Romanorum eam licentiam deponendi corpus Iesu & sepeliendi obtinere: neque detinebat ipsum contumacia, quam alij Principes & Seniores Iudæorum intendebant, ne irent cum Pilato ad prætorium, sed charitas & amor in Christum superabat illum timorem, & sic mortuum honorate satagebat quem vivum coluerat.

Bone Iesu sic & ego curam mortuorum habeam ex charitate ad sepeliendum vel conducendum, ut exerceam opus misericordiæ, tuo doctus exemplo & huius Sancti viri ab Arimathia gratis & propter retributionem solam quam tu promissisti faventibus opera misericordiæ in die Iudicij: in quo dices; *Venite benedicti patris mei percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi.* Exerceam obsecro Domine ita misericordiam ut regnum promissum percipere merear cum hoc S. Iosepho & c. SS. Misericordiæ cultoribus. Amen.

§. 248. *Tunc Pilatus iussit reddi Corpus Iesu. v. 59.*

Ad petitionem tanti viri & Principis, & ob causas ab eodem allegatas iussit Pilatus

Pilatus reddi corpus Iesu Iosepho, qui non per alium, sed semetipsum curavit deponi, & afflictæ Matri Mariæ restituit corpus filij ut & cum ipsa terræ mandaret. Tantus amor & fervor erat in hoc homine Principe, ut pro charitate Dei & matris eius, non detrectare adire ipsum hominem gentilem Pilatum, & domum eius intrare contra morem Iudæorum, non attendens invidiam & oblocutiones Iudæorum, ex eo quod peteret, imo proprijs manibus deponeret corpus Iesu à Cruce, sed & portaret & sepeliret in proprio sepulchro recenter sibi præparato. Verè justitiam dilexit & æquitatem vidit vultus eius: sciebat namque quanti pretij & dignitatis esset hoc corpus deificatum, & quod per invidiam tradidissent morti contra omnem iustitiam Iudæi, ideoque & ipse cum Christo iusto iustus mori cupiens suscepit hunc amoris divini laborem, & iustitiæ opus contra Iudæorum machinationes & investivas omnes triumphator.

Domine Iesu, scio quod maiorem charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis, vel iustitia. Ecce hic dives & Princeps ex charitate corpus tuum à Cruce deponendi, & sepeliendi honorifice, exponit se periculo mortis & invidiæ Iudæorum, & Principum, & Seniorum ut tibi soli serviat & Matri pro iustitia, da quoque & mihi hanc gratiam ut in omni actione & occasione pro te & tua iustitia ignominiam pati imo mori non recusem.

§. 249. *Et accepto Corpore. v. 60.*

O quanto cum gaudio exultavit, quod dignus fuerit habere hoc sanctum Corpus illud tangere, deponere, reddere, afflictæ Matri, & id honorare & sepelire: Quâ festinatione illud deposuerit, ne per importunam Iudæorum & Principum invidiorum instantiam apud Pilatum sententia mutaretur! ô quot lacrimis amoris lavit hoc corpus Iesu inter deponendum, quot oscula fixerit salvificis illis vulneribus. Certabat in eo luctus & gaudium. Luctus ob crudelitatem exercitam; gaudium ob impetratam potestatem sepeliendi & honorandi corpus Iesu, modico tempore quo ipsum erat mansurum visibiliter in terris. O quot genu flexiones! quot adorationes ab astantibus exhibitas credemus! Quis non flevisset, si Christi matrem vidisset in tanto supplicio acceptantem à Cruce filium!

O domine fleam me peccatorè omni momento, fleam te iustum iudicem pro me patientem, Christi matrem fleam contristantem & dolentem, & quod sim causa tantæ crudelitatis.

§. 250. *Ioseph inuolvit illud in sindone munda. v. 59.*

Ioseph cognoscens quantus honor deberetur huic corpori, & quam
imma-

immaculatum, quamque Sanctum esset, quo nil sanctius sub cælo & mundius exstabat, accepit & attulit secum linteum pretiosum, candidum & novum, & inuoluit illud corpori Christi ad sepeliendum; indicando per hoc quam puri, quam candidi, quam sancti & immaculati esse debeant homines, qui Christi corpus in Eucharistia assumere intendunt, & quodammodo in se sepelire.

Væ igitur miseris illis qui conspurcant corpus vel animam suam peccatis, in quibus tamen illud benedictum corpus toties recipitur & quasi sepelitur, certe Domine Iesu non ibi in sindone munda, sed, pro pudor & dolor! in cloaca iacet fœtidissima, & sordibus plena, & tamen non dedignaris ad nos venire & despectum illum perferre, ô charitas infinita!

Domine Iesu patientissime & mundissime, si unquam id à me quoque factum est doleo, & rogo veniam, petoq; abs te, qui solus potes mundare quem vis, munda cor & corpus meum, ut veniens ad me in S. Eucharistia toties delecteris habitare in me quasi in sindone munda.

§. 251. *Et posuit illud in monumento suo novo quod exciderat in petra. v. 60.*

Magnum signum reverentiæ & amoris erga Dominum quod post eius mortem ipse Princeps venerit ad sepulturam eius, deposuerit corpus è Cruce, illud ipsum involverit sindoni, ipsum portaverit ad sepulchrum & proprium cesserit excisum noviter in petra monumentum.

Domine, da mihi obsecro gratiam, ut edam quotidie signum aliquod amoris tui erga proximos & propter te sive in vivos sive defunctos & sic quotidie præparem tibi sepulchrum noviter excisum in petra cordis mei, nam id verè petra est, & quidem durissima, nisi per te mollescat, ceterum Pharaonis indicat mihi quale sit sine te cor meum: quale illud fait, meum erit, si gratia tua deseruerit me. Ne igitur desere me, ne recede à me, sed quiesce in me, ut sit mihi salus à te.

§. 252. *Et advoluit saxum magnum ad ostium monumenti. v. 60.*

Prudenter advoluit saxum magnum Sanctus ille Iosaph monumenti ostio, ut illæsum custodiretur corpus Iesu, ne vel à bestiis laceretur, vel ab ipso invidis ludæis ignominia in ipso adhuc sepulchro afficeretur. advoluit autem quia propter magnitudinem & pondus portari non poterat. Id ipsum coaptavit ostio, ne leviter inde vel revolui & deportari posset.

Mi Iesu, utinam ego imitarer prudentiam & studium huius Sancti, utinam mysticum saxum advolverem custodiæ cordis, nimirum constantiam, ut ubi tu semel intraveris & sepultus in eo fueris, inde nunquam possis

possis erui, aut tolli per malignorum suggestionem spirituum vel concupiscentiam carnis, vel oculorum, vel superbiam vitæ. Obsecro igitur bone Iesu, ut mecum semper sis, maneas, mecumq; opereris omnia ad tui solius maiorem gloriam. Amen.

§. 253. *Et abijt. v. 60.*

Absolute munere suo, quo ad sepulcrum Christi, sanctus ille Ioseph abiit de sepulchro tristis, quod non possit diutius commorari in loco sepulcræ & custodire ipsemet, ne quid mali accideret, donec videret resurgentem die tertia, relictis ad sepulchrum Domini Maria Magdalene & altera Maria, abijs autem ipse in Civitatem ut adverteret quid populus, quid scribæ & Pharisei dicerent de Christi sepultura, quid ultra machinarentur, & si quid mali putaretur, ipse averteret, abijsque in domum suam meditando jugiter ignominiam Christo innocenti factam, & iniusticiam, acerbiter dolorum eius & mortis, expectans triduum resurrectionis.

Domine da mihi & hanc gratiam, ut tui singularem curam agam, ne offendaris ullo modo, aut ignominia honori tuo aduratur sive per me sive per alium, sed semper iugiter meditando præsens sim tibi sive in monte Calvariæ, sive sepulchro, sive alibi in terra, sive in cælo mirabilia & inscrutabilia beneficia tua, quorum non est numerus, expendendo mecum.

§. 254. *Erat autem ibi Maria Magdalene & altera Maria. v. 61.*

Abiens Ioseph reliquit ad sepulchrum Mariam Magdalenam & alteram Mariam nempe marrem Domini, quæ licet vidissent sepulchrum Dominum, & iam saxum advolutum magnum, attamen præ charitate erga Dominum, divelli à sepulchro non poterant donec reverentia militum adventantium pro custodia arcerentur, paratæ utique manere noctes & dies donec viderent resurgentem Iesum plenæ fide spe & charitate, quod etiam eadem ante omnes mortales paulo post promeruerunt.

Domine, tali amoris vinculo tecum uniri etiam me opto, ut à te nec nocte neque die cogitatione separet, donec veniat dies resurrectionis æternæ.

§. 255. *Sedentes contra sepulchrum. v. 61.*

Sedentes autem erant contra sepulchrum ea intentione, ut ipsæ custodirent, & essent testes ne quid mali vel ignominia fieret sepulchro aut Domino sepulto, eumque suis vigiliis honorarent, precibus, meditationibus, commentationibus pijs & devotis, fletibus & desideriis devotionis:

Y

unde

unde meruerunt videre primum resurgentem Dominum quia fuerunt perseverantes apud Dominum.

Domine ista considerans oro ut sedeam ad sepulchrum tuum cum hisce duabus devotis fœminis flens & gemens, quod te amiserim aliquando per peccatum. Sed & expectem resurrectionem tuam in corde meo qua eluceas iterum animæ meæ, & revertar ad pristinum innocentiae statum, & salutis, nec unquam quiescam donec tecum in gratiam redierim.

§. 256. *Altera autem die qua erat post Parasceven. v. 62.*

Dies altera post Parasceven est dies Sabbathi & quidem isto anno Dies solemnissimus Paschæ, in qua feriari debebant juxta legem Moysis Judæi, neque convenire ad judicium; judiciales enim causæ prohibebantur festivis diebus, maximè tali festo. Sed tanta erat invidia, & odium in Christi personam etiam post mortem, ut cogitarent & consilium inirent, quomodo etiam post ignominiosissimam mortem crucis, Christo ignominiam inferrent, inierunt ergo Consilium, ut occluderetur Christi sepulchrum taliter ne memoria eius ultra haberetur. nec deerat eis indignatio, quod Pilatus corpus eius sepeliendum dedisset Josepho ab Arimathea: maluissent ut etiam in die sancto Paschæ (contra tamen ipsorum consuetudinem) ignominiosissime adhuc pependisset in cruce inglorium & despectum toti mundo.

O Domine custodiam ego omni tempore vitæ meæ sabbatha & dies festos ab Ecclesia celebrari institutos, nec quidquam in ijs faciam aut tractem quod non cedat ad tui gloriam & proximi utilitatem: minime vero cogitem facere peccatum aut iniquum consilium de proximo lædendo vel circumveniando, uti pertinaces isti Judæi fecerunt.

§. 257. *Convenerunt Principes Sacerdosum & Pharisei ad Pilatum. v. 62.*

Convenerunt in die sancto Sabbathi, non nominat clare Sabbathum Evangelista, sed dicit, *altera die post Parasceve*, eo quod his de quibus loquitur non erat Sabbathum seu requies iuxta legem ipsorum, sed dies inquietudinis, dies mali consilij, dies ulterioris persecutionis & odij in Christum & discipulos, turebant enim instar rabidorum contra Iesum, & S. Iosephum & Nicodemum quod tam honorifice sepelivissent corpus eius; ideoque non curabant etiam transgredi præceptum de Sabbatho sanctificando positum. nefas erat illis tractare cum gentilibus, nefas ingredi prætorium aut domum Pilati gentilis in tanto festo & adeò per Moysen comendato: sed, ô hypocrisis! ut nocere possint, & nomē Christi à terris abolere, non curant prælivore transgredi sabbatum & tractare prohibita, alloqui gentilem &

intra-

intrare domum eius & hoc faciunt illi ipsi qui nolebant ut Christus verbo aliquo hominem in sabbato sanaret. O iterum hypocrisin! O Pharisæismum!

Mansuetissime Iesu, *Gens hac sine consilio est sine prudentia utinam saperent & intelligerent ac novissima providerent*: Tu certè Domine prædicasti animam propriam odio habendam esse, proximum diligendum, & illi faciendum bene: illi vero perverlo consilio abeunt in reprobum sensum, ardentissime amantes vitam, & honorem, & carnem suam, & odio habentes honorem tuum, & carnem tuam & vitam tuam, qui tamen es vita æterna. O bone Iesu, ne me permittas unquam in huiusmodi hypocrisin devenire, ut quod verbis damno, opere expleam; & quod in aliis damnare debeo in me incastigatum dimittam.

§. 258. *Dicentes: Domine, recordati sumus quod seductor ille dixit. v. 63.*

Principes Iudæorum ita in Christum exacerbati erant, ut flammam livoris & invidiæ intus conservare non valerēt quin erumperet, etiam post ignominiosissimam mortem, licet non ignorarent ipsum Christum fuisse innocentissimum, vitam sanctissimum & divinum, omne bonum & docuisse & præstitisse ut probant verba eius & miracula. Video, quo modo ipsa peccata peccatores suos torqueant, & quam nullam eis dent requiem, imo quomodo eos deprimant. nam, ecce, hi qui pridie non habebant Regem vel Dominum nisi Cæsarem nunc ipsum Pilatum crudelem ipsis, coguntur vocare Dominum, & cuius corpus pridie occiderant, eius nunc verba timere. O labor peccatorum! quam es durus!

OIesu, bone seductor, qui à peccatorum onere & tyrannide dæmonis seducis homines ad requiem & vitam æternam deduc me in terra mandatorum tuorum, doce me facere voluntatem tuam, qui es vera via & vita, ne abeirem à te sicut hi malevoli, homines pertinaces, qui poluerunt sicut adamantem faciem suam, & allueverunt repugnare melle dulcioribus misericordiis tuis & doctrinæ, ideo non intrabunt in requiem gloriæ tuæ.

§. 259. *Post tres dies resurgam. v. 63.*

Audierant invidi & dolosi Principes Christum dicentem: *Sicuti Ionas fuit in ventre ceti tribus diebus & noctibus, ita erit filius Dei in sinu terra: & hoc signum erat ipsis datum quando signū petebant à Iesu vel è cælo sursum vel in terra deorsum.* Forte etiã rumore inaudierant Apostolis dictum fuisse: *Eccce ascendimus Ierosolymã & filius hominis tradetur & crucifigetur, & tertia die resurget.* Hæc aliæque indubie scrutatores isti audierant & ideo timebant ne poste-

riora sua consilia efficerentur ipsis peiora prioribus & ideo vel impedire conabantur eius resurrectionem per custodiam sepulchri, à militibus & sigillationem & oclusionem rimarum. Sed eo ipso fecerunt resurrectionem eius multo magis testatam ô stulti, & tardi corde! quodcunque apparatus vobis in remedium vertitur in exitium, & quod Christo paratis in probum proficit illi in auctoramentum. Sed & in hoc fatui fuistis quod ipsimet sepulchrum tam modico tempore non custodistis, qui scitis milites pecunia posse corrumpi, uti etiam ipsi corrupistis.

O Deus, quam cæcus & insanus est omnis peccator! videns non videt, & audiens non audit. damno igitur peccata, damno passiones malas, credo tibi subijcio me tibi, tu obsecro da gratiam, ut quod credo impleam, & eodem fruatur gloriofus in die iudicij &c.

§. 260. *Iube ergo custodiri sepulchrum. v. 64.*

Qui sunt isti, qui hoc dicunt? Illi qui onera gravia imponunt humeris hominum & digito nolunt ea levare. Illi dicunt: Iube custodiri. ô versutos ô generationem malam! dicitis Pilato Domine, & eum altero verbo in periculo & probro collocatis, ut quicquid ex ea custodia evenerit, vos periculo eximatis, & dicatis: Pilatus fecit, ipse custodes posuit &c. Sed si virtute divina excitabatur, an ne potentia humana poterit ei resistere vel impedire ut non resurgat? si divina virtute non resurgat, ipsummet non comparere vivum sufficienter, quod optatis, arguet, nempe eum non resurrexisse. ô igitur cæci duces & cæcorum doctores, fatui Principes.

Domine Iesux æternæ gloriæ, Iudæi petunt te custodire, ne resurgas & valde stulte hoc petunt, & stultiora adhibent remedia suo timori. plene video, nisi cum homine sit tua sapientia, quod vane laboret, vane acquirat, vane custodiat. Ego peto à te custodiri Domine, ideo, ecce, aperio tibi cor meum, ut ibi locum custodiæ habeas & quiescas, mecumque maneat & labores ut nihil agam, dicam vel cogitem, nisi quod cedat ad maiorem tui gloriam & ad meam totiusque populi Christiani salutem.

§. 261. *Ne forte veniant discipuli eius & furentur eum. v. 64.*

Ut fatuitatem suam Principes illi palliarent aliquo prudentiæ velo, dignum patella sua confinxerunt operculum, scilicet ne discipuli furentur eum. Frivole sane, nam venient discipuli ut furentur eum mortuum quem vivum deseruerunt? ad quid ô Iudæi furabuntur discipuli corpus Iesu, quod iam à Pilato publicè impetratum & acceperunt? an ut honorem alium exhibeant sepulturæ, quam habuit? minime gentium, alii pauperes sunt, hi omnia reliquerunt propter hunc magistrum suum, qui ipsos docuit non furari:

furari: alij diuites, & hi iam eum acceperunt & condierunt, uti voluerunt. Vide quomodo peccatores semel in reprobum sensum prolapsi, semper peius prolabantur.

Domine iesu, timent peccatores ne furto Corpus tuum auferatur è sepulchro, sed errant in inuio, & non in via. nam hoc ipso confitentur, tuum Corpus esse Sanctius quid, quam aliorum corpora. hæc enim filij, parentes, coniuges, amici, affines & consanguinei, efferunt, eijciunt, etiam magnis adhibitis impensis, ut illis careant: Iudæi autem isti fatentur tuum ab amicis tuis quæri, & è sepulchro efferri, rapi, aut saltem furto tolli. Magna profecto est hæc attestatio tuæ sanctitatis, magnum reliquiarum Sanctarum colendarum testimonium. Quando Iudæi impedire conantur ne à discipulis colantur.

§. 262. *Et dicant plebi: surrexit à mortuis, v. 64.*

Alius timor fatuus Iudæorum hic comparet: Timent enim, quod qui resurrectionem sui Magistrum non credunt, & conuicti credere detrectant: sint dicturi: quod resurrecterit: O iterum imo centies stulti: istane est sapientia huius sæculi? Apage. Nam si, uti timetis, isti furarentur tuum magistrum, & dicerent eum resurrectisse; & non probarent ipsum viuere aut ostenderent, quomodo possent dicere sine explosione eum viuere, & surrexisse, qui non viueret. Sed & quid prodesset ipsis dicere & irrideri. Friuola igitur sunt omnia quæ tentatis consilia, quia à Deo sunt, à quo solo procedit omne bonum.

O Domine Iesu verax & iuste in omnibus, da gratiam hanc mihi, ne superfluous timor & inanis animum meum occupet vnquam, aut sim sollicitus circa ea quæ ad rem & ad gloriam tuam non spectant, sed timeam te solum offendere, ne incurram in tam insanas hominum cogitationes.

§. 263. *Et erit novissimus error peior priore, v. 64.*

Verum dicitis, o Iudæorum Principes & in lege doctissimi, nouissimus error vester est continuo peior priore primum gloriam vestram dilexistis & quæsiuistis, & cum videretis Christum gloriosorem esse vobis eidem inuidistis; ex inuidia eum & cuncta eius opera fugillastis, & cum sapientiæ eius non possent resistere, nec vere neo fecte agendo, accusastis falso, & iniuste occidistis; occisi gloriam etiam sepelire voluistis: sed in his omnibus semper eum magis exaltastis, adeo ut peruenerit ad dextram virtutis Dei, & nomen eius propagatum sit, ad fines orbis terrarum. Quid ad hoc dicere potestis aliud, quam: Ergo errauimus & nouissimus error factus est priore peior?

Yy 3

Domine

Domine Iesu, ubi tu es ibi error non est. omnia enim in sapientia ordine & mensura facis quæ facis & fecisti: non ita Iudæi, non gentiles, non Mahometani, non denique Hæretici & Schismatici faciunt. Semper hierant corde: & nouissimus illorum error semper eis fit & nascitur priore peior. Paret hoc ex ipsismet Lutheranorum actis, patet ex Calvinistarum attemptatis. Benedictuses tu Domine, qui longe alio spiritu tuo Ecclesiam Catholicam regis, quam isti. Etsi enim persecutiones graues & insidias patitur tua Ecclesia sancta, illa tamen magis per has ipsas glorificatur, non infatuatur. Nuper cepit tentare ecclesiam falsa doctrina nomine Episcopi supposita, luctata est X. annos, cum falsis fratribus, gloriose vicit, duce Innocentio X. uti alias sub eius prædecessoribus, & potro sub eo qui nunc nos ducit Alexandro VII. vincet.

§. 264. *Ait illis Pilatus: Habetis custodiam, ite & custodite sicut scitis. v. 65.*

Quasi diceret: Ecce manipulus militum præsto est, ite, facite; vel o Principes, militem stipendio ciuitatis si habetis bene est, ego Romanus non sum ita fatuus, uti vos: ego nolo ad id applicare militem Romanum, vt custodiant mortuum.

Domine Iesu Christe verum est verbum tuum quod peccatores commanducant linguas suas; ecce Iudæi & Pilatus rei mortis tuæ, ipsi commanducant se: se mutuo affligunt, se mutuo subsannant, sibi detrahunt, sibi inuicem nocent; mutuo gaudent de malis suis; sed non ita spiritus tuus operatur. iste facit, vt agnus accubet cum lupo, & ovis cum leone. Spiritus tuus efficit gaudium, pacem, caritatem, patientiam, prudentiam & dona, in quibus omnibus benedico te, quia istis ditas populum tuum quem elegisti, extra quem qui sunt, ecce isti commanducant se.

§. 265. *Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum. v. 66.*

Illi scilicet Iudæorum Principes accepta potestate à præside dicente: Ite, custodite cum applausu quasi certi de victoria super Christo excogitant alium modum quo Christum mortuum & in sepulchro clausum detinere valeant: quid ergo moluntur? muniunt sepulchrum custodibus circumcirca armatis, quasi Christi potentia vel non posset vel non auderet perfringere obices & ianuis clausis exire, spectantibus etiam & renitentibus militibus, & quidem cum gloria & triumpho. O cæci! Ite nunc & custodite quem antea reprobauistis & extra ciuitatem eiecistis. Frustra. Sagittæ paruulorum factæ sunt plagæ eorum.

Amantissime Iesu malitiose increduli Principes laborant vt tuam resurrectionem impediunt, vnde quaque enim ponunt custodiam ad tuum sepulchrum,

sepulchrum; ne inde vel furto tolli vel exire ipse possis, ego verò credo omnipotentiam tuam & amore tui illectus aliter cupio te in sepulchro manere, nempe cordis mei, & rogo te piissime ne inde vel exire velis vel cogaris, ideo studebo munire omni custodia cor meum, & undique vallare virtutibus, Tu succurre, tu iuua, tu da gratiam adhæc obsecro, vt nunquam cor meum vel deserere velis vel elongari ab ipso Deus meus.

§. 266. *Signantes lapidem cum custodibus. v. 66.*

Vt igitur nulla remaneret suspitio vel occasio suffurandi corpus Iesu siue per milites custodientes, siue per discipulos Christi, ad mōtum lapidem grandē ad ostium monumenti sigillo ciuitatis vel senatus & manibus quidem proprijs munierunt, & apposuerunt custodiam militum præcipientes vt vigilarent diu noctuque nec permitterent vlli accessum.

Cæci! sicine putatis infringere potestatem & virtutem diuinam, vt lapide sigillato non possit operari quando voluerit? dixit ille & facta sunt omnia, dixit fiat lux & facta est, fiat firmamentum & stellæ, & omnes creaturarum species, & factæ sunt ad verbum eius, & non creditis, quod ad verbum eius, aut voluntatem solum hic lapis resulter, & locum dabit creatori suo resurgenti; aut non creditis illum, per quem omnia sunt, non habere virtutem se excitandi à morte? in cuius ergo virtute excitauit Lazarum quadriduanum & iam fœtentem? potuit ipse in alio exercere suam virtutem, in se non poterit? Erratis, nonne dixit tertia die resurgam, ad quid ergo custodiam ponitis, & lapide sigillato impedire conamini eius resurrectionem; nolite in eum finem sic eum custodire, male etenim sic custoditis, & contra omnia potentem frustra laboratis.

Bone Iesu malitiose te custodire cupiunt Iudæi, ego sincero mentis affectu cupio te & bene custodire in sepulchro cordis mei primum præsentem per gratiam iustificantem, deinde specialissimè per Sanctæ Eucharistiæ participationem, denique per gloriæ concessionem post hanc vitam, quis mihi dabit tale sigillum & gratiam vt semel positum in corde meo sic te custodiam, vt inde exire non possis; sed maneat æternum? Nemo Domine nisi tu qui solus potes: pone ergo te vt signaculum super cor meum.

RESURRECTIO DOMINI N. I.

Christi secundum Matthæum.

§. 267. *Vespere autem Sabbathi que lucefcit in prima Sabbathi. v. 1.*

Quid Euangelista per tempus vesperearum Sabbathi indicare voluit? nisi quod vespere Sabbathi hoc est iam præterito Sabbatho Paschalis festi,